

Belgische Senaat

Gewone Zitting 2001-2002

2-144

Plenaire vergaderingen
Donderdag 11 oktober 2001

Namiddagvergadering

Handelingen

Sénat de Belgique

Session ordinaire 2001-2002

Annales

Séances plénières

Jeudi 11 octobre 2001

Séance de l'après-midi

2-144

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be www.dekamer.be

Afkortingen - Abréviations

AGALEV	Anders Gaan Leven
CD&V	Christen-Democratisch & Vlaams
ECOLO	Écologistes
PRL-FDF-MCC	Parti Réformateur Libéral – Front Démocratique des Francophones – Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	Parti Socialiste
PSC	Parti Social Chrétien
SP	Socialistische Partij
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU-ID	Volksunie-ID21

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs.

Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be www.lachambre.be

Inhoudsopgave

Benoemingscommissies voor het notariaat – Ontslag en vervanging van een lid.....	6
Inoverwegingneming van voorstellen.....	6
Mondelinge vragen.....	6
Mondelinge vraag van de heer Michiel Maertens aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het gebruik van biologische wapens door terroristen» (nr. 2-714).....	6
Mondelinge vraag van de heer Philippe Monfils aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de campagne van het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV) over hoffelijkheid achter het stuur» (nr. 2-709).....	9
Mondelinge vraag van de heer Frank Creyelman aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de doortocht van de hogesnelheidstrein op het grondgebied van Mechelen» (nr. 2-711).....	11
Mondelinge vraag van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over «het gebrek aan jeugdrechters te Brussel en het beleid dat moet worden gevoerd in het kader van de opheffing van artikel 53 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming» (nr. 2-710).....	12
Mondelinge vraag van de heer Luc Van den Brande aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand over «de voorgenomen afbouw van de postzegeldrukkerij “Het Zegel” te Mechelen» (nr. 2-708).....	14
Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de invoering van autoverlichting overdag» (nr. 2-550).....	17
Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer en aan de minister van Financiën over «bijkomende steunmaatregelen voor de luchtvaartsector» (nr. 2-556).....	21
Mondelinge vragen.....	25
Mondelinge vraag van de heer Paul De Grauwe aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek en aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over «de mogelijke overname van 10% van het kapitaal van de Société publique de production d’électricité door Électricité de France» (nr. 2-707).....	25
Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de numerus clausus voor de artsen» (nr. 2-553).....	27

Sommaire

Commissions de nomination pour le notariat – Démission et remplacement d’un membre.....	6
Prise en considération de propositions.....	6
Questions orales.....	6
Question orale de M. Michiel Maertens à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l’Environnement sur «l’utilisation d’armes biologiques par les terroristes» (n° 2-714).....	6
Question orale de M. Philippe Monfils à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «la campagne de l’Institut belge pour la sécurité routière (IBSR) concernant la convivialité au volant» (n° 2-709).....	9
Question orale de M. Frank Creyelman à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «le passage du train à grande vitesse sur le territoire de Malines» (n° 2-711).....	11
Question orale de Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur «le manque de juges de la jeunesse à Bruxelles et la politique à mener dans le cadre de la suppression de l’article 53 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse» (n° 2-710).....	12
Question orale de M. Luc Van den Brande au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes sur «le projet de démantèlement de l’imprimerie de timbres-poste “Het Zegel” à Malines» (n° 2-708).....	14
Demande d’explications de M. Johan Malcorps à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «l’adoption de l’allumage des phares de voiture le jour» (n° 2-550).....	17
Demande d’explications de M. Vincent Van Quickenborne à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports et au ministre des Finances sur «des mesures de soutien supplémentaires pour le secteur aéronautique» (n° 2-556).....	21
Questions orales.....	25
Question orale de M. Paul De Grauwe au ministre de l’Économie et de la Recherche scientifique et au secrétaire d’État à l’Énergie et au Développement durable sur «la reprise éventuelle de 10% du capital de la Société publique de production d’électricité par l’Électricité de France» (n° 2-707).....	25
Demande d’explications de Mme Clotilde Nyssens à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l’Environnement sur «le numerus clausus des médecins» (n° 2-553).....	27

Mondelinge vragen	30	Questions orales	30
Mondelinge vraag van de heer Philippe Mahoux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de erkenning van afasie als een specifieke handicap» (nr. 2-715).....	30	Question orale de M. Philippe Mahoux au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «la reconnaissance du handicap spécifique de l'aphasie» (n° 2-715)	30
Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 24 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, met betrekking tot de verklaring over de asbestemming (van mevrouw Jeannine Leduc c.s., Stuk 2-762)	31	Proposition de loi modifiant l'article 24 de la loi du 20 juillet 1971 sur les funérailles et sépultures, en ce qui concerne la déclaration de destination des cendres (de Mme Jeannine Leduc et consorts, Doc. 2-762)	31
Algemene bespreking	31	Discussion générale	31
Artikelsgewijze bespreking.....	35	Discussion des articles.....	35
Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 7 mei 2000 houdende toekenning van een jaarlijkse dotatie aan Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Filip en van een jaarlijkse dotatie aan Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Astrid (Stuk 2-833) (Evocatieprocedure).....	35	Projet de loi modifiant la loi du 7 mai 2000 attribuant une dotation annuelle à Son Altesse Royale le Prince Philippe et une dotation annuelle à Son Altesse Royale la Princesse Astrid (Doc. 2-833) (Procédure d'évocation).....	35
Voorstel tot terugzending.....	35	Proposition de renvoi.....	35
Voorstel tot wijziging van artikel 71 van het reglement van de Senaat (van mevrouw Jeannine Leduc c.s., Stuk 2-688)	36	Proposition de modification de l'article 71 du règlement du Sénat (de Mme Jeannine Leduc et consorts, Doc. 2-688)	36
Algemene bespreking	36	Discussion générale	36
Artikelsgewijze bespreking.....	36	Discussion des articles.....	36
Regeling van de werkzaamheden	36	Ordre des travaux	36
Stemmingen	38	Votes	38
Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 24 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, met betrekking tot de verklaring over de asbestemming (van mevrouw Jeannine Leduc c.s., Stuk 2-762).....	39	Proposition de loi modifiant l'article 24 de la loi du 20 juillet 1971 sur les funérailles et sépultures, en ce qui concerne la déclaration de destination des cendres (de Mme Jeannine Leduc et consorts, Doc. 2-762)	39
Voorstel tot wijziging van artikel 71 van het reglement van de Senaat (van mevrouw Jeannine Leduc c.s., Stuk 2-688).....	39	Proposition de modification de l'article 71 du règlement du Sénat (de Mme Jeannine Leduc et consorts, Doc. 2-688)	39
Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid, aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen en aan de minister van Financiën over «het statuut van de onthaalmoeders» (nr. 2-555).....	39	Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi, au ministre des Affaires sociales et des Pensions et au ministre des Finances sur «le statut des gardiennes d'enfants à domicile» (n° 2-555).....	39
Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Justitie over «het verband tussen de rol van het Comité P en die van de Dienst vreemdelingenzaken» (nr. 2-557).....	42	Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens au ministre de l'Intérieur et au ministre de la Justice sur «l'articulation des rôles respectifs du Comité P et de l'Office des étrangers» (n° 2-557).....	42
Berichten van verhindering.....	43	Excusés.....	43
Bijlage		Annexe	
Naamstemmingen	44	Votes nominatifs	44
Indiening van voorstellen	44	Dépôt de propositions.....	44
In overweging genomen voorstellen.....	46	Propositions prises en considération	46
Kamer van volksvertegenwoordigers	49	Chambre des représentants.....	49

Vragen om uitleg	49	Demandes d'explications	49
Evocaties.....	49	Évocations	49
Non-evocatie.....	50	Non-évocation	50
Boodschappen van de Kamer	50	Messages de la Chambre	50
Indiening van wetsontwerpen	51	Dépôt de projets de loi	51

Voorzitter: de heer Armand De Decker

(De vergadering wordt geopend om 15.10 uur.)

Benoemingscommissies voor het notariaat – Ontslag en vervanging van een lid

De voorzitter. – Bij brief van 31 augustus 2001 deelt de voorzitter van de verenigde Benoemingscommissies voor het notariaat mede dat de heer Olivier Gutt zijn ontslag indiende als lid niet-notaris in de Franstalige Benoemingscommissie voor het notariaat.

De heer Olivier Gutt werd, tijdens de plenaire vergadering van 6 april 2000, tot effectief lid van de Franstalige Benoemingscommissie aangewezen, in de hoedanigheid van magistraat.

Overeenkomstig artikel 38, §7, derde lid, van de wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt, zoals gewijzigd door de wet van 4 mei 1999, wordt hij van rechtswege opgevolgd door zijn plaatsvervanger, de heer Alain De Brabant.

De Senaat zal derhalve tijdens een volgende plenaire vergadering in de aanwijzing van een nieuw plaatsvervangend lid moeten voorzien.

Overeenkomstig artikel 83.2 van het Reglement van de Senaat heeft het Bureau beslist om kandidaatstellingen voor deze vacature te ontvangen tot uiterlijk 23 november 2001. De vacature zal worden gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*.

Inoverwegingneming van voorstellen

De voorzitter. – De lijst van de in overweging te nemen voorstellen werd rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, kunnen die vóór het einde van de vergadering mededelen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het Bureau zijn aangewezen.

(*Instemming*)

(*De lijst van de in overweging genomen voorstellen wordt in de bijlage opgenomen.*)

Mondelinge vragen

Mondelinge vraag van de heer Michiel Maertens aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het gebruik van biologische wapens door terroristen» (nr. 2-714)

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – De voorbije dagen hebben de Belgische media de bevolking opgeschrikt met de mededeling dat in Florida twee gevallen van miltvuur werden vastgesteld en dat dit in de VS in verband wordt gebracht met de gebeurtenissen van 11 september. Daarbij wordt de overtuiging gecreëerd dat terroristen miltvuurbacteriën kunnen gebruiken om de VS te destabiliseren. Inderdaad, niet alleen zogenaamde vredelievende staten, maar ook zogenaamde schurkenstaten, waar zich zelfs

Présidence de M. Armand De Decker

(La séance est ouverte à 15 h 10.)

Commissions de nomination pour le notariat – Démission et remplacement d'un membre

M. le président. – Par courrier du 31 août 2001, le président des Commissions de nomination réunies pour le notariat porte à la connaissance du Sénat que Monsieur Olivier Gutt a démissionné en tant que membre non-notaire au sein de la Commission de nomination de langue française pour le notariat.

Monsieur Olivier Gutt avait été désigné lors de la séance plénière du 6 avril 2000 en tant que membre effectif de la Commission de nomination de langue française, en qualité de magistrat.

Conformément à l'article 38, §7, alinéa 3, de la loi du 25 ventôse an XI contenant organisation du notariat, telle que modifiée par la loi du 4 mai 1999, sa succession est assurée de plein droit par son suppléant, M. Alain De Brabant.

Par conséquent, le Sénat devra, lors d'une prochaine séance plénière, pourvoir à la désignation d'un nouveau membre suppléant.

Conformément à l'article 83.2 du Règlement du Sénat, le Bureau a décidé d'accepter les candidatures pour cette vacance jusqu'au 23 novembre 2001 au plus tard. La vacance sera publiée dans le *Moniteur belge*.

Prise en considération de propositions

M. le président. – La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestion divergente, je considérerai ces propositions comme prises en considération et renvoyées à la commission indiquée par le Bureau. (*Assentiment*)

(*La liste des propositions prises en considération figure en annexe.*)

Questions orales

Question orale de M. Michiel Maertens à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'utilisation d'armes biologiques par les terroristes» (n° 2-714)

M. Michiel Maertens (AGALEV). – Ces derniers jours, les médias belges ont effrayé la population en annonçant que deux cas de maladie du charbon avaient été constatés en Floride et que les États-Unis liaient la réapparition de cette maladie aux événements du 11 septembre. Ce faisant, ils créent la conviction que les terroristes pourraient utiliser la bactérie du charbon pour destabiliser les États-Unis. Il semble en effet que les armes biochimiques sont aux mains non seulement des États dits pacifiques mais aussi des États

opleidingskampen voor terroristen bevinden, blijken over biochemische wapens te beschikken.

Om te vermijden dat er bij de bevolking een angstpsychose ontstaat, zoals in de VS, is het noodzakelijk dat de overheid daarover op een ernstige en rustige wijze met de bevolking communiceert en duidelijk maakt op welke wijze ons land is voorbereid op dergelijke situaties. Het verheugde me dan ook vanmorgen in de krant te lezen dat de minister een inforonde start over conventionele, biologische, chemische en nucleaire aanvallen.

Toch wil ik nog een paar vragen stellen. Wat is de reactie van de minister op die mediaberichten, vooral op het vlak van de voorlichting van de bevolking? Persoonlijk heb ik kunnen vaststellen dat de mensen bijzonder angstig reageren op die berichten.

Werd die problematiek sinds 11 september door de diensten van de minister besproken en wat waren eventueel de nieuwe conclusies? Ik benadruk 'nieuwe', want een inforonde wordt wel vaker gehouden en alleen een inforonde organiseren is dus niets nieuws.

Werden er sinds 11 september nieuwe onderrichtingen gegeven aan artsen en ziekenhuizen, en zo ja, welke?

Bovendien vraag ik me af of het niet goed zou zijn over de aanmaak, het bezit en het gebruik van biochemische wapens in de Senaat een debat te organiseren. Het Internationaal Gerechtshof heeft al vijf jaar geleden de dreiging met atoomwapens veroordeeld en ik denk dat ook een fundamenteel debat over deze wapens tot de taken van de Senaat kan behoren.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Ik wil eerst even stilstaan bij de commentaar van de heer Maertens op de berichten over miltvurbesmetting in Florida. Nu intussen een derde geval bekend is, is men er ook in de Verenigde Staten van overtuigd dat er crimineel opzet in het spel is. Het onderzoek loopt nog. Maar op het ogenblik is er geen enkele aanwijzing – en op dit punt gaat de heer Maertens een stap te ver – dat er banden zijn met een terreurgroep. Een grote ramp of catastrofe werd in het verleden al vaker aangegrepen voor een of andere afrekening tussen bepaalde groepen waarbij werd gekozen voor een instrument dat bovendien miljoenen mensen zeer bang maakt. De drie gevallen van miltvuur kunnen geen toeval zijn, maar of ze te maken hebben met een groep die aanleunt bij een terreurnetwerk, is geen uitgemaakte zaak.

Over wat er in België zelf na 11 september al is ondernomen, kan ik enkel spreken vanuit mijn departement Volksgezondheid. Uiteraard hebben mijn collega's van Binnenlandse Zaken en van Defensie evenals de regering zelf ook al een reeks initiatieven genomen, zoals het activeren van het crisiscentrum.

Voor de volksgezondheid kwam het er in de eerste plaats op aan een duidelijke inventaris op te maken van al de scenario's die zich kunnen voordoen en van de beschikbare instrumenten om op elk daarvan gepast te reageren. Weken geleden zijn we al begonnen nagaan wat we kunnen doen bij een conventionele aanval, bij een aanslag op een nucleaire installatie of met chemische stoffen of microbiologische kiemen enzovoort. Die inventaris is opgemaakt in nauw

dits voyous, où on trouve même des camps d'instruction pour terroristes.

Pour éviter qu'une psychose ne s'empare de la population comme aux États-Unis, il convient que le gouvernement communique sérieusement et sereinement avec la population et explique comment notre pays est préparé à faire face à de telles situations. Aussi me réjouis-je de lire ce matin dans le journal que la ministre lançait une réunion d'information sur les attaques conventionnelles, biologiques, chimiques et nucléaires.

Madame la ministre, quelle est votre réaction à ces articles de presse et ces reportages, principalement en ce qui concerne l'information de la population ? J'ai pu constater personnellement que ces informations rendaient la population particulièrement inquiète.

Vos services ont-ils discuté de ce problème ? Quelles sont leurs nouvelles conclusions ? J'insiste sur le mot « nouvelles » car le fait d'organiser une réunion d'information n'est pas à proprement parler un nouvel élément.

Les médecins et les hôpitaux ont-ils reçu de nouvelles instructions depuis le 11 septembre ? Dans l'affirmative, lesquelles ?

Je me demande par ailleurs s'il ne serait pas opportun d'organiser au Sénat un débat sur la confection, la possession et l'utilisation d'armes biochimiques. La Cour internationale de Justice a déjà condamné il y a cinq ans la menace par les armes nucléaires. Je pense qu'une des tâches du Sénat pourrait être de mener un débat approfondi sur ces armes.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Depuis l'apparition d'un troisième cas de maladie du charbon en Floride, les États-Unis sont convaincus qu'il s'agit d'un acte criminel, mais rien n'indique actuellement qu'il soit le fait d'un groupe ou d'un réseau terroriste.*

Quant aux mesures prises en Belgique depuis le 11 septembre, je ne puis parler que pour mon département. Mes collègues de l'Intérieur et de la Défense ainsi que le gouvernement ont évidemment pris une série d'initiatives, comme l'activation du centre de crise.

Pour la Santé publique, il s'agissait en premier lieu de dresser clairement l'inventaire de tous les scénarios possibles et des instruments disponibles pour réagir de manière appropriée à chacun de ces scénarios. Cela fait déjà plusieurs semaines que nous avons commencé à réfléchir à la façon de réagir en cas d'attaque conventionnelle, d'attaque d'une installation nucléaire ou d'attaque chimique ou microbiologique, etc. Nous avons dressé cet inventaire en concertation étroite avec les autres États membres de l'Union européenne et la Commission européenne afin de bénéficier de toute les informations disponibles.

Je tiens à souligner formellement qu'à l'heure actuelle, aucun État membre ne dispose d'indications concrètes que de telles attaques sont à craindre. Cela ne nous dégage toutefois pas de la responsabilité qui est la nôtre de nous préparer de manière optimale. Le contraire témoignerait d'un manque total de sens des responsabilités.

overleg met de andere lidstaten van de Europese Unie en de Europese Commissie, zodat al de beschikbare informatie wordt gedeeld.

Ik wil hier wel formeel onderstrepen dat geen enkele lidstaat op het ogenblik enige concrete aanwijzing heeft dat er aanvallen van die aard moeten worden gevreesd. Dit feit ontslaat ons echter niet van onze verantwoordelijkheid om ons maximaal voor te bereiden. Dat niet doen zou getuigen van een totaal gebrek aan verantwoordelijkheidszin.

Daarom hebben we de cel medische bewaking geactiveerd en haar een aantal vragen voorgelegd. Ik herinner eraan dat die cel al lang bestaat en eerder bijvoorbeeld de coca-colacrisis heeft aangepakt. Ze zal nu een inventaris opmaken van alle rampenplannen en van alle interne en externe ziekenhuisplannen en die actualiseren, zodat de verschillende diensten van het departement Volksgezondheid een gedetailleerd overzicht krijgen van alle bestaande plannen en die van belang zijn voor een adequaat antwoord op mogelijke problemen.

Naast de medische cel zijn er twee wetenschappelijke cellen opgericht, een rond biologische en een rond chemische stoffen. Ze bestaan uit wetenschappers en medewerkers van Volksgezondheid en hebben de opdracht de verschillende scenario's te actualiseren per type stof. Die cellen moeten eveneens komen tot concrete actieplannen.

Al die gegevens worden geïntegreerd in een nationaal actieplan waarvoor het departement Binnenlandse Zaken verantwoordelijk is.

Het crisiscentrum van de regering, dat bestaat uit vertegenwoordigers van de departementen van Binnenlandse Zaken, Defensie, Volksgezondheid en mogelijk andere departementen, moet ten slotte zorgen voor een gecoördineerde aanpak op regeringsniveau.

Volgende week gaat de tweede fase in, de fase van actieve informatie. Het gaat om een pakket met gedetailleerde informatie dat we aan ziekenhuizen, spoeddiensten en dergelijke bezorgen en waarin zij informatie vinden over het klinisch beeld van bepaalde kiemen en bacteriën, over de methode om tot een snelle en correctie diagnose te komen, de behandeling, een referentielijst voor identificatie, richtlijnen voor staalname enzovoort. Daarnaast vestigt het pakket aandacht op de bestaande rampenplannen en op de communicatielijnen.

Ten slotte wordt er, net als met Euro 2000, een *early warning*-systeem ingesteld voor het opsporen van mogelijke ongewone clusters. Zodra iemand vaststelt dat zich ergens een ongewoon feit voordoet – één, twee, drie gevallen van een zeldzame ziekte – moet dat onmiddellijk bij de cel medische bewaking worden gemeld.

Ik meen dat daarmee al de nodige voorzorgsmaatregelen zijn getroffen. Volgende week wordt nagegaan of het materiaal dat nodig is om op de verschillende scenario's te reageren in voldoende mate kan worden gemobiliseerd en of daarvoor geen bijkomende maatregelen moeten worden uitgewerkt. Dan zal blijken in welke mate we kunnen overschakelen op een hogere graad van alertheid die nodig is om snel te reageren op zelden voorkomende situaties en om die onmiddellijk te signaleren via het *early warning*-systeem.

C'est pourquoi nous avons activé la cellule de surveillance médicale et lui avons soumis plusieurs demandes. Elle fournira au département de la Santé publique la liste détaillée de tous les plans existants qui permettent de répondre de manière adéquate aux problèmes qui pourraient survenir.

Deux cellules scientifiques ont en outre été créées, l'une se consacrant aux substances biologiques et l'autre aux substances chimiques. Elles sont composées de scientifiques et de collaborateurs de la Santé publique et ont pour mission d'actualiser les différents scénarios pour chaque type de substance. Ces cellules doivent également nous fournir des plans d'action concrets.

Toutes ces données sont intégrées dans un plan d'action national dont le département de l'Intérieur est responsable.

Le centre de crise du gouvernement, composé de représentants des départements de l'Intérieur, de la Défense, de la Santé publique et éventuellement d'autres départements, doit enfin veiller à une approche coordonnée au niveau gouvernemental.

La phase d'information active entrera en vigueur la semaine prochaine. Il s'agit d'un dossier contenant des informations détaillées que nous enverrons aux hôpitaux, aux services d'urgence, etc. Outre des informations techniques, ils y trouveront des explications relatives aux plans-catastrophes et aux moyens de communication.

Enfin, nous mettrons sur pied un système de « early warning » : dès que quelqu'un constatera un fait inhabituel, comme l'apparition d'un, deux ou trois cas de maladie rare, elle devra en avertir immédiatement la cellule de surveillance médicale.

Je pense avoir ainsi pris toutes les mesures de prévention. Nous vérifierons la semaine prochaine si le matériel destiné à réagir aux différents scénarios peut être mobilisé et s'il ne faut pas prendre des mesures complémentaires à cet effet. Nous verrons alors dans quelle mesure nous pourrions passer à un niveau d'alerte supérieur, nécessaire pour réagir rapidement à des situations exceptionnelles et pour les signaler immédiatement grâce au système de « early warning ».

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Graag had ik toch geweten of er op het Belgische grondgebied biologische wapens aanwezig zijn. Wat in de Verenigde Staten is gebeurd, kan ook in ons land gebeuren. Het zou me beangstigen indien ook op het Belgische grondgebied dergelijke producten worden gestockeerd. Ik zal ook de minister van Landsverdediging hierover ondervragen.

De voorzitter. – Er zijn nog veel chemische wapens uit de Eerste Wereldoorlog opgeslagen in Poelkapelle. Vorig jaar heeft de heer Gorbatsjov tijdens zijn bezoek aan de Senaat uitgelegd dat de vernietiging van chemische wapens ook voor Rusland een groot probleem is.

De omstandigheden zouden de regering er misschien moeten toe aanzetten de vernietiging van de stocks in Poelkapelle te versnellen.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – De chemische cel is een afzonderlijke cel. De opslagplaats in Poelkapelle wordt beheerd door het ministerie van Landsverdediging.

Wij hebben geen enkele aanwijzing van de aanwezigheid van biologische wapens in België. Biologische wapens zijn niet altijd aangemaakt. Sporen van miltvuur bijvoorbeeld zijn in de vrije natuur aanwezig. In Florida werden sporen van miltvuur gevonden op de toetsen van het computerklavier van één van de slachtoffers. Het gaat niet noodzakelijk om labo's waar bepaalde bacteriën worden geproduceerd. Als er geen concentratie van de miltvuurbacterie wordt gemaakt, is deze ziekte weinig besmettelijk. Dat werd trouwens goed beschreven in een artikel verschenen in De Standaard. Daarin werd vermeld dat de sporen die voorkomen in de vrije natuur hoogst onbesmettelijk zijn. Sommige mensen dragen deze sporen in hun lichaam gedurende jaren maar ontwikkelen de ziekte zelf nooit.

Er zijn in België of in andere Europese landen geen aanwijzingen van het bestaan van goed georganiseerde eenheden waar bacteriën worden geproduceerd.

Mondelinge vraag van de heer Philippe Monfils aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de campagne van het Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid (BIVV) over hoffelijkheid achter het stuur» (nr. 2-709)

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Ik ben het eens met het doel van deze campagne. Het verbaast me evenwel dat op elke affiche het logo van een verzekeringsmaatschappij te zien is die voor de automobilist beter zichtbaar is dan de tekst of de tekening van de affiche.

Er rijzen vragen over deze collusie tussen het BIVV en een privé-verzekeringsmaatschappij. Het BIVV wordt ondersteund door het ministerie van verkeerswezen en de campagne is goedgekeurd door de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer.

Zijn er offertes gevraagd aan andere verzekeringsmaatschappijen? Hoeveel heeft het bedrijf betaald voor deze reclame? Ik meen te weten dat er 37.000 kleine affiches zijn, zonder dan nog te spreken van de affiches van 20m² en de radio- en televisiespots van 27 september en 14 oktober op RTL-TVI, la Une, la Deux, VTM, TV1, VT4 en

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *J'aimerais savoir si des armes biologiques sont stockées sur le territoire belge. Ce qui s'est passé aux États-Unis peut aussi se produire chez nous. J'interrogerai également le ministre de la Défense à ce sujet.*

M. le président. – *De nombreuses armes chimiques sont toujours entreposées à Poelkapelle. Lors de sa visite au Sénat l'année dernière, M. Gorbatchev a expliqué que la destruction d'armes chimiques était un grand problème pour la Russie également.*

Les circonstances devraient peut-être encourager le gouvernement à accélérer la destruction des stocks se trouvant à Poelkapelle.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *La cellule chimique est une cellule distincte. L'entrepôt de Poelkapelle est géré par le ministère de la Défense nationale.*

Rien n'indique la présence d'armes biologiques en Belgique. Ces armes ne sont pas toujours artificielles. On trouve par exemple des spores de charbon dans la nature. En Floride, on en a trouvé sur les touches du clavier d'ordinateur d'une des victimes. Tant qu'il n'y a pas concentration de bactéries, cette maladie est peu contagieuse. Les spores que l'on trouve en milieu naturel ne sont pas du tout infectieuses. Certaines personnes les portent dans leur corps pendant des années sans jamais développer la maladie.

Rien n'indique l'existence en Belgique ou dans d'autres pays européens d'unités bien organisées de production de bactéries.

Question orale de M. Philippe Monfils à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «la campagne de l'Institut belge pour la sécurité routière (IBSR) concernant la convivialité au volant» (n° 2-709)

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Tout en partageant l'objectif de cette campagne, je m'étonne de ce que, sur chaque affiche, s'étale le logo d'une compagnie d'assurances. L'affiche est d'ailleurs si mal – ou si bien ? – conçue que l'automobiliste voit plus le logo que le texte ou le dessin de l'affiche.

Des questions se posent à l'égard de cette singulière collusion entre l'IBSR, qui travaille naturellement pour le service public, et une compagnie d'assurances privée.

Comme l'IBSR est soutenu par le ministère des Communications et que cette campagne est approuvée par la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports, Mme Durant, y a-t-il eu appel d'offres auprès des autres compagnies d'assurances ?

Combien la compagnie a-t-elle payé en contrepartie de la publicité réalisée sur chaque affiche de la campagne ? Je crois

Kanaal 2.

Artikel 10, tweede lid, van de wet van 12 juli 1956 verbiedt reclame langs de autosnelwegen, met uitzondering voor een openbare dienst. Hoe kan de minister dan toelaten dat een verzekeringsmaatschappij langs alle autosnelwegen reclame voert onder het mom van de verkeersveiligheid?

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – *Er zijn inderdaad offerteaanvragen voor elke campagne. Verschillende verzekeringsmaatschappijen hebben meegewerkt aan vorige campagnes zoals AP, P&V aan de campagne rond kinderzitjes, Royale Belge aan die over hoffelijkheid en KBC aan de campagne over de dode hoek.*

Er bestaat trouwens een samenwerkingsakkoord tussen het BIVV en minister Daerden in het Waalse Gewest over het gebruik van reclameborden.

Het artikel 6 waarnaar wordt verwezen bepaalt dat, rekening houdend met de opdracht van openbare dienstverlening van het BIVV, en na instemming van een overlegcomité met vertegenwoordigers van de bevoegde gewestministers en het BIVV, akkoorden mogen worden afgesloten als toegelaten uitzondering op artikel 10 van de wet van 12 juli 1956. Logo's van privé-bedrijven kunnen op de affiches worden geplaatst wanneer ze niet groter zijn dan een achtste van de hoogte van een reclamebord en geen reclameboodschappen bevatten.

De inkomsten uit de logo's dienen uitsluitend om de mediativering van de campagnes te bevorderen.

Het overlegcomité vergadert minstens eenmaal per jaar. Het geeft advies over de spreiding van de reclameborden, de kalender en de coördinatie van de campagnes alsmede over de thema's die in overleg met het BIVV worden vastgelegd.

De verzekeringsmaatschappijen zijn de voornaamste sponsors van het BIVV. Zij hechten veel belang aan de verkeersveiligheid. Hun medewerking gaat verder dan de affiches. Die samenwerking stelt het BIVV in staat grote multimediale informatie- en sensibiliseringscampagnes te voeren. Daar is niemand tegen. Een gedragsverandering is slechts mogelijk door campagnes die de boodschap telkens herhalen.

Ik zal u het bedrag van de opbrengst schriftelijk meedelen, mijnheer Monfils.

savoir qu'il y aurait 37.000 affichettes sans compter les affiches de 20m² des routes et autoroutes et les spots télévisés et radiodiffusés du 27 septembre au 14 octobre sur RTL-TVI, la Une, la Deux, VTM, TV1, VT4 et Kanaal 2 ?

Enfin, comme la publicité est interdite le long des autoroutes, en vertu de l'article 10, alinéa 2 de la loi du 12 juillet 1956 –, sauf dérogation au profit d'un service public, comment la ministre a-t-elle admis qu'une compagnie d'assurances puisse, par le subterfuge de la sécurité routière, être présente sur toutes les autoroutes du Royaume ?

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – C'est aussi brièvement que je vous apporterai une réponse précise. Y a-t-il eu appels d'offres ? Oui, il y a eu effectivement appels d'offres pour chaque campagne. Les compagnies d'assurances qui ont contribué aux précédentes campagnes sont diverses : les AP, P&V pour la campagne sur les sièges d'enfants, la Royale belge pour la campagne sur la courtoisie, la KBC pour la campagne sur l'angle mort.

Par ailleurs, il existe un accord de collaboration entre l'IBSR et le ministre Daerden en Région wallonne concernant l'utilisation des panneaux d'affichage.

L'article 6 auquel vous avez fait référence dispose que compte tenu de la mission de service public confiée à l'IBSR, moyennant l'assentiment d'un comité de concertation – ce comité réunit des représentants des ministres compétents en matière d'équipement de la Région wallonne, de la Région flamande et de l'IBSR – des accords peuvent être conclus par dérogation permise à l'article 10 de la loi du 12 juillet 1956. Les logos des sociétés privées pourront être reproduits sur les affiches, à condition de ne pas dépasser un huitième de la hauteur du panneau et de ne pas comporter, outre le logo, de messages publicitaires.

Les revenus générés par l'apposition de ces logos serviront en outre exclusivement à augmenter la médiatisation des campagnes visées.

Cette collaboration est donc prévue et le comité de concertation qui se réunit régulièrement, au moins une fois par an, émet un avis concernant les modalités de répartition des panneaux d'affichage, le calendrier et la coordination des campagnes, ainsi que sur le thème des campagnes elles-mêmes, fixé en accord avec l'IBSR.

Les compagnies d'assurances sont en effet les principaux sponsors de l'IBSR et sont très sensibles à tout ce qui touche à la sécurité routière. Leur collaboration s'étend d'ailleurs bien au-delà des campagnes d'affichage. Ce partenariat permet à l'IBSR de lancer de grandes campagnes multimédias, visant à informer et sensibiliser tous les usagers de la route, ce que, je pense, personne ici ne conteste. En effet, ce que l'on peut espérer en ce qui concerne le changement de comportement ne peut se produire que par des campagnes répétées permettant d'appuyer le message.

Je ne dispose pas ici du montant précis en jeu. Je peux vous le communiquer par écrit. Je souligne qu'il y a chaque fois appels d'offres, que les compagnies sont diversifiées et qu'en fonction des dossiers et des thèmes, le comité de concertation décide de déroger à la règle afin de permettre le financement de campagnes importantes en termes de sécurité routière.

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Ik vind de houding van de minister onaanvaardbaar. Het is pure hypocrisie te stellen dat een privé-firma kan meedoen wanneer haar logo niet groter is dan een achtste van de affiche.*

Elke dag zie ik langs de autosnelweg Luik-Brussel affiches waarop enkel het logo goed zichtbaar is, terwijl de slogan vaag is en bijna onleesbaar. Het is een vorm van reclame die verboden is behalve voor een openbare dienst. In 1956 dacht niemand dat die uitzondering reclame voor verzekeringsmaatschappijen zou mogelijk maken. Dat is volledig onaanvaardbaar. Ecologie stopt blijkbaar daar waar het commercieel belang begint.

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – *Ik denk integendeel dat de samenwerking van de verzekeringsmaatschappijen met het BIVV bevorderlijk is voor grote en belangrijke campagnes. De regels worden nageleefd. De uitzondering is mogelijk en de verzekeringsmaatschappijen werken nauw met het BIVV samen, niet alleen inzake de campagnes, maar ook op andere vlakken, zoals het aanpassen van verzekeringspremies aan het gedrag, met name bij de jongeren. Dat werk moet gezamenlijk gebeuren. Daar is niets commercieels aan. Het maakt het mogelijk meer boodschappen over verkeersveiligheid te verspreiden. Ik ben het niet met u eens, mijnheer Monfils.*

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Het zijn verdoken reclamecampagnes onder het mom van een openbare dienst. Wij zullen nog de gelegenheid hebben de minister te ondervragen over haar mobiliteitsbeleid met inbegrip van haar houding tegenover de verzekeringsmaatschappijen.*

Mondelinge vraag van de heer Frank Creyelman aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de doortocht van de hogesnelheidstrein op het grondgebied van Mechelen» (nr. 2-711)

De heer Frank Creyelman (VL. BLOK). – *Aan beide zijden van de spoorlijn Mechelen-Brussel werd door de NMBS een optie van tien meter genomen om er voor de HST een extra spoorlijn aan te leggen. Die strook van tien meter heeft tot gevolg dat een aantal huizen zullen moeten worden onteigend of zich in de onmiddellijke nabijheid van het HST-spoor zullen bevinden.*

Tot dusver verzuimde de NMBS om de bewoners van de langs de spoorlijn gelegen straten te laten weten voor welke optie zal worden gekozen. Geen enkele buurtbewoner weet

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Il s'agissait d'une question d'actualité et il est évident que la ministre ne devait pas communiquer de chiffres ici.*

En ce qui concerne la démarche politique, je trouve parfaitement inacceptable ce type d'attitude. C'est de la pure hypocrisie de dire que l'on peut autoriser l'intervention d'une firme privée pour autant que son logo n'excède pas un huitième de l'affiche.

Je ne sais pas si madame Durant se promène sur les autoroutes. Moi, je parcours quotidiennement l'autoroute Liège – Bruxelles et je constate qu'il s'agit d'affiches où on ne voit que le logo AP, le reste étant un embrouillamini épouvantable de quelques voitures qui se croisent. Le slogan est vague et pratiquement illisible. Il est donc manifeste qu'il s'agit incontestablement d'une démarche commerciale, ce qui est scandaleux dans la mesure où cette pratique est interdite, sauf dérogation, pour le service public. Personne n'a pensé en 1956 que cette dérogation allait permettre de faire de la publicité pour des compagnies d'assurances. C'est totalement inacceptable ! Je constate donc que l'écologie s'arrête aux bornes de l'intérêt commercial !

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – *Je pense, au contraire, que ce partenariat avec les compagnies d'assurances, avec lesquelles l'IBSR travaille régulièrement, permet d'accroître le soutien de campagnes massives et importantes que d'autres, ici, souhaitent d'ailleurs voir amplifiées. J'estime que les règles sont respectées. La dérogation est permise et les compagnies d'assurances travaillent en étroite relation avec l'IBSR, non seulement sur les campagnes mais aussi dans d'autres domaines, comme la modulation des primes d'assurances en fonction de certaines attitudes, notamment pour les jeunes. Je pense que ce travail doit être réalisé conjointement.*

Cela n'a rien de commercial mais permet de donner une valeur ajoutée en termes financiers et de diffuser une masse plus importante de messages en matière de sécurité routière. Je ne puis, en aucun cas, partager votre avis.

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Ce sont des campagnes publicitaires maquillées, diffusées sous le couvert d'un service public. Pour le reste, nous aurons l'occasion, madame la ministre, de vous interpeller sur votre politique de mobilité, en ce compris l'attitude à l'égard des compagnies d'assurances.*

Question orale de M. Frank Creyelman à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «le passage du train à grande vitesse sur le territoire de Malines» (n° 2-711)

M. Frank Creyelman (VL. BLOK). – *La SNCB a pris une option de dix mètres de part et d'autre de la ligne Malines-Bruxelles afin d'y construire une ligne supplémentaire. Cette bande de dix mètres de largeur aura pour conséquence que plusieurs maisons devront être expropriées ou se trouveront dans le voisinage immédiat de la ligne à grande vitesse.*

À ce jour, la SNCB n'a toujours pas fait savoir aux habitants concernés quelle sera l'option retenue. Aucun riverain ne sait donc de quel côté se trouvera la ligne à grande vitesse. C'est pourtant d'une grande importance, non seulement pour les

bijgevolg langs welke zijde het tracé van de HST uiteindelijk zal lopen. Dit is nochtans van groot belang, niet alleen voor de talrijke particuliere bewoners, maar zeker voor de daar gevestigde handelszaken. De onzekerheid geeft in de geveiseerde straten aanleiding tot wrevel en tot een toename van de leegstand en verkrotting van woningen.

Bovendien werd er door het stadsbestuur van Mechelen onlangs nog op aangedrongen om de Mechelse ring te ontlasten door de aanleg van een volgweg naast het traject van de HST. Die volgweg zal nog een groter aantal onteigeningen met zich meebrengen. Het wordt dan ook de hoogste tijd om de betrokken bewoners duidelijk te maken waar de NMBS en de overheid in dit dossier naartoe willen.

Welke definitieve HST-doortocht optie heeft de NMBS genomen op het grondgebied van Mechelen?

Wanneer zal met de werken worden gestart?

Werd er over de aangevraagde volgweg reeds een principiële beslissing genomen?

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – De NMBS heeft de intentie om vanaf 2006, in het raam van de doortocht van het station Mechelen, belangrijke spooruitbreidingswerken aan te vangen. Dit project bestaat onder meer uit de aanleg van de zogenaamde “sporenbypass” die gepland wordt langs de oostelijke zijde van de bestaande spoorlijn 25 Brussel-Antwerpen. Het is trouwens via deze bypass dat de hogesnelheidsstrein in de toekomst het station Mechelen zal aandoen.

Om deze werken mogelijk te maken, zullen in deze zone inderdaad een aantal onteigeningen noodzakelijk zijn. Deze onteigeningen zullen gebeuren tussen midden 2004 en de aanvang der werken. De werken zouden in principe in 2011 moeten zijn voltooid. Belangrijk is eveneens te vermelden dat dit geplande project nog kan worden beïnvloed door de toekomstige spoorontsluiting van de luchthaven van Zaventem en door het project voor de aanleg van een volgweg. Er zal evenwel niet worden geraakt aan de beslissing om de sporenbypass aan de oostelijke zijde uit te voeren. In dat verband wordt op initiatief van de Vlaamse overheid eerstdaags een studieopdracht uitgeschreven waarbij voor de zogenaamde “arsenaalsite” in de omgeving van Mechelen een ontwikkelingsstrategie zal worden uitgewerkt en waarin naast de ruimtelijke ook de economische, infrastructurele en mobiliteitsaspecten aan bod zullen komen. De drie betrokken actoren, de NMBS, de stad Mechelen en de administratie Wegen en Verkeer van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zullen het toekomstig project trachten in te vullen en op elkaar trachten af te stemmen. Ze doen dat samen met de diensten van AROM, op basis van de resultaten van deze opdracht en binnen de ontwikkelingsstrategie voor dit gebied en omgeving.

Mondelinge vraag van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over «het gebrek aan jeugdrechters te Brussel en het beleid dat moet worden gevoerd in het kader van de opheffing van artikel 53 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming» (nr. 2-710)

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Ik las in de pers dat de

nombreux particuliers, mais aussi pour les commerces. Dans les rues concernées, l'incertitude suscite le ressentiment et entraîne une augmentation de l'inoccupation et du délabrement des habitations. En outre, l'administration communale de Malines a récemment insisté pour qu'on décharge le ring de Malines en créant une route qui suivrait le tracé du TGV. Cette création entraînera un nombre encore plus élevé d'expropriations.

Il devient donc urgent d'informer clairement les habitants concernés des intentions exactes de la SNCB et du gouvernement.

Quelle option définitive la SNCB a-t-elle retenue pour la ligne à grande vitesse sur le territoire de Malines ? Quand les travaux débiteront-ils ? Une décision de principe a-t-elle déjà été prise quant à la route longeant la ligne du TGV ?

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – Dans le cadre du passage du TGV par la gare de Malines, la SNCB a l'intention d'entamer dès 2006 d'importants travaux d'élargissement des voies. Ce projet comprend l'installation du « bypass » le long du côté oriental de la ligne 25 Bruxelles-Anvers. C'est par ce « bypass » que le TGV desservira la gare de Malines.

Des expropriations seront en effet nécessaires dans cette zone pour permettre les travaux. Elles auront lieu entre 2004 et le début des travaux, qui devront en principe être terminés en 2011. Ce projet peut encore être influencé par le désenclavement de l'aéroport de Zaventem et par le projet de route longeant la voie. On ne changera toutefois plus la décision de construire le bypass du côté est. À ce sujet, le gouvernement flamand lancera prochainement une étude afin de développer, pour le site « arsenal » dans les environs de Malines, une stratégie de développement incluant les aspects spatiaux, économiques, d'infrastructure et de mobilité. Les trois acteurs concernés, la SNCB, la ville de Malines et l'administration des Voies et de la Circulation du ministère de la Communauté flamande tenteront d'élaborer le futur projet en étroite concertation. Ils le feront avec les services de l'AROM, sur la base des résultats de cette étude et dans le cadre de la stratégie de développement de cette région.

Question orale de Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur «le manque de juges de la jeunesse à Bruxelles et la politique à mener dans le cadre de la suppression de l'article 53 de la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse» (n° 2-710)

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – J'ai appris par la presse que

Brusselse jeugdrechters hun prestaties morgen tot een minimum beperken. De Franstalige jeugdrechters eisen minstens twee bijkomende jeugdrechters. Er zou één bijkomende rechter zijn beloofd. Dat rechters hun werk stopzetten moet ons tot nadenken stemmen. Hoe staat het met het gebrek aan magistraten bij de Brusselse jeugdrechtbank? Wat is de oplossing op korte en lange termijn?

Op 1 januari 2002 wordt artikel 53 van de wet op de jeugdbescherming, waardoor minderjarigen konden worden opgesloten, opgeheven. De jeugdrechters zijn daarover ongetwijfeld verheugd, maar zijn bezorgd over de alternatieven. Zij hebben vragen over de plaatsing van jongeren die zich aan zware inbreuken hebben schuldig gemaakt. Hoe ver zijn de besprekingen met de jeugdrechters over de toepassing van die nieuwe maatregel gevorderd? Welke alternatieve plaatsingsmogelijkheden zijn er? Ik wil de minister nu niet ondervragen over zijn aangekondigde voorontwerp van wet dat een andere filosofie zou hebben. De gemeenschappen zouden negatief reageren op dit ontwerp.

Wil de minister méér opvoeders en een uitbreiding van de sociale diensten om de jeugdmagistraten te helpen bij het vinden van alternatieve plaatsingsmogelijkheden?

Ik hoop dat de actie van de Brusselse rechters gunstige gevolgen zal hebben voor de jongeren.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *De actie van de Brusselse jeugdrechters verwondert me aangezien er een gemakkelijke en voor de hand liggende oplossing is.*

Heeft een uitbreiding van de personeelsformatie van de magistraten van eerste aanleg te Brussel zin zolang er plaatsen vacant blijven? Er ligt nochtans een vraag ter studie. De voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg kan, zoals hij in 2000 met rechter Hanssens heeft gedaan, één of meer rechters belasten met de taak van jeugdrechter. Als de voorzitter een bijkomende jeugdkamer vraagt, veronderstelt dat een wijziging van het rechtbankreglement die bij koninklijk besluit moet worden goedgekeurd. Ik heb dat antwoord vorig jaar reeds aan de jeugdrechters gegeven. Ik heb dat ook aan de Brussels magistratuur laten weten via de eerste voorzitter van het Hof van Beroep.

De bijzondere wetten van 1980 en 1988 inzake de hervorming van de instellingen maken de gemeenschappen volledig bevoegd voor de uitvoering van hun beschikkingen, vonnissen en arresten. Bijgevolg, en steeds binnen de wet van 8 april 1965 op de jeugdbescherming, behoort dat niet tot mijn bevoegdheid, noch tot mijn verantwoordelijkheid.

De gemeenschapsministers hebben me verzekerd dat hun budgettaire inspanningen en een beter beheer van de plaatsingsmogelijkheden volstaan om de gevolgen van de opheffing van artikel 53 op te vangen.

Op 26 oktober zal er op mijn departement een symposium

des juges bruxellois de la jeunesse annonçaient pour demain la réduction de leurs prestations à un service minimal. Les juges de la jeunesse francophones réclament à tout le moins deux juges de la jeunesse supplémentaires. Il semble qu'on envisage ou même qu'on ait promis d'ajouter un juge. Le fait que des juges arrêtent le fonctionnement d'un service public doit nous interpellier. Aussi, j'aimerais savoir ce qu'il en est du manque de magistrats auprès du tribunal de la jeunesse à Bruxelles. Quelle est la solution envisagée ou promise pour résoudre les problèmes à brève et à longue échéance ?

Le 1er janvier 2002, l'article 53 de la loi sur la protection de la jeunesse prévoyant la possibilité d'enfermer des mineurs sera heureusement abrogé. A l'approche de cette échéance, les juges de la jeunesse se réjouissent sans doute de l'abrogation de l'article voulu par le législateur il y a quelques années, mais ils s'inquiètent des alternatives et s'interrogent au sujet des places destinées aux jeunes coupables d'infractions graves. Où en sont vos discussions avec les juges de la jeunesse concernant l'application même de cette nouvelle mesure ? Quelles seront les possibilités de placement de jeunes dans des milieux alternatifs ? Je ne compte pas vous interroger ici, monsieur le ministre, sur l'avant-projet de loi annoncé et qui prévoit une autre philosophie dont on parle beaucoup. Il semble en effet que vous soyez en concertation avec les communautés qui réagissent de manière négative à votre projet.

Prévoyez-vous un renforcement des équipes éducatives et des services sociaux chargés d'accompagner le magistrat de la jeunesse qui doit trouver des places d'hébergement dans des milieux alternatifs ?

J'espère que l'action des juges bruxellois aura des effets bénéfiques pour les jeunes.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – L'action des juges de la jeunesse bruxellois me surprend dans la mesure où la formule permettant de trouver une solution est facile et évidente.

Une extension de cadre des magistrats de première instance au tribunal de Bruxelles a-t-elle un sens aussi longtemps qu'il reste des places vacantes dans le cadre actuel ? Une demande est cependant à l'étude. Par ailleurs, il revient au président du tribunal de première instance, comme il l'a fait en 2000 avec Mme la juge Hanssens, de charger un ou plusieurs des juges de son cadre de remplir la fonction de juge de la jeunesse si c'est nécessaire. Il s'agit d'un mandat spécial et il appartient au tribunal de prendre la décision. Si le président demande la création d'une chambre supplémentaire du tribunal de la jeunesse, cela présuppose une modification du règlement du tribunal, qui doit être approuvée par arrêté royal. J'avais déjà donné cette réponse l'année passée aux juges de la jeunesse et c'est ce que j'ai fait savoir à la magistrature bruxelloise par le biais du premier président de la Cour d'appel, Mme Closset-Coppin.

En ce qui concerne votre deuxième question, je répondrai aux magistrats de la jeunesse que les lois spéciales de 1980 et 1988 sur la réforme des institutions attribuent l'unique et entière compétence aux communautés pour ce qui concerne l'organisation et la gestion de l'exécution de leurs ordonnances, jugements et arrêts. Dès lors, et toujours dans le cadre de la loi actuelle du 8 avril 1965 relative à la protection

plaatshebben waarop alle jeugdmagistraten worden uitgenodigd. Daar zullen zij door de gemeenschappen ruim worden geïnformeerd over de door hen geboden perspectieven. Zij zullen dan hun vrees, wensen en suggesties naar voor kunnen brengen.

Ik heb geen reden om te twijfelen aan de goede wil van mijn collega's.

Voor de uitbreiding van het aantal opvoeders en de sociale diensten ben ik niet bevoegd zolang de bijzondere wetten niet worden gewijzigd of mijn voorontwerp over de delinquentie van minderjarigen geen wet is geworden.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Is de personeelsformatie van de rechtbank van eerste aanleg volledig ingevuld? Indien de minister de bal terugkaatst naar de magistraten, veronderstelt dit dat er voldoende rechters zijn. Indien geen rechters aan de jeugdrechtbank worden toegewezen, is dat waarschijnlijk omdat er gewoon te weinig zijn.*

Binnen welke termijn denkt de minister zijn wetsontwerp over de jeugdbescherming in het Parlement in te dienen? Is het overleg met de gemeenschappen beëindigd?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *Het is evident dat de personeelsformatie van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel niet volzet is. Maar aangezien het om een bijzonder mandaat gaat, kan de voorzitter van die rechtbank het probleem oplossen door het huishoudelijk reglement te wijzigen. Dat is in het verleden reeds gebeurd.*

Het overleg over het voorontwerp van wet zou tegen eind oktober, begin november afgerond moeten zijn. Het wetsontwerp zal worden ingediend zodra het groen licht heeft gekregen.

Mondelinge vraag van de heer Luc Van den Brande aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand over «de voorgenomen afbouw van de postzegeldrukkerij "Het Zegel" te Mechelen» (nr. 2-708)

De voorzitter. – De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie, antwoordt namens de heer Rik Daems, minister van

de jeunesse, cette organisation ne relève pas de mes compétences ni, par conséquent, de ma responsabilité.

Mes collègues ministres communautaires m'ont assuré que leurs efforts budgétaires et les solutions résultant d'une meilleure gestion de leur potentiel d'hébergement suffiront à pallier les conséquences de l'abrogation de l'article 53.

Le 26 octobre, aura lieu au sein de mon département un symposium auquel seront conviés tous les magistrats de la jeunesse, tant du siège que du parquet. Durant ce symposium, ces magistrats seront largement informés par les communautés des perspectives qu'elles peuvent offrir et auront amplement l'occasion d'émettre leurs craintes et leurs souhaits et de formuler des suggestions.

Je répète que je n'ai aucune raison de douter de la bonne volonté de mes collègues ou de mettre en question la parole qu'ils ont donnée.

Troisièmement, le renforcement des équipes éducatives et des services sociaux chargés de l'hébergement et de la surveillance des mineurs est une compétence qui m'échappe tant que les lois spéciales mentionnées ne sont pas adaptées ou que mon avant-projet de loi portant réponse au comportement délinquant de mineurs n'a pas suivi son parcours parlementaire. Même si je le souhaitais, je ne pourrais pas intervenir.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Tout d'abord, le cadre des juges du tribunal de première instance est-il entièrement rempli ? Si, monsieur le ministre, vous renvoyez la balle aux magistrats ne disposant pas d'un mandat spécial pour le tribunal de la jeunesse, cela suppose que le cadre comporte suffisamment de « juges ordinaires ». Le cadre bruxellois du tribunal de première instance est-il rempli ? Je suppose que si l'on n'affecte pas de juges au tribunal de la jeunesse, c'est parce qu'il manque des effectifs au niveau de l'instance de Bruxelles.

En ce qui concerne l'avant-projet de loi sur la protection de la jeunesse, pouvez-vous nous donner une idée du délai dans lequel vous déposerez votre projet au Parlement ? La concertation avec les communautés est-elle terminée ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Il va de soi qu'à Bruxelles, le cadre des juges du tribunal de première instance n'est pas complet. Cependant, comme il s'agit d'un mandat spécial, le président du tribunal de première instance peut résoudre le problème en décidant de modifier le règlement d'ordre intérieur. Ce moyen a déjà été utilisé dans un passé récent, notamment avec Mme Hanssens en 2000. Il n'y a donc pas de difficulté à cet égard.

Ensuite, la concertation relative à l'avant-projet de loi devrait être terminée pour fin octobre ou début novembre. Le projet de loi sera déposé dès que le feu vert aura été donné.

Question orale de M. Luc Van den Brande au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes sur «le projet de démantèlement de l'imprimerie de timbres-poste "Het Zegel" à Malines» (n° 2-708)

M. le président. – M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, répondra au nom de M. Rik Daems, ministre des

Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties.

De heer Luc Van den Brande (CD&V). – De leden van de regering mogen zich niet te pas en te onpas door een collega laten vervangen voor het beantwoorden van vragen van parlementsleden. Het is een prerogatief van het parlement om de regering op elk ogenblik te kunnen ondervragen.

Ik heb veel respect voor de minister van Justitie, maar ik dring erop aan dat hij de ongeschreven regel toegepast dat enkel in uitzonderlijke omstandigheden een vervanging kan worden toegestaan. Ik betreur dat minister Daems, die blijkbaar overal tegelijk aanwezig is om zijn werk niet te doen, niet bereid is vragen van parlementsleden te beantwoorden. Deze toestand illustreert de dilettantische, de weinig professionele en ondeskundige wijze waarop minister Daems zijn ambt vervult.

Met verstomming hebben we vernomen dat er plannen bestaan om Het Zegel, een van de belangrijkste pijlers van het postbedrijf, af te breken. Het Zegel vervult al meer dan 100 jaar op een deskundige wijze vier functies, namelijk het drukken, het nazicht van het drukwerk, het beheer van de voorraden en de verzending.

Ingevolge een oekaze van de heer Di Rupo zouden de afdelingen voorraden en verzending naar Jemelle worden overgebracht. Hoewel de zegels reeds meer dan 100 jaar in Mechelen worden gedrukt, zullen er voortaan honderden bestelwagens tussen Mechelen en Jemelle rijden.

Aangezien het toch de bedoeling is van De Post een efficiënt en snel werkend bedrijf te maken, is het absoluut onverantwoord deze hervorming te realiseren.

Graag had ik van de minister vernomen of er ter zake reeds beslissingen werden genomen.

Is de verkoop van het gebouw van Het Zegel reeds 'bezegeld'? De kostprijs voor de beveiliging van het gebouw bedroeg meer dan een miljard frank. Met de verkoop ervan zullen een aantal nutteloze uitgaven worden gefinancierd in het kader van de reorganisatie van De Post.

Op welke manier zal er worden voorzien in de beveiliging van de waarden?

Wat zijn de toekomstperspectieven op het vlak van de werkgelegenheid?

Ik hoop dat de minister deze toestand enigszins kan toelichten want het paritair comité van De Post heeft op dit vlak voor verwarring en onduidelijkheid gezorgd. De absurde en kafkaïaanse beslissing die uiteindelijk werd genomen zal de efficiënte werking van het postbedrijf zeker niet ten goede komen.

Er mag niet uit het oog worden verloren dat 200 mensen hun werk zullen verliezen. De reële doelstelling van het project is onduidelijk. Deze toestand is onaanvaardbaar. Enerzijds worden de prestaties van de postbeambten overdreven nauwgezet gechronometreerd terwijl er anderzijds een massa geld wordt verspild aan nutteloze investeringen.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Ik geef lezing van het antwoord van collega Daems.

De Post, naamloze vennootschap van publiek recht, is een

Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques.

M. Luc Van den Brande (CD&V). – *Je regrette que le ministre Daems ne soit pas présent au Sénat pour répondre personnellement à ma question. Je déplore ce manque de professionnalisme.*

Nous avons appris avec stupéfaction qu'il est question de démanteler l'imprimerie de timbres-poste Het Zegel qui, depuis plus de cent ans, assure avec compétence l'impression des timbres, le contrôle de l'impression, la gestion des stocks et l'expédition.

En dépit du fait que les timbres soient imprimés à Malines, M. Di Rupo aurait décidé de transférer les départements assurant le stockage et l'expédition à Jemelle. Cela implique que désormais, des centaines de camionnettes circuleront entre Malines et Jemelle. Si vraiment on veut faire de La Poste une entreprise efficace et capable de travailler rapidement, la mise en œuvre de cette réforme est injustifiable.

J'aimerais savoir si des décisions ont déjà été prises.

La vente du bâtiment Het Zegel est-elle déjà confirmée ? Les montants dépensés pour la sécurité de ce bâtiment atteignaient plus d'un milliard de francs. Le produit de sa vente permettra de financer certaines dépenses inutiles dans le cadre de la réorganisation de La Poste.

Comment la sécurité des valeurs sera-t-elle assurée ?

Quelles sont les perspectives d'avenir en matière d'emploi ?

J'espère que le ministre pourra nous fournir des éclaircissements, d'autant que la commission paritaire de La Poste a créé une certaine confusion. La décision absurde et kafkaïenne qui a finalement été prise va à l'encontre de l'efficacité de l'entreprise.

On ne peut oublier que deux cents personnes perdront leur emploi. L'objectif réel du projet est imprécis. Cette situation est inacceptable. Les prestations des agents de La Poste sont strictement chronométrées, alors que des sommes importantes sont gaspillées en investissements inutiles.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Je vous donne lecture de la réponse de mon collègue Daems.*

La Poste, société anonyme de droit public, est une entreprise

autonoom overheidsbedrijf. De voogdijminister kan, buiten de bepalingen van de wet van 21 maart 1991, zich niet met het beheer van de onderneming bemoeien. Ook het beheer en het gebruik van de gebouwen, die hetzij eigendom zijn van De Post, hetzij gehuurd worden door het bedrijf, vallen hier volledig onder. Er kan dan ook geen sprake zijn van politieke motieven of van regeringsbeslissingen.

De gedelegeerd bestuurder bezorgt de volgende antwoorden op de vragen.

De Post heeft beslist in de toekomst met één verdeelcentrum te werken en alle activiteiten te centraliseren te Jemelle en dit om puur economische motieven. Het depot in Mechelen is te duur voor deze activiteiten. Vandaag worden de in Mechelen geproduceerde zegels ook al naar Jemelle gevoerd om van daaruit over het land te worden verdeeld.

Wat de drukkerij betreft, het gaat over één machine, wordt bekeken of een synergie kan worden bereikt met de drukkerij te Brussel. Daar staan vijftien machines. Een alternatief is de zegels in Nederland te laten drukken. Beide opties zijn goedkoper.

Het nazicht van de zegels moet op dezelfde plaats gebeuren als waar ze worden gedrukt. Er moet nog een beleidsplan voor de vestigingsplaats worden opgemaakt. Pas wanneer de ideale vestigingsplaats is vastgelegd, zal hierover worden gecommuniceerd.

Om alle diensten die te Mechelen worden gecentraliseerd te kunnen samenbrengen, diende er een nieuwe huur te worden aangegaan. De huidige eigendom is niet geschikt om alle mensen te plaatsen. Het huidig gebouw staat bijgevolg op de nominatie om te worden verkocht. Het is onvoldoende beveiligd en De Post zou voor ongeveer 120 miljoen beveiligingswerken moeten laten uitvoeren. In het gebouw te Jemelle zijn er slechts beperkte aanpassingen nodig.

Wat de veiligheid van de transporten betreft wijs ik erop dat die transporten tussen Mechelen en Jemelle nu ook al bestaan.

Uiteraard werd met het personeel rekening gehouden. Een gedeelte blijft in Mechelen, maar dan in Noord in plaats van in Zuid. Het gedeelte drukkerij en nazorg zal later worden bekeken. De regels van het sociaal plan zijn van toepassing. In ieder geval is er te Mechelen inzake tewerkstelling een batig saldo, aangezien de groep Vicindo met 150 mensen op 17 september een nieuw gehuurd kantoorgebouw heeft betrokken op het industrieterrein te Mechelen-Noord. Ook de organisatie van Artis-Historia is op hetzelfde ogenblik met 35 mensen naar die locatie verhuisd.

De heer Luc Van den Brande (CD&V). – Ik dank minister Verwilghen voor het voorlezen van het antwoord van minister Daems. Ik neem aan dat hijzelf een andere oriëntatie zou hebben genomen als hij terzake bevoegd was.

De minister zegt dat het bedrijf autonomer wordt. Dit mag echter niet leiden tot een onverantwoord beleid. Als het autonomer worden van bedrijven leidt tot het zich volledig terugtrekken uit de publieke dienstverlening, staan we voor een groot probleem. Ik heb al heel vaak vastgesteld dat minister Daems niet optreedt op momenten dat hij het moet doen en dat hij wel optreedt op momenten dat hij het niet moet doen, maar dan met kwalijke gevolgen.

publique autonome. Hormis les dispositions de la loi du 21 mars 1991, le ministre de tutelle ne peut intervenir dans la gestion de cette entreprise. Cela vaut aussi pour la gestion et l'utilisation des bâtiments dont La Poste est soit propriétaire, soit locataire. Il ne peut donc être question de motifs politiques ou de décisions du gouvernement.

L'administrateur délégué a fourni les réponses suivantes.

La Poste a décidé de travailler à l'avenir avec un seul centre de distribution et de centraliser toutes les activités à Jemelle, et ce pour des motifs purement économiques. Le coût du dépôt de Malines est trop élevé pour ces activités. Actuellement déjà, les timbres produits à Malines sont transportés à Jemelle avant d'être distribués dans le pays.

En ce qui concerne l'imprimerie – il s'agit d'une seule machine – on étudie la possibilité d'une synergie avec l'imprimerie située à Bruxelles et qui compte quinze machines. Une autre solution serait de faire imprimer les timbres aux Pays-Bas. Ces deux options sont moins coûteuses.

Le contrôle des timbres doit se faire sur le lieu d'impression. Un plan doit encore être établi en ce qui concerne le lieu d'implantation. Des informations seront fournies lorsqu'une décision aura été prise concernant l'endroit idéal.

Afin de pouvoir réunir tous les services centralisés à Malines, une nouvelle location s'est avérée nécessaire. La propriété actuelle ne peut abriter toutes les personnes et figure donc sur la liste des biens à vendre. En ce qui concerne la sécurité, La Poste aurait dû faire exécuter dans le bâtiment des travaux s'élevant à environ 120 millions. Par contre, le bâtiment situé à Jemelle ne nécessite que des adaptations limitées.

En ce qui concerne la sécurité des transports, je souligne qu'actuellement déjà des véhicules circulent entre Malines et Jemelle.

Bien entendu, on a tenu compte du personnel. Une partie de celui-ci reste localisé à Malines, mais au nord et non plus au sud. Les activités liées à l'impression et au contrôle seront étudiées ultérieurement. Les règles du plan social sont d'application. En ce qui concerne l'emploi, le bilan est positif à Malines, étant donné que le groupe Vicindo, qui compte 150 personnes, loue et occupe depuis le 17 septembre un immeuble de bureaux situé à Mechelen-Noord. Au même moment, l'organisation Artis-Historia y a emménagé, avec 35 personnes.

M. Luc Van den Brande (CD&V). – *Le fait que l'entreprise devienne plus autonome ne peut servir de prétexte pour mener une politique injustifiable. L'autonomie d'une entreprise ne peut la conduire à abandonner sa mission de service public. Une fois de plus, le ministre Daems n'intervient pas là où c'est nécessaire.*

Je prends acte du fait que la décision est prise et qu'il est donc bien question du démantèlement total de quatre activités et de la perte de deux cents emplois. Cette orientation socialement et économiquement injustifiable est typique des choix de ce gouvernement qui est dirigé par des libéraux qui ne se soucient aucunement de l'efficacité d'une politique sociale ou économique. La réponse montre clairement que

Ik noteer dat de beslissing genomen is, dus dat in tegenstelling tot alles wat de afgelopen tijd is gezegd, er sprake is van de totale ontmanteling van de vier activiteiten met het verlies van tweehonderd werkplaatsen. Met een gevoel van onbehagen meen ik te mogen zeggen dat de onverantwoorde sociale, maar even erg onverantwoorde economische oriëntatie die genomen is, eigenlijk heel typisch is voor de regering, geleid door liberalen die geen barst geven om een efficiënt sociaal of economisch beleid. Het antwoord maakt duidelijk dat de regering geen beleid op mensenmaat voert, maar een afbraakbeleid dat is ingegeven door degenen die eigenlijk de touwtjes in handen hebben, namelijk de Waalse socialisten.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Beperkt tot het voorlezen van het antwoord zoals ik het van collega Daems heb gekregen, kan ik de bemerkingen van de heer Van den Brande wel begrijpen maar niet bijtreden. Het valt mij wel op dat de basis voor het gebeurde gelegd is door de wet van 21 maart 1991. Voor zover ik weet waren de liberalen op dat ogenblik niet aan het bewind.

De heer Luc Van den Brande (CD&V). – Volgens het reglement mag de regering altijd het woord vragen, maar op basis van een ander artikel, namelijk in het raam van de parlementaire vragen. Als een wetgeving tot stand komt die een bepaalde filosofie in zich draagt, kan die perfect op een sociaal en economisch verantwoorde wijze worden ingevuld. De regering maakt zich er nu van af met een gemakkelijk argument. Ik hoor de heer Verhofstadt altijd zeggen: dat is in tegenstelling tot, wij pakken het anders aan, enzovoort. Het zal niet lang meer duren voor deze ballon doorprikt wordt. Ik vind het een teken van onverantwoord handelen, dat mij doet denken aan de mentaliteit van de jongen in de lagere school die zegt: wij hebben het niet gedaan, maar hij is het, meester, die de fout gemaakt heeft! De minister vergist zich daarin.

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over «de invoering van autoverlichting overdag» (nr. 2-550)

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Ik ben verheugd over de reeks maatregelen inzake verkeersveiligheid die deze week zijn voorgesteld. Ik wil het nu over een klein onderdeel daarvan hebben, want ik vind het toch belangrijk dat de mensen weten wat op hen afkomt.

De Europese Commissie en de auto-industrie hebben op 11 juli 2001 afspraken gemaakt over het uitrusten van nieuwe wagens met verlichting die automatisch aangaat als de wagen wordt gestart. Dit in het raam van een ruimere convenant over "safe car fronts". De bedoeling is dat in de toekomst in Europa alle wagens ook overdag met de dimlichten aan rijden, zoals dat nu reeds het geval is in bijvoorbeeld Zweden en Denemarken. Het argument is dat dit de zichtbaarheid van de voertuigen aanzienlijk verhoogt. Uit studies zou blijken dat het aantal ongevallen sterk zou verminderen door de invoering van motorvoertuigverlichting overdag (MVO). Europa baseert zich op een onderzoek van de Nederlandse groep SWOV (Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid). Dat onderzoek wees uit dat, als alle

gouvernement ne mène pas une politique à dimension humaine mais une politique de démolition qui est dictée par ceux qui tirent les ficelles, les socialistes wallons.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Après avoir lu la réponse du ministre Daems, je puis comprendre les remarques de M. Van den Brande mais je ne puis me rallier à l'avis de ce dernier. Ce qui s'est passé fait suite à la loi du 21 mars 1991. Pour autant que je sache, les libéraux n'étaient pas au pouvoir à ce moment.*

M. Luc Van den Brande (CD&V). – *Selon le règlement, le gouvernement peut toujours demander la parole dans le cadre des questions parlementaires. Si une loi portant en elle une certaine philosophie est élaborée, elle peut parfaitement être appliquée de manière responsable d'un point de vue social et économique. Le gouvernement s'en tire à présent avec un argument facile. J'entends constamment M. Verhofstadt dire : 'c'est contraire à, nous avons une autre approche', etc. Cette façon d'agir me paraît irresponsable, elle me fait penser aux jeunes de l'école primaire qui disent : ce n'est pas moi, c'est lui !*

Demande d'explications de M. Johan Malcorps à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur «l'adoption de l'allumage des phares de voiture le jour» (n° 2-550)

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Je me réjouis de la série de mesures de sécurité routière présentées cette semaine.*

La Commission européenne et l'industrie automobile ont conclu, le 11 juillet 2001, des accords en vue d'équiper les véhicules neufs d'un éclairage s'allumant automatiquement au démarrage. Cette mesure fait partie d'une convention plus large relative aux « safe car fronts ». À l'avenir, les feux de croisement de toutes les voitures circulant en Europe devraient donc également être allumés le jour et ce, afin d'améliorer la visibilité des véhicules. Certaines études indiqueraient que cette mesure réduirait considérablement le nombre d'accidents. Selon une étude néerlandaise, son introduction dans tous les pays de l'Union européenne permettrait de réduire chaque année le nombre de tués sur les routes de 5.500 unités et le nombre d'accidents de 740.000 unités. Le supplément de coûts généré par cette mesure est estimé à 2,7 milliards d'euros, alors que le bénéfice que représente la diminution du nombre d'accidents et de

landen van de Europese Unie de autoverlichting overdag zouden invoeren, er op jaarbasis een daling zou zijn van 5.500 verkeersdoden en 740.000 ongevallen. De extra inbouw-, slijtage-, brandstof- en milieukost werd berekend op 2,7 miljard ecu en zou niet opwegen tegen de verwachte baat door minder ongevallen en slachtoffers, die berekend werd op 4,78 miljard ecu.

Deze en andere studies worden echter door andere experts als veel te optimistisch aangevochten. Als mogelijke nadelen worden genoemd: de verblinding van andere weggebruikers, zeker bij slecht afgestelde lichten; de remlichten die minder goed opvallen; de verminderde zichtbaarheid van andere, vooral zwakke, weggebruikers die geen lichten voeren; de verminderde zichtbaarheid van motorrijders die nu al met lichten aan rijden en het weggebben van preventieve effecten door gewenning.

In eigen land hebben zowel de motorrijders, de fietsersbond als de voetgangersbeweging zware bedenkingen bij een feitelijke invoering van de autoverlichting overdag. Hoewel er allicht ook positieve effecten zullen optreden voor zwakke weggebruikers, die de wagens vlugger zullen zien aankomen, vrezen deze verenigingen toch vooral de negatieve effecten doordat zwakkere weggebruikers relatief minder zullen opvallen. Een soortgelijke verplichting invoeren voor fietsers, laat staan voor voetgangers, lijkt ook geen haalbare kaart.

Ook bestaat de vrees dat dimlichten overdag een vals gevoel van veiligheid creëren. De positieve effecten van de maatregel in Scandinavische landen, zoals de daling van het aantal ongevallen, meent men sterk te moeten relativeren. Er zijn immers andere klimaatomstandigheden in de meer noordelijke landen, alsook andere verkeersveiligheidsmaatregelen, zoals betere fietsinfrastructuur, enzovoort.

Mogelijk zou er een pijnlijk conflict kunnen ontstaan tussen een eventuele daling van het totaal aantal verkeersslachtoffers, vooral dan bij automobilisten versus een eventuele stijging van het aantal slachtoffers bij zwakke weggebruikers. Geen van beide stellingen kan voorlopig echt wetenschappelijk hard worden gemaakt. Daarvoor is nog meer onderzoek nodig.

De plotse beslissing van de Europese Commissie heeft op Europees niveau al stof doen opwaaien. Men heeft zich er nu toe verbonden het advies in te winnen van het Europees parlement en van de Europese Raad van Ministers. Dit zou tijdens het Belgische voorzitterschap moeten gebeuren. Voor eind november zouden de ministers bevoegd voor de binnenmarkt, en dus ook voor de uitrusting van voertuigen, een standpunt moeten innemen.

Daarbij komt nog dat de verkeersorganisaties op Europees niveau eerder gewonnen zijn voor een richtlijn om heel de kwestie van 'safe car fronts' te regelen, eerder dan een vrijwillige overeenkomst. Het plotse enthousiasme van de Europese auto-industrie voor een uitbreiding van het zwakke akkoord over het veiligheidstoebehoren aan de voorkanten van wagens met een hoofdstukje over DRL (daytime running lights) is in die zin enigszins verdacht. Blijkbaar kadert één en ander in een strategie om toch maar een richtlijn af te houden en alles zo vrijblijvend mogelijk te houden. Dat de automobielseconstructeurs eerder begaan zijn met de veiligheid

victimes est évalué à 4,78 milliards d'écus.

Ces diverses études sont toutefois considérées comme trop optimistes par d'autres experts. La mesure présenterait divers inconvénients, dont notamment une visibilité moins grande des usagers faibles.

Dans notre pays, les motocyclistes, la ligue vélocipédique et le mouvement représentant les piétons ont déjà formulé des remarques quant à l'introduction éventuelle de l'allumage des phares le jour. Les usagers de la route plus vulnérables seraient moins visibles et il est impossible d'imposer une mesure similaire aux cyclistes et aux piétons.

On craint en outre que l'allumage des feux de croisement le jour ne crée un faux sentiment de sécurité. Il convient de relativiser les effets positifs observés dans les pays scandinaves. Les conditions climatiques y sont en effet différentes, de même que les mesures de sécurité routière.

La diminution éventuelle du nombre de victimes d'accidents de la route, surtout parmi les automobilistes, pourrait aller de pair avec une augmentation du nombre de victimes parmi les usagers faibles. Pour l'instant, aucune des deux thèses ne peut être véritablement étayée par des données scientifiques. Des études supplémentaires s'imposent.

La décision rapide prise par la Commission européenne a déjà fait couler beaucoup d'encre au niveau européen. On s'est engagé à demander l'avis du Parlement européen et du Conseil des ministres. Les ministres compétents en matière de marché intérieur devraient prendre position pour la fin novembre.

De plus, les organisations actives dans le domaine de la sécurité routière au niveau européen préféreraient une directive englobant l'ensemble de la question des « safe car fronts ». Le soudain enthousiasme de l'industrie automobile pour l'insertion d'un petit chapitre sur l'allumage des phares le jour dans l'accord peu contraignant sur les équipements de sécurité à l'avant des véhicules est quelque peu suspect. Cette attitude fait manifestement partie d'une stratégie visant à éviter une directive plus générale. De plus, les constructeurs automobiles sont davantage préoccupés par la sécurité des automobilistes que par celle des autres usagers de la route.

Quoi qu'il en soit, les ministres chargés des affaires économiques et des transports devront prendre position avant la fin de l'année. En tant que président de l'Union, nous pouvons en outre peser davantage dans la discussion.

La ministre est-elle d'accord pour mener cette discussion plus tôt, à l'occasion d'une proposition de directive relative à l'ensemble de la question des « safe car fronts », en ce compris l'allumage des phares le jour ?

Considère-t-elle qu'il faut forcer une décision à court terme sur l'allumage des phares le jour ou préférerait-elle des études complémentaires ?

Consultera-t-elle les représentants des piétons, des cyclistes et des motocyclistes ?

Ne peut-on envisager des formules intermédiaires, comme l'équipement obligatoire des véhicules de senseurs allumant automatiquement les phares en cas de visibilité moindre seulement ?

van automobilisten dan met die van andere weggebruikers ligt ook in de lijn van de verwachting.

Hoe dan ook zullen de ministers bevoegd voor economische zaken en voor verkeer voor het einde van dit najaar een standpunt moeten innemen. Als Europees voorzitter kunnen we bovendien extra wegen op deze discussie.

Is de minister er voorstander van de hele discussie eerder te voeren naar aanleiding van een voorstel van richtlijn rond de hele problematiek van "safe car fronts" inclusief DRL, als alternatief voor de huidige consultatieprocedure rond een vrijblijvende overeenkomst?

Is zij ze van oordeel dat op korte termijn een beslissing moet worden geforceerd rond de MVO of dat het eerder aangewezen is om verder onderzoek te laten verrichten?

Zal zij over heel deze zaak de vertegenwoordigers van voetgangers, fietsers, motorrijders consulteren?

Kan er ook niet aan tussenformules worden gedacht, zoals bijvoorbeeld de verplichte inbouw van sensoren in wagens die de lichten automatisch inschakelen bij verslechterende zichtbaarheid, bijvoorbeeld bij slecht weer, zonder dat wagens altijd en overal met de dimlichten aan moeten rijden overdag?

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – In juni 2000 heb ik samen met mijn Europese collega's van vervoer een resolutie ter verbetering van de verkeersveiligheid in de Europese Unie aangenomen, waarin uitdrukkelijk gevraagd wordt een richtlijn op te stellen betreffende de goedkeuring van voertuigen met een voorzijde die bij aanrijdingen minder ernstige gevolgen heeft voor de meest kwetsbare weggebruikers, vooral voetgangers en fietsers. Voor de duidelijkheid wens ik erop te wijzen dat het initiatief om een richtlijn op te stellen moet uitgaan van de Commissie. In dit verband heeft de Commissie er in juli 2001 in eerste instantie de voorkeur aan gegeven om een vrijwillig akkoord af te sluiten met de Europese auto-industrie, verenigd in de ACEA, wat ik persoonlijk betreurt. Ik had vooraf namelijk contact opgenomen met de heer Liikanen om een richtlijn te bepleiten, maar toch werd daar anders over beslist. Inzake verkeersveiligheid en het redden van mensenlevens, pleit ik voor dwingende maatregelen die er enkel kunnen komen via wetgevende initiatieven. Het Europese niveau is bevoegd voor alle wetgeving, via richtlijnen, met betrekking tot technische eisen van motorvoertuigen.

Alvorens te beslissen of zij de verbintenis al dan niet aanvaardt, wil de Commissie het Europees Parlement en de Raad over de inhoud van het akkoord met ACEA raadplegen. Vervolgens zal de Commissie in december 2001 beslissen of ze de overeenkomst kan aanvaarden, dan wel of er op basis van de verbintenis een richtlijn wordt voorgesteld.

Tijdens het Belgische voorzitterschap wordt aldus de mogelijkheid geboden om bijzondere aandacht te besteden aan dit dossier. Het is trouwens mijn collega Piqué, die als Minister van economische zaken bevoegd is voor deze materie die behandeld wordt in de Raad Interne Markt. De samenwerking tussen onze beide departementen hierover verloopt uitstekend, maar het is niet zeker dat de machtsverhoudingen binnen de Raad Interne Markt met betrekking tot deze problematiek gunstig zullen evolueren.

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. Avec mes collègues européens chargés des transports, j'ai adopté en juin 2000 une résolution visant à améliorer la sécurité routière dans l'Union européenne. Cette résolution demande explicitement l'élaboration d'une directive relative à l'agrément de véhicules dont l'avant provoque moins de dommages aux usagers les plus faibles en cas de collision. La Commission européenne doit prendre l'initiative de cette directive. Or, en juillet 2001, elle a donné la préférence à la conclusion en première instance d'un accord volontaire avec l'industrie automobile européenne, ce que je regrette. Je plaide en effet pour des mesures contraignantes qui ne peuvent être instaurées que par des initiatives législatives. C'est le niveau européen qui détient la compétence de légiférer, au moyen de directives, en matière de normes techniques des véhicules.

Avant de décider d'accepter ou non l'engagement, la Commission veut consulter le Parlement européen et le Conseil des ministres sur le contenu de l'accord conclu avec l'industrie automobile. En décembre 2001, elle décidera soit d'accepter l'accord, soit de proposer une directive.

La présidence belge nous donne l'occasion d'être particulièrement attentifs à ce dossier. Mon collègue Piqué, ministre des Affaires économiques, est compétent pour cette matière qui sera traitée au Conseil Marché intérieur. La collaboration entre nos départements est excellente mais il n'est pas certain que les rapports de force au sein du Conseil Marché intérieur évolueront favorablement dans ce domaine.

Quant à votre deuxième question, pour l'instant, je ne veux pas m'immiscer dans le débat sur la fiabilité et le degré d'optimisme des rapports scientifiques sur l'instauration de l'allumage des phares le jour. Les données disponibles actuellement sont insuffisantes pour convaincre les différents États membres de la nécessité de cette mesure.

Personnellement, je puis partager les préoccupations de M. Malcorps. C'est pourquoi je n'exclus pas que l'avis adressé à

Met betrekking tot de tweede vraag, wil ik mij op dit moment niet in het debat mengen over de betrouwbaarheid of de graad van optimisme van de wetenschappelijke rapporten over de invoering van motorvoertuigenverlichting overdag (MVO). Als voorzitter van de Europese Unie, stel ik enkel vast dat de beschikbare onderzoeksgegevens voorlopig niet volstaan om de verschillende lidstaten te overtuigen van de noodzaak van deze maatregel. Persoonlijk kan ik mij aansluiten bij de bedenkingen die de heer Malcorps heeft geuit. Daarom acht ik het niet uitgesloten dat in het advies aan de Europese Commissie zal worden voorgesteld om het MVO-voorstel uit het pakket van maatregelen te lichten. Het is duidelijk dat MVO de aandacht afleidt van de kern van het akkoord, namelijk de veilige vormgeving van de voorzijde van auto's. Laten wij de aandacht daarop toespisen.

Met betrekking tot de derde vraag, kan ik u verzekeren dat de standpunten van de verenigingen van zwakke weggebruikers mij via alle mogelijke kanalen hebben bereikt. Na de aankondiging van de Europese Commissie in juli jongstleden, is de aandacht van de media gefocust op de MVO-maatregel, met een golf van reacties als gevolg. Naar aanleiding van plannen van de toenmalige regering, is in het begin van de jaren 90 hierover in ons land ook al uitvoerig van gedachten gewisseld. Sedertdien is de argumentatie tegen MVO niet wezenlijk veranderd. Ik deel de bezorgdheid van voetgangers, fietsers en motorrijders en ben van mening dat eerst onomstotelijk moet vaststaan dat de invoering van MVO geen onaanvaardbare negatieve gevolgen heeft voor de veiligheid van deze weggebruikers, alvorens die maatregel in overweging kan worden genomen. Dit geldt zeker wanneer MVO wordt voorgesteld in het kader van een pakket van maatregelen voor de bescherming van voetgangers.

Wat de tussenformules betreft, denk ik dat iedereen het met mij eens zal zijn dat het tijdig ontsteken van de lichten voor een aantal automobilisten niet vanzelfsprekend is. Nochtans is dit van levensbelang wanneer de lichtomstandigheden verslechteren als gevolg van hevige neerslag, mist of het invallen van de duisternis. Ook bij het binnenrijden van een tunnel is dit het geval. Daarom worden al door een aantal constructeurs in de voertuigen sensoren geïnstalleerd die ervoor zorgen dat de lichten automatisch gaan branden wanneer de lichtomstandigheden dit vereisen. Ook voor de fietsverlichting zijn dergelijke systemen reeds op de markt.

Wie de tekst van de Commissie en de auto-industrie heeft gelezen, kan vaststellen dat de constructeurs al ver gevorderd zijn met de ontwikkeling van allerlei technologische hulpmiddelen die voertuigen veiliger zullen maken voor inzittenden en andere weggebruikers. Ik moedig deze ontwikkelingen aan.

Alvorens van een verplichting sprake kan zijn, moet de technologie volledig op punt staan. Ik twijfel er niet aan dat de Commissie de nodige richtlijnen zal opstellen of wijzigen in functie van de technologische vooruitgang.

– **Het incident is gesloten.**

la Commission suggère de retirer la proposition relative à l'allumage des phares le jour de l'ensemble des mesures. Il est évident que la question de l'allumage des phares le jour détourne l'attention de l'élément capital de l'accord, à savoir la forme à donner à l'avant des véhicules pour le rendre plus sûr. C'est sur ce point que nous devons focaliser l'attention.

Je peux vous assurer que j'ai été informée par tous les canaux des points de vue des associations représentant les usagers faibles. Au début des années nonante déjà, la question de l'allumage des phares le jour a déjà suscité un vaste échange de vues dans notre pays. Les arguments contre cette mesure n'ont pas changé fondamentalement. Je partage l'inquiétude des piétons, cyclistes et motocyclistes et j'estime qu'il faut d'abord établir de manière irréfutable que l'introduction de l'allumage des phares le jour n'aura pas de conséquences négatives inacceptables pour la sécurité de ces usagers avant d'envisager cette mesure, surtout si elle est proposée dans le cadre d'un ensemble visant à améliorer la sécurité des piétons.

Quant à la formule intermédiaire, je pense que certains automobilistes ne savent pas très bien à quel moment allumer leurs phares, ce qui est pourtant capital en cas de luminosité moindre. C'est pourquoi certains constructeurs équipent déjà les véhicules de senseurs allumant automatiquement les phares quand l'intensité lumineuse l'exige. De tels systèmes existent également pour les vélos.

Le texte élaboré par la Commission européenne et l'industrie automobile montre que les constructeurs ont déjà réalisé de grands progrès dans le développement de moyens technologiques permettant de rendre les véhicules plus sûrs pour les occupants et les autres usagers de la route. J'encourage cette évolution.

Avant d'envisager une obligation, il faut que la technologie soit tout à fait au point. Je ne doute pas que la Commission élaborera ou modifiera les directives nécessaires en fonction du progrès technologique.

– **L'incident est clos.**

Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer en aan de minister van Financiën over «bijkomende steunmaatregelen voor de luchtvaartsector» (nr. 2-556)

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – De regeringen in Europa, de Verenigde Staten en Australië snellen de noodlijdende luchtvaartsector ter hulp. De Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen krijgen een hulppakket van 16,3 miljard euro en bijkomende budgetten worden binnenkort voorgelegd aan het Congres. Australië geeft zijn luchtvaartsector 5 miljard dollar. De ministers van Financiën van de Unie spraken een kader af waarbinnen de nationale regeringen van de Unie de luchtvaartmaatschappijen kunnen bijspringen aangezien het EU-verdrag in artikel 87 bepaalt dat er steunmaatregelen mogelijk zijn bij “natuurlijke rampen of andere buitengewone gebeurtenissen”. Aldus werd overeengekomen dat de EU-regeringen zelf de dekking mogen verzekeren van schade aan derden, veroorzaakt door oorlog of terrorisme, omdat de verzekeringskosten van deze risico's fors waren gestegen.

De gevolgen van de aanslagen in de Verenigde Staten voor de reeds in crisis verkerende luchtvaartsector zijn echter niet beperkt tot hogere verzekeringskosten. De bijkomende veiligheidsmaatregelen die worden overwogen zijn duur: bewapende veiligheidsagenten in vliegtuigen, de technische opleiding van de bemanningen, de toegang tot de cockpit, strengere normen voor de bagage en de afhandeling, enzovoort. Bovendien daalt het vliegtuigpark tengevolge van deze aanslag in waarde, omdat er te veel toestellen in gebruik zijn. Voorts zullen de financieringskosten voor de vloot stijgen, omdat de banken een hogere risicopremie in de rente doorberekenen en zullen de capaciteitsverminderingen leiden tot massale afvloeiingen, die zware herstructureringskosten met zich meebrengen.

De vijftien ministers van Transport zullen op 15 oktober in Luxemburg overleg plegen. De Europese commissie heeft tegen die datum een rapport beloofd over de economische impact van de crisis op de luchtvaartmaatschappijen en zal voorstellen om, indien mogelijk, de Europese regels voor staatssteun aan de crisissituatie aan te passen.

Wat is de totale kostprijs van de steunmaatregelen die door de regering tot op heden worden toegekend aan de getroffen luchtvaartmaatschappijen? Welke maatschappijen komen hiervoor in aanmerking?

De minister van Financiën verklaarde op 19 september dat “moet bekeken worden wat de impact van de aanvallen en van de Amerikaanse financiële steun is op de Europese luchtvaartsector”. Is de minister van Financiën voorstander van bijkomende steunmaatregelen voor de luchtvaartsector?

Vreest de minister van Financiën niet in een spiraal van bijkomende steunmaatregelen terecht te komen, waarbij de belastingbetaler het overaanbod van vliegtuigmaatschappijen gaat financieren? Deelt de minister van Mobiliteit zijn mening?

Zullen de bijkomende veiligheidsmaatregelen worden

Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne à la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports et au ministre des Finances sur «des mesures de soutien supplémentaires pour le secteur aéronautique» (n° 2-556)

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Les gouvernements d'Europe, des États-Unis et d'Australie volent au secours des compagnies aériennes en difficulté. Les compagnies américaines se voient octroyer une aide de 16,3 milliards d'euros et de nouveaux budgets seront bientôt soumis au Congrès. L'Australie accorde 5 milliards de dollars au secteur de la navigation aérienne. Les ministres des Finances de l'Union se sont mis d'accord sur le cadre dans lequel les gouvernements nationaux peuvent aider les compagnies aériennes étant donné que le Traité de l'Union prévoit en son article 87 que des mesures de soutien sont possibles en cas de catastrophes naturelles ou d'autres événements exceptionnels. Il a donc été convenu que les gouvernements de l'Union européenne pouvaient eux-mêmes prendre en charge la couverture d'assurance des dommages aux tiers causés par la guerre ou des actes de terrorisme parce que les coûts de ces assurances avaient fort augmenté.*

Les conséquences des attentats aux États-Unis pour le secteur aérien déjà en crise ne se limitent cependant pas à une augmentation du coût des assurances. Les mesures supplémentaires de sécurité qui sont envisagées sont chères : des agents de sécurité armés dans les avions, la formation technique de l'équipage, l'accès au cockpit, les normes plus sévères pour les bagages, etc. En outre, les avions ont perdu de leur valeur en raison des attentats et il y a trop d'appareils en circulation. Les coûts financiers liés à la flotte augmentent aussi parce que les banques incluent dans leur taux une prime de risque plus élevée tandis que les diminutions de capacité conduiront à des licenciements massifs qui iront de pair avec des coûts de restructuration importants.

Les quinze ministres des transports se concerteront le 15 octobre à Luxembourg. La Commission européenne a promis pour cette date un rapport qui portera sur l'impact économique de la crise sur les compagnies aériennes et proposera, si possible, d'adapter les règles européennes en matière d'aides publiques à la situation de crise.

Quel est le coût total des mesures de soutien accordées aux compagnies aériennes par le gouvernement jusqu'à ce jour ?

Le 19 septembre, le ministre des Finances a déclaré qu'il fallait examiner l'impact des attentats et de l'aide financière américaine sur le secteur aérien européen. Est-il favorable à des aides supplémentaires ?

Le ministre des Finances ne craint-il pas d'être entraîné dans une spirale d'aides supplémentaires qui amènerait le contribuable à financer l'offre excédentaire de compagnies aériennes ? La ministre de la Mobilité partage-t-elle l'avis de son collègue ?

Le coût des mesures de sécurité supplémentaires sera-t-il facturé au voyageur ou au contribuable ?

Le 15 septembre, la ministre de la mobilité avait déclaré qu'il

doorberekend aan de reiziger of zullen ze door de belastingbetaler worden betaald?

Naar aanleiding van de voorstellen van de Europese Unie binnen de Internationale Organisatie voor de Burgerluchtvaart om de belasting op kerosine in te voeren, verklaarde de minister van Mobiliteit op 15 september: "Zelfs nu de luchtvaartmaatschappijen na de aanslagen in de Verenigde Staten gedwongen worden fors te investeren in veiligheid, moeten we het thema van de belastingen op kerosine op de agenda houden." Wat denkt de minister van Financiën hierover, gelet op zijn verklaringen van 19 september? Is de minister van Mobiliteit nog steeds dezelfde mening toegedaan? Zo ja, welke concrete stappen overweegt zij in dit dossier te doen?

Zijn de ministers voorstander van het inzetten van bewapende veiligheidsagenten op de vliegtuigen? Zo ja, wie draagt dan deze kosten?

Welke maatregelen werden reeds getroffen door BIAC om de veiligheid te verhogen, onder meer inzake bagage?

In de Verenigde Staten heeft het Financial Accounting Standards Board (FASB) beslist dat de luchtvaartmaatschappijen en andere maatschappijen de verliezen opgelopen tengevolge van de aanslagen van 11 september mogen opnemen als "buitengewone elementen" in de resultatenrekening, om aldus het bedrijfsresultaat niet te beïnvloeden. Is de minister van Financiën bereid om een gelijkaardig voorstel voor te leggen aan de Commissie voor boekhoudkundige normen?

Mevrouw Isabelle Durant, vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer. – De eerste vraag van de heer Van Quickenborne had betrekking op de totale kost en de aard van de steunmaatregelen.

De enige rechtstreekse en niet terug te betalen hulp die momenteel wordt overwogen is hulp aan Sabena, dat na de aanslagen van 11 september 2001 transatlantische vluchten heeft moeten afgelasten en financieel het meest heeft geleden. Het gaat onder meer om terugbetalingen, het betalen van de hotelfacturen van passagiers enzovoort. Minister Daems heeft met steun van de Sabena-directie het exacte bedrag van die steunmaatregelen vastgelegd. Het werd met aan de Europese Commissie ter goedkeuring voorgelegd.

Naast de rechtstreekse niet terug te betalen steun, heeft de regering de sector ook bijgestaan om het hoofd te bieden aan de verzekeringscrisis. Het doel is de verschillende operatoren tegen een redelijke prijs in staat te stellen hun activiteiten voort te zetten tijdens een overgangperiode van één maand door te zorgen voor een adequate dekking, met inbegrip van een dekking voor derden.

Minister Reynders laat weten dat de totale kostprijs van de dekking van risico's voor derden veroorzaakt door oorlogsomstandigheden of door daden van terrorisme, nul is in de veronderstelling dat zich tijdens de periode waarin de afwijkende maatregelen van toepassing zijn geen enkele ramp voordoet. In tegengesteld geval zullen de kosten, die de Nationale Delcrederedienst voor rekening van de Staat draagt, in verhouding staan tot het belang van de te vergoeden schade, rekening houdend met de vergoedingsdrempels voor elke betrokken luchtvaartmaatschappij of *service provider*.

fallait maintenir à l'agenda la question de l'introduction d'une taxe sur le kérosène même si les compagnies aériennes devaient faire face à des investissements importants en sécurité à la suite des attentats. La ministre maintient-elle cet avis ? Dans l'affirmative, quelles étapes concrètes envisage-t-elle pour faire progresser ce dossier ?

Les ministres sont-ils favorables à la présence d'agents armés dans les avions ? Dans l'affirmative, qui en supportera le coût ?

Aux États-Unis, le Financial Accounting Standards Board a décidé que les pertes encourues par les compagnies aériennes à la suite des attentats peuvent être considérées comme des éléments exceptionnels, de manière à ne pas influencer le résultat de l'entreprise. Le ministre des Finances est-il disposé à soumettre une proposition similaire à la Commission des normes comptables ?

Mme Isabelle Durant, vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports. – *La seule aide directe non remboursable envisagée à ce jour est une aide à la Sabena qui a dû supprimer des vols transatlantiques à la suite des attentats et a le plus souffert financièrement. Elle a notamment dû procéder à des remboursements, payer les factures d'hôtel de passagers, etc. Avec l'aide de la Sabena, le ministre Daems a déterminé le montant exact de ces aides.*

Le gouvernement a aussi aidé le secteur à faire face à la crise de l'assurance. Le but est de permettre aux opérateurs de poursuivre leurs activités à un prix raisonnable pendant une période d'un mois en leur fournissant une couverture adéquate, en ce compris la couverture des tiers.

Le ministre Reynders fait savoir que le coût de cette couverture s'avérera nul dans l'hypothèse où aucune catastrophe ne se produit pendant cette période. Dans le cas contraire, les coûts supportés par l'office du Ducroire pour le compte de l'État dépendront de l'ampleur des dommages à indemniser, compte tenu des seuils d'indemnisation pour chaque compagnie aérienne ou service provider.

Des certificats d'assurances ont été délivrés aux transporteurs aériens suivants :

- VLM-Airlines, 500 millions de dollars
- TNT-Airlines, 750 millions de dollars
- Sabena, 2 milliards de dollars
- DAT, 2 milliards de dollars
- Sobelair, 2 milliards de dollars

Aan de volgende *air carriers* werden verzekeringscertificaten uitgereikt:

- VLM-Airlines, 500 miljoen dollar
- TNT-Airlines, 750 miljoen dollar
- Sabena, 2 miljard dollar
- DAT, 2 miljard dollar
- Sobelair, 2 miljard dollar
- European Air Transport, 1 miljard dollar
- Virgin Express, 1 miljard dollar
- Citybird, 850 miljoen dollar

Flying services heeft geen dekking gevraagd.

Volgende *service providers* hebben verzekeringscertificaten ontvangen:

- Abelac aviation
- Avia partner
- Belgocontrol C.C. N.
- Liège Bierset Aéroport
- SABCA
- Saint-Hubert Aéroport
- Brussels South Charleroi Airport
- Spa la Sauvenière aéroport
- BIAC

De luchthaven-Antwerpen en Eurocontrol hebben geen dekking gevraagd.

Minister Reynders wijst erop dat de Belgische regering zoals sommige andere Europese regeringen een mechanisme van dekking van oorlogsriscico's heeft ingesteld voor een beperkte periode van dertig dagen, die inging op 25 september 2001. De Delcrededienst zal instaan voor dit mechanisme, dat betrekking heeft op de op Belgisch grondgebied operationele luchtvaartsector en enkel voor de op het Belgisch grondgebied uitgevoerde diensten.

Wat het probleem van de oorlogsriscico's betreft, moet de Belgische Staat geen enkele uitgave op zich nemen als zich geen enkel drama voordoet.

Volgens mij moet er vooral een onderscheid worden gemaakt tussen de economische problemen die rechtstreeks in verband staan met de aanslagen van 11 september 2001, en de problemen waarmee heel wat Europese luchtvaartmaatschappijen al sinds maanden of zelfs jaren kampen.

We moeten vermijden dat de conjuncturele en de structurele oorzaken van de crisis in de sector door elkaar worden gehaald. Ook moeten we ervoor zorgen dat de antwoorden van de lidstaten worden gecoördineerd zodat iedere vorm van concurrentievervalsing wordt vermeden.

Zo moet ook worden gewaarborgd dat de overheidssteun aan de Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen, die nog meer dan hun Europese rivalen hebben geleden onder de aanslagen, niet gebruikt wordt voor concurrentievervalsing op de

- *European Air Transport, 1 milliard de dollars*
- *Virgin Express, 1 milliard de dollars*
- *Citybird, 850 millions de dollars*

Flying services n'a pas demandé de couverture.

Les service providers suivants ont reçu des certificats d'assurance :

- *Abelac aviation*
- *Avia partner*
- *Belgocontrol C.C. N.*
- *Liège Bierset Aéroport*
- *SABCA*
- *Saint-Hubert Aéroport*
- *Brussels South Charleroi Airport*
- *Spa la Sauvenière aéroport*
- *BIAC*

L'aéroport d'Anvers et Eurocontrol n'ont pas demandé de couverture.

Le ministre Reynders souligne que le gouvernement belge a, tout comme d'autres gouvernements européens, instauré un mécanisme de couverture des risques de guerre pour une période limitée de 30 jours qui a débuté le 25 septembre 2001. Si aucun drame ne se produit, l'État belge ne devra supporter aucune dépense.

Selon moi, il faut surtout établir une distinction entre les problèmes économiques liés directement aux attentats du 11 septembre et les problèmes auxquels bien des compagnies aériennes sont confrontées depuis des mois.

Il faut éviter de confondre les causes conjoncturelles et structurelles de la crise du secteur. Il faut aussi veiller à coordonner les réponses des États membres afin d'éviter toute distorsion de concurrence.

Il faut aussi s'assurer que les aides publiques aux compagnies aériennes américaines, qui ont encore plus souffert que leurs concurrentes européennes, ne sont pas utilisées pour favoriser des distorsions de concurrence sur les liaisons transatlantiques.

Selon M. Reynders, le renforcement de la sécurité engendrera des coûts qui devront être répercutés dans le prix du billet d'avion. Dans certains États, les compagnies aériennes facturent déjà un prix plus élevé.

transatlantische verbindingen.

Volgens minister Reynders zal de versterking van de veiligheid, door onder meer de screening van de passagiers en hun bagage en de controle van de toegang tot de Belgische luchthavens, een meerkost veroorzaken, en moeten worden doorberekend in de prijs van het vliegtuigticket. In sommige staten rekenen luchtvaartmaatschappijen al een meerprijs aan.

(Voorzitter: de heer Jean-Marie Happart, ondervoorzitter.)

Deze kwestie, evenals maatregelen in verband met veiligheid, zullen worden besproken tijdens de Transportraad van 17 oktober. Om genoemde redenen kan er geen sprake zijn van een overheidsinterventie buiten het gemeenschappelijk kader dat door de Ministerraad werd goedgekeurd.

Tegenover het voorstel om bewapende veiligheidsagenten in te zetten, staan we sceptisch. Er bestaan immers geen kogels waarmee alleen terroristen onschadelijk kunnen worden gemaakt. Kogels voor terroristen zouden ook gevaarlijk zijn voor de passagiers, het personeel van de luchtvaartmaatschappij of het toestel zelf. Er bestaan meer geschikte oplossingen om aanslagen tegen te gaan dan het inzetten van bewapende veiligheidsagenten. Overigens is er daarvoor op Europees vlak weinig steun.

In de minuten volgend op de tweede aanslag werden heel wat bijkomende bewarende beveiligingsmaatregelen genomen. Het doorzoeken van de handbagage en de andere bagage werd drastisch verscherpt. In sommige gevallen werd zelfs alle handbagage onderzocht. Dit gebeurde niet alleen in Zaventem, maar ook in de andere luchthavens.

Op den duur zal overal in Europa een systematische screening van alle bagage worden ingevoerd. In dit stadium worden de bijkomende kosten van de beveiligingsmaatregelen volledig gedragen door de operatoren, zonder enige overheidsinterventie. Op de Transportraad van 16 oktober zal een groot pakket nieuwe maatregelen in verband met de beveiliging en hun kostprijs worden onderzocht. Ik vermoed dat de kosten verdeeld zullen moeten worden tussen de Commissie, de staten en ook de luchtvaartmaatschappijen, wat misschien een verhoging van de prijs voor de passagier tot gevolg kan hebben.

Zowel in Europa als in de Verenigde Staten en de rest van de wereld wordt alles in het werk gesteld om zo snel mogelijk een oplossing te vinden voor de moeilijkheden van de luchtvaartsector, zodat hij weldra opnieuw kalmte en voorspoed zal kennen. De vereiste oplossingen voor de economische moeilijkheden en de maatregelen op het vlak van veiligheid en beveiliging mogen evenwel niet nadelig voor de milieu-inspanningen in de luchtvaartsector.

Het is voor niemand een geheim dat de belasting op kerosine en de andere formules voor de internalisering van de aanzienlijke externe kosten van de burgerluchtvaart internationaal gezien lang niet iedereen kunnen bekoren. De huidige problemen van de sector en de milieu- en klimaatproblemen errond kunnen echter niet eeuwig worden genegeerd. De economische fragiliteit van de sector is vandaag zo zorgwekkend dat milieumaatregelen moeilijk onmiddellijk kunnen worden opgedrongen, maar anderzijds mogen de financiële problemen van de

(M. Jean-Marie Happart, vice-président, prend place au fauteuil présidentiel.)

Cette question et celles relatives à la sécurité seront abordées lors du conseil des Transports du 17 octobre. Il ne peut être question d'aides publiques en dehors du cadre communautaire approuvé par le Conseil des ministres.

Quant à la proposition d'engager des agents armés dans les avions, nous sommes sceptiques. Il y a d'autres moyens de lutte contre le terrorisme. Les balles ne sont pas dangereuses que pour les terroristes ! Cette proposition remporte d'ailleurs peu de succès au niveau européen.

A la longue, un contrôle systématique de tous les bagages sera instauré partout en Europe. À ce stade, les coûts supplémentaires liés à la sécurité sont entièrement à charge des opérateurs, sans intervention publique aucune. Lors du Conseil des Transports du 16 octobre, on examinera une série de nouvelles mesures de sécurité et leur coût. Je suppose que les coûts seront répartis entre la Commission, les États et les compagnies aériennes, ce qui impliquera peut-être une hausse du prix des billets pour le passager.

Tant en Europe qu'aux États-Unis et dans le reste du monde, tout est mis en œuvre pour trouver le plus vite possible une solution aux problèmes du secteur aérien.

Les solutions apportées aux questions de sécurité et aux difficultés économiques ne peuvent cependant pas porter préjudice aux efforts faits en matière de protection de l'environnement.

Ce n'est un secret pour personne que la taxe sur le kérosène ou d'autres formules permettant de couvrir les coûts externes considérables liés à l'aviation civile ne séduisent pas tout le monde au niveau international. On ne peut éternellement nier les problèmes d'environnement et de climat. La fragilité économique du secteur est telle à l'heure actuelle qu'on peut difficilement imposer des mesures environnementales immédiatement mais les problèmes financiers du secteur ne doivent pas reléguer les problèmes environnementaux au second plan trop longtemps.

Il faut trouver des solutions techniques et économiques adaptées au niveau mondial afin de contrôler l'impact négatif de la navigation aérienne sur l'environnement. Les États membres de l'Union européenne ont unanimement plaidé à Montréal pour le maintien de la référence au protocole de Kyoto. Je suis contente que les Quinze aient plaidé ensemble et avec succès pour le maintien de cette référence, en dépit des fortes pressions exercées par les États-Unis.

J'ai pu constater que les États membres pouvaient être un moteur de l'évolution vers un transport aérien plus compatible avec le développement durable. Alors qu'on aurait pu craindre, vu la situation actuelle, que l'on n'opte pour une résolution très minimaliste à Montréal, on y a inclus

luchtvaartmaatschappijen de milieuproblemen niet voor een te lange tijd naar de achtergrond verdringen.

Op wereldvlak moet dus verder worden gezocht naar passende technisch-economische oplossingen om de negatieve gevolgen van de luchtvaart onder controle te houden. Met dat doel hebben de EU-lidstaten er trouwens onlangs in Montreal unaniem voor gepleit in de ICAO-resolutie de verwijzing naar het protocol van Kyoto te behouden. Ik ben heel blij dat de 15 lidstaten daarvoor samen en met succes hebben gepleit, ook al was dat zeer moeilijk gezien de problemen in de sector en de grote druk vanuit de Verenigde Staten.

Hierbij heb ik ook kunnen vaststellen in welke mate de Europese lidstaten een stuwende kracht kunnen en moeten zijn om het luchtvervoer in de richting van een meer duurzame ontwikkeling te sturen. Zo staat in de nieuwe resolutie van de ICAO dat de staten die een constant politiek beleid voeren op het vlak van geluidshinder mogen doorgaan met het nemen van maatregelen die noodzakelijk zijn voor de volledige implementatie van hun politiek. Europa zou op dit vlak vaker het voorbeeld moeten geven. In Montreal was immers het risico zeer groot dat door de huidige situatie zou worden gekozen voor een zeer minimalistische resolutie op het vlak van maatregelen tegen geluidshinder of atmosferische problemen.

De laatste vraag betrof de billijke aard van een aangepaste boekhoudkundige behandeling van verliezen die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg zijn van de tragische gebeurtenissen. Minister Reynders deelt mee dat zijn collega's kennis hebben genomen van het standpunt dat werd ingenomen door het FASB, de *Financial Accounting Standards Board*, het Amerikaans organisme voor boekhoudnormalisatie. Dit organisme heeft overwogen dergelijke verliezen in de categorie van de buitengewone resultaten op te nemen, om aldus te vermijden dat het lopend resultaat van de door dergelijke gebeurtenissen getroffen ondernemingen wordt beïnvloed. Volgens de informatie van minister Reynders werd op dit standpunt verschillend gereageerd, zowel in de FASB als door Amerikaanse professionelen. Indien het nodig mocht zijn, hebben zijn collega's belast met de departementen Economische Zaken en Financiën er geen enkel bezwaar tegen dat het advies van de Commissie van Boekhoudkundige Normen wordt gevraagd over de billijkheid van de omzetting in Belgisch recht van een dergelijke boekhoudkundige verwerking. Een parlementslid kan trouwens ook zelf dat advies vragen.

– Het incident is gesloten.

Mondelinge vragen

Mondelinge vraag van de heer Paul De Grauwe aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek en aan de staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling over «de mogelijke overname van 10% van het kapitaal van de Société publique de production d'électricité door Électricité de France» (nr. 2-707)

De heer Paul De Grauwe (VLD). – De mogelijke overname van 10 procent van het kapitaal van de *Société publique de production d'électricité* door *Électricité de France* creëert

que les États qui mènent une politique constante de lutte contre la pollution sonore peuvent continuer à prendre les mesures nécessaires à la concrétisation complète de leur politique.

Quant à la dernière question, M. Reynders communique que ses collègues ont pris connaissance du point de vue du Financial Accounting Standards Board. Selon ses informations, les réactions sont diverses, tant au sein du FASB que parmi les professionnels américains. Ses collègues concernés n'ont pas d'objection à ce qu'on demande un avis à la Commission des normes comptables. Un parlementaire peut d'ailleurs aussi demander un tel avis.

– L'incident est clos.

Questions orales

Question orale de M. Paul De Grauwe au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique et au secrétaire d'État à l'Énergie et au Développement durable sur «la reprise éventuelle de 10% du capital de la Société publique de production d'électricité par l'Électricité de France» (n° 2-707)

M. Paul De Grauwe (VLD). – La reprise éventuelle de 10% du capital de la *Société publique de production d'électricité*

diverse problemen waarover ik de volgende vragen wil stellen.

1. Aangezien EDF voor 100 procent een staatsbedrijf is, rijst de vraag of het niet op ongeoorloofde wijze overheidsgeld aanwendt om participaties te nemen in elektriciteitsbedrijven in verschillende andere Europese lidstaten. Wat is het standpunt van de regering dienaangaande?

2. EDF lijkt ook maximaal gebruik te maken van de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in de Europese Unie, terwijl Frankrijk zelf nogal traag is in het openstellen van de eigen markt. Sommige landen, zoals Italië en Duitsland, hebben al gereageerd tegen deze stand van zaken. Overweegt de Belgische regering gelijkaardige initiatieven?

3. Een derde vraag is of deze participatie de import vanuit Frankrijk van elektriciteit die niet geproduceerd wordt door EDF, niet zal bemoeilijken.

4. Zijn er aanwijzingen dat er afspraken zijn tussen EDF en Electrabel om de positie van deze laatste op de Belgische markt veilig te stellen?

Ten slotte is er het probleem dat EDF, door een eventuele participatie in SPE, goedkope nucleaire elektriciteit uit Frankrijk op de Belgische verbruiksmarkt zal brengen, waardoor de gasgestookte centrales van SPE mogelijk zullen worden stilgelegd. Wat is de houding van de regering terzake?

De heer Olivier Deleuze, staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikkeling. – Het liberaliseringsproces van de elektriciteitsmarkt, dat een nieuw élan zal krijgen door de richtlijnen en reglementen die nu worden besproken, leidt onvermijdelijk tot een wijziging van de elektriciteitsmarkt. Zo zijn er strategische consolidaties tot stand gekomen in een groot aantal landen van de Unie, in het bijzonder in Duitsland.

Het is normaal dat dit proces gepaard gaat met verliezen van marktaandeel van de elektriciteitsproducenten, verliezen die dikwijls worden gecompenseerd door veroveringen van markten in het buitenland. We kunnen ons moeilijk voorstellen dat een land zich engageert in een proces van marktopening en dat het tegelijk zijn eigen markt afschermt ten voordele van zijn nationale maatschappij. Concentraties op Europees niveau zijn in dit proces niet te vermijden. De recente participatie van EDF in het kapitaal van SPE maakt deel uit van dit fenomeen van participatie en herpositionering van de grote elektriciteitsmaatschappijen op de Europese markt.

Ik kom nu tot de concrete vragen van de heer De Grauwe.

De regering hoeft zich niet uit te spreken over de draagwijdte van de operatie in kwestie. Ze heeft niet te oordelen over het belang van SPE, dat volledig los van de regering zijn strategie uitwerkt en eventueel de operatie afsluit. De Europese instanties moeten toekijken op de correcte naleving van de bepalingen van het Verdrag.

De regering kan en wil buitenlandse ondernemingen niet verbieden participaties te nemen in het kapitaal van ondernemingen die in België gevestigd zijn, net zomin als ze Belgische ondernemingen mag ontmoedigen om in het buitenland activiteiten te ontwikkelen. De enige beschikking terzake in Europese richtlijnen is die van de reciprociteit,

par Électricité de France pose divers problèmes.

1. Dès lors qu'EDF est une entreprise étatique à part entière, on peut se demander si elle n'utilise pas des capitaux publics de manière non autorisée pour prendre des participations dans des sociétés d'électricité de différents États membres de l'Union européenne. Quel est le point de vue du gouvernement à ce sujet ?

2. Il semble également qu'EDF profite au maximum de la libéralisation du marché de l'électricité dans l'Union européenne alors que la France tarde, quant à elle, à ouvrir son marché. Le gouvernement belge envisage-t-il de réagir, comme l'ont fait d'autres pays ?

3. Cette participation n'entravera-t-elle pas l'importation à partir de la France d'électricité qui n'est pas produite par EDF ?

4. Dispose-t-on d'indices sur l'existence d'accords entre EDF et Electrabel visant à sauvegarder la position de cette dernière sur le marché belge ?

Grâce à sa participation dans la SPE, EDF offrira de l'électricité nucléaire peu coûteuse sur le marché belge, ce qui pourrait entraîner une fermeture des centrales au gaz de la SPE. Quelle est l'attitude du gouvernement à cet égard ?

M. Olivier Deleuze, secrétaire d'État à l'Énergie et au Développement durable. – *Le processus de libéralisation du marché de l'électricité entraîne inévitablement une modification du marché de l'électricité. On a ainsi assisté à des consolidations stratégiques dans un grand nombre de pays de l'Union, en particulier en Allemagne.*

Il est normal que ce processus aille de pair avec des pertes de parts de marché pour les producteurs d'électricité, pertes qui sont souvent compensées par la conquête de marchés étrangers. Les concentrations à l'échelon européen sont inévitables. La récente participation d'EDF dans le capital de la SPE fait partie de ce phénomène de participation et de repositionnement des grandes sociétés d'électricité sur le marché européen.

Le gouvernement n'a pas à se prononcer sur la portée de l'opération en question. Il n'a pas à juger de l'intérêt de la SPE, laquelle définit sa stratégie indépendamment du gouvernement. Les instances européennes doivent veiller au respect des dispositions du Traité.

Le gouvernement n'a ni le pouvoir ni la volonté d'empêcher des entreprises étrangères de prendre des participations dans le capital d'entreprises situées en Belgique, tout comme il n'a pas le pouvoir de décourager des entreprises belges de développer des activités à l'étranger. La seule disposition en la matière contenue dans les directives européennes est celle de la réciprocité, qui permet à un État membre de prendre des mesures pour refuser l'accès à son marché à des entreprises d'États membres n'ouvrant pas suffisamment leur marché. La Commission européenne doit estimer s'il existe une équivalence de degré d'ouverture entre les pays concernés.

C'est à la Commission de régulation de l'électricité et du gaz

waardoor een lidstaat maatregelen mag treffen om de toegang tot zijn markt te weigeren aan ondernemingen van lidstaten die hun markt niet voldoende openen. In de kwestie die de heer De Grauwe opwerpt, is het de Europese Commissie die moet uitmaken of er equivalentie bestaat in de graad van openstelling van de betrokken landen.

De bevoegdheid om toe te zien op de naleving van de Belgische en Europese wetgeving behoort toe aan de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) en uiteraard ook aan de Raad voor de Mededinging.

Ik heb geen aanwijzing voor het scenario dat de heer De Grauwe in zijn vierde vraag oproept. Voor de te veel geproduceerde elektriciteit verwijs ik naar wat ik in het vorige punt heb gezegd.

Ten slotte ben ik het niet met hem eens dat de elektriciteit geproduceerd door de STEG-centrales van SPE concurrentie zou ondervinden van stroom van nucleaire oorsprong uit Frankrijk.

Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de numerus clausus voor de artsen» (nr. 2-553)

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *De laatste dagen zijn verschillende vorderingen in kort geding ingesteld: in Luik is een beschikking gewezen, in Namen loopt de procedure nog en bij de Raad van State zijn procedures hangende.*

Voor het eerst moesten studenten die geslaagd zijn voor het derde jaar geneeskunde hun studie stopzetten als gevolg van de huidige wetgeving. Zij hebben vorderingen ingesteld bij de rechtbanken. Na overleg onder rectoren zouden ze toch toegelaten zijn tot het eerste jaar doctoraat. Aangezien ze echter buiten het quotum vallen van studenten die in aanmerking komen om zich als arts te vestigen, zullen ze op het einde van hun studie wellicht geen RIZIV-erkenning krijgen.

Is de federale regering van plan de wijze te herzien waarop de quota worden vastgelegd van studenten die hun studies mogen afmaken?

Zijn de huidige quota niet te strikt?

Talrijke artsen verwachten een tekort in bepaalde sectoren, en meer nog bij de specialisten dan bij de huisartsen.

Ik zou graag de laatste cijfers van de planificatiecommissie kennen en weten wanneer we met een tekort aan artsen kunnen worden geconfronteerd.

Zal de huidige regeling worden herzien als de eerste tekenen van een tekort optreden?

De regeling van de numerus clausus moet in de Franse Gemeenschap waarschijnlijk worden herzien: in tegenstelling tot wat in Vlaanderen gebeurt, moeten onze studenten pas na drie jaar hun studie opgeven.

Kan de minister contact opnemen met minister Dupuis met het oog op de herziening van de regeling van de numerus clausus in de Franse Gemeenschap? Deze regeling, die steunt op een

et au Conseil de la concurrence qu'il incombe de s'assurer du respect de la législation belge et européenne.

Je ne dispose d'aucun indice permettant de croire que le scénario évoqué par monsieur De Grauwe dans sa quatrième question se réalisera.

Enfin, je ne pense pas que l'électricité produite par les centrales à turbine gaz-vapeur de la SPE subira la concurrence de l'électricité d'origine nucléaire produite en France.

Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le numerus clausus des médecins» (n° 2-553)

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – *Je reviens sur la question du numerus clausus dans les facultés de médecine.*

Vous n'ignorez pas que ces jours-ci, plusieurs actions en référé ont été intentées : à Liège, une ordonnance a été rendue ; à Namur, la procédure est toujours en cours tandis que des procédures sont pendantes devant le Conseil d'État.

Pour la première fois, des étudiants ayant réussi leur troisième année de médecine, ont été arrêtés en vertu de la législation actuelle et ont introduit des actions devant les tribunaux. Il semblerait – je ne vous parle évidemment que des universités francophones – que ces étudiants aient néanmoins été admis en première année de doctorat à la suite de concertations entre recteurs ; ces étudiants, qui n'entrent pas dans les quotas des étudiants susceptibles de s'installer comme médecins, ne recevront probablement pas l'agrément de l'INAMI à la fin de leurs études.

Je voudrais savoir si le gouvernement fédéral envisage non pas de revoir le principe du numerus clausus, qui existe par ailleurs chez nos voisins, mais de revoir la manière dont sont régulés les quotas d'étudiants autorisés à achever leurs études.

Les quotas actuels ne sont-ils pas trop rigides ? Nombreux sont les médecins qui prévoient une pénurie dans certains secteurs, et plus encore chez les médecins spécialistes que chez les généralistes.

J'aimerais connaître les derniers chiffres de la commission de planification et savoir quand nous risquons d'être confrontés à une pénurie de médecins.

La régulation, telle qu'elle est organisée actuellement, sera-t-elle revue en fonction de l'apparition des premiers signes de pénurie ?

Il y a probablement lieu de modifier le système du numerus

competitie onder studenten, veroorzaakt immers een verslechtering van de menselijke betrekkingen in de faculteiten geneeskunde, wat zowel de ouders als de studenten verontrust.

Het moet mogelijk zijn een humanere regeling van numerus clausus in te voeren.

Welke overstapmogelijkheid stelt de minister voor aan de studenten die geslaagd zijn voor de eerste drie jaar geneeskunde, maar die op het einde van hun studie niet kunnen worden erkend, ook al mogen ze de lessen blijven bijwonen vanaf het eerste jaar doctoraat? Soms is sprake van een overstapmogelijkheid naar de medische biologie. Ik weet niet wat dat juist inhoudt. In de praktijk lijken er echter weinig overstapmogelijkheden te bestaan. Een student die drie jaar geneeskunde succesvol heeft afgerond en geschikt is om arts te worden, zou niet naar een andere faculteit mogen worden gestuurd die niet in overeenstemming is met zijn persoonlijkheid.

Wat is de reactie van de minister op de lopende procedures, de vorderingen in kort geding die in Luik en in Namen zijn ingesteld en de lopende procedure bij de Raad van State? Heeft de federale regering als gevolg daarvan de numerus clausus opnieuw besproken?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Er rijzen inderdaad menselijke problemen. De eventuele nutteloosheid van de drie studie jaren en het al dan niet bestaan van overstapmogelijkheden behoren tot de bevoegdheid van de gemeenschappen en houden verband met de regeling van de progressieve selectie die de Franse Gemeenschap heeft ingevoerd.*

Dat er in 2004 te weinig artsen zouden zijn, berust op fictie. Als antwoord op één van de vorige vragen van mevrouw Nyssens heb ik al gezegd dat de planificatiecommissie zich buigt over het eventuele tekort dat voor enkele beperkte specialiteiten zou kunnen ontstaan. Er is nog geen concreet voorstel geformuleerd.

De minister van Sociale Zaken en ikzelf zijn niet van plan de onderhandelingen te hervatten over de beheersing van het medische aanbod. Alleen als de Gemeenschappen dit aanbod correct beheersen kan het klimaat van wederzijds vertrouwen ontstaan dat nodig is voor de werking van de sociale zekerheid. Die beperkte toegang bestaat trouwens in bijna alle ons omringende landen. Anders zouden er te veel artsen zijn, wat problemen kan teweegbrengen voor de sociale zekerheid en de kwaliteit van de geneeskunde. Een arts die niet voldoende patiënten heeft, kan immers niet voldoende ervaring opdoen. De federale regering heeft bij de beperking van het aanbod rekening gehouden met essentiële factoren waarmee sommige landen geen rekening hebben gehouden, zoals de vergrijzing, de vervrouwelijking en de vermindering van de arbeidsduur. De planificatiecommissie houdt rekening met al deze factoren. Ze maakt voortdurend nieuwe evaluaties en volgt jaar na jaar de evolutie, zodat we kunnen ingrijpen

clausus en Communauté française : contrairement à ce qui se passe en Communauté flamande, nos étudiants ne sont arrêtés qu'au bout de trois ans.

Pourriez-vous prendre langue avec la ministre Dupuis afin d'envisager une révision du système du numerus clausus en Communauté française car, dans la pratique, ce système, basé sur une compétition entre étudiants, provoque une véritable dégradation des relations humaines dans les facultés de médecine, phénomène qui inquiète tant les parents que les étudiants ?

Il doit être possible de mettre en place un système de numerus clausus caractérisé par davantage d'humanité.

Enfin, quelles passerelles proposez-vous aux étudiants qui ont réussi trois années de médecine mais qui ne pourront être agréés à la fin de leurs études, même s'ils peuvent toujours assister aux cours dès la première année du doctorat ? On parle toujours d'une passerelle vers la biologie médicale. Je ne sais pas de quoi il s'agit exactement. Dans la pratique, il semble néanmoins que peu de passerelles existent. Un étudiant qui a réussi trois années de médecine et qui a une vocation de médecin ne devrait pas être envoyé dans une autre faculté qui n'est pas faite pour sa personnalité. Il s'agit là d'un réel problème de responsabilité publique.

Enfin, comment réagissez-vous face aux procédures en cours, aux actions en référé introduites à Liège et à Namur et à la procédure en cours au Conseil d'État ? Ont-elles donné lieu à une nouvelle discussion au sein du gouvernement fédéral au sujet du numerus clausus ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Ce n'est pas la première fois que vous m'interrogez à ce sujet. Il est vrai que des problèmes humains existent. L'inutilité éventuelle des trois années d'études et l'existence ou non de passerelles relèvent de la compétence communautaire et sont liées au système de sélection progressive mis en place par la Communauté française.*

Prétendre qu'une pénurie de médecins va apparaître en 2004, première année de la limitation de l'offre médicale, relève vraiment de la fiction. En réponse à une de vos précédentes questions, madame Nyssens, j'ai précisé que la commission de planification se penchait sur les problèmes de pénurie qui pourraient se poser pour quelques spécialisations limitées. Cependant, aucune proposition concrète n'a déjà été formulée.

Le ministre des Affaires sociales et moi-même n'avons pas l'intention de renégocier le principe de la maîtrise de l'offre médicale dont l'application correcte par les Communautés est une condition pour créer le climat de confiance mutuelle indispensable au fonctionnement du système de sécurité sociale. Vous avez vous-même affirmé que, dans pratiquement tous les pays qui nous entourent, il existe des systèmes d'accès limité. Sans eux, la population médicale serait trop importante, ce qui engendrait des problèmes pour la sécurité sociale et la qualité de la pratique de la médecine. En effet, un médecin qui ne reçoit pas suffisamment de patients n'acquiert pas une compétence suffisante. Pour le gouvernement fédéral, la limitation de l'offre qui a été introduite englobe des facteurs essentiels dont certains pays voisins n'ont pas tenu compte, à savoir le vieillissement, la

als er problemen rijzen.

De overstapmogelijkheid houdt verband met de keuze die de Franse Gemeenschap heeft gemaakt in verband met de selectie, en behoort tot haar uitsluitende bevoegdheid. Geen enkele overheid mag zich mengen in de bevoegdheden die aan een ander bevoegdheidsniveau zijn toegekend. De hiërarchie van normen die in sommige federale landen geldt, werd afgewezen bij de uitwerking van het Belgische systeem. Geen enkele minister mag daarop een uitzondering maken, ik dus ook niet.

Het is niet gebruikelijk een gedetailleerde uiteenzetting te geven van de aangewende rechtsmiddelen in een hangende zaak. Er moet immers rekening worden gehouden met het mogelijk beroep door de verschijnende partijen.

Het standpunt van de advocaat van de Belgische Staat dat ook door de Raad van State is ingenomen in de zaak van de Universiteit van Luik komt erop neer dat de door de studenten ingediende beroepen geen afbreuk doen aan het beginsel van de beperking van het medische aanbod dat door de federale overheid bij wet is ingevoerd en dus door het parlement is goedgekeurd. Die beroepen hebben betrekking op de wijze waarop dit beginsel wordt toegepast door de overheid die bevoegd is voor de organisatie van het onderwijs.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Ik wil helemaal niet de bevoegdheidsverdeling tussen de federale Staat en de Franse Gemeenschap op de helling zetten. De minister komt niet terug op het beginsel van de numerus clausus, maar kan de federale regering geen klaarheid geven over de quota die elk jaar worden vastgesteld? Ik heb de indruk dat de Franstalige studenten niet op de hoogte worden gebracht van het effectieve quotum van studenten die van de derde kandidatuur mogen overgaan naar de eerste licentie noch van de verdeling onder de universiteiten. Of moet de Franse gemeenschap daarvoor zorgen?*

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Volgens de ingevoerde regeling worden de quota om de twee jaar voor elke Gemeenschap vastgesteld. Die cijfers verschijnen in het Belgisch Staatsblad. Op dat punt is er dus geen onduidelijkheid. De interne verdeling behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen.*

– **Het incident is gesloten.**

fémínisation et la diminution du temps de travail. On constate en effet que les médecins d'aujourd'hui ne veulent plus travailler de la même façon qu'il y a trente ans ; ceux-ci prenaient par exemple rarement des week-ends. La commission de la planification tient compte de tous ces facteurs. Elle effectue constamment un travail de réévaluation. Année après année, elle suit les évolutions. Cela nous permettra de corriger le tir si des problèmes réels se manifestaient.

Le système de passerelle est lié au type de sélection choisi par la Communauté française et relève uniquement de sa compétence en matière d'organisation des études. Vous savez très bien comment fonctionne notre système de répartition des compétences et des pouvoirs. Il n'est pas question de s'immiscer dans les compétences qui ont été attribuées à un autre niveau de pouvoir. La hiérarchie des normes qui existe dans certains pays fédéraux, a été refusée lors de l'élaboration du système belge. Il est donc impossible à quelque ministre que ce soit d'y faire exception. Cela vaut également pour moi.

Il n'est pas d'usage d'exposer en détail les moyens juridiques invoqués dans une affaire encore pendante. Il faut en effet tenir compte des recours qui pourraient encore être introduits par les parties amenées à comparaître.

Le point de vue défendu par l'avocat de l'État belge et retenu par le Conseil d'État dans l'affaire de l'Université de Liège est que les recours introduits par les étudiants ne remettent pas en cause le principe de la limitation de l'offre médicale initiée par l'autorité fédérale, principe qui, je le rappelle, a été introduit dans une loi, et donc adopté par le parlement. Ces recours concernent les modalités d'application choisies par l'autorité qui a l'organisation de l'enseignement dans ses compétences.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Loin de moi l'idée de remettre en cause la répartition des compétences entre l'État fédéral et la Communauté française. J'entends bien aussi que vous ne revenez pas sur le principe du numerus clausus. Cependant, est-il possible de demander au gouvernement fédéral une transparence quant aux quotas qui sont arrêtés année après année ? J'ai l'impression que les étudiants francophones ne parviennent pas à connaître le quota effectif d'étudiants qui pourront, en Communauté française, passer de la troisième candidature à la première année de doctorat ni la répartition entre universités. Peut-être me direz-vous qu'il appartient à la Communauté française de gérer cette question ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Selon le système instauré, les quotas sont fixés tous les deux ans pour l'ensemble de chacune des deux Communautés. Ces chiffres sont publiés au *Moniteur belge*. Il n'y a donc aucun manque de transparence à cet égard. Quant à la répartition au sein des Communautés, elle relève de la compétences de ces instances.

– **L'incident est clos.**

Mondelinge vragen

Mondelinge vraag van de heer Philippe Mahoux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de erkenning van afasie als een specifieke handicap» (nr. 2-715)

De heer Philippe Mahoux (PS). – Afasie is een gevolg van een hersenletsel in de spraakzone, die zich bij rechtshandigen meestal in de linker hersenhelft en bij linkshandigen meestal in de rechter hersenhelft bevindt.

Dit hersenletsel is meestal te wijten aan een trauma, een tumor of een cerebrovasculair ongeval. De betrokkene verliest geheel of gedeeltelijk het vermogen om te communiceren, te spreken of te begrijpen wat wordt gezegd.

Naargelang de plaats van het letsel en de aanwezige symptomen onderscheidt men verschillende types van afasie.

De Europese Unie telt ongeveer twee miljoen afasiepatiënten; in België zijn meer dan 30.000 personen getroffen en sommige artsen schatten het aantal gevallen op 50.000.

In de zeldzame gevallen dat de patiënt weer een beroep kan uitoefenen, leidt het verminderde vermogen tot een lager inkomen. Personen die vóór het ongeval geen werknemer waren, ontvangen geen invaliditeitspensioen en maken geen kans meer op een beroepsloopbaan.

Aangezien afasie niet erkend wordt als een specifieke handicap is de afwezigheid van sociale dekking voor veel betrokkenen een drama.

Bovendien leidt de combinatie van financiële, medische en psychologische problemen onvermijdelijk tot een staat van afhankelijkheid.

Welke maatregelen zal het ministerie nemen om dit probleem aan te pakken?

Het hoofdprobleem is dat de handicap als een globaal fenomeen moet worden aangepakt, en niet fragmentarisch.

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – *De initiatieven die ik heb genomen voor personen die aan ernstige aandoeningen lijden en hoge medische kosten hebben, tonen aan dat de problemen van afasiepatiënten mij na aan het hart liggen. Ik verwijs in dit verband naar mijn initiatief in verband met de maximum medische factuur en andere projecten voor specifieke doelgroepen.*

In de ziekteverzekering bestaat voor geen enkele ziekte of aandoening een specifieke erkenning. Dit geldt zowel voor de zorgsector waar de terugbetalingen gebeuren op basis van medische handelingen of de overeengekomen nomenclatuur, als voor de sector van de invaliditeit of de arbeidsongeschiktheid waar de wetgever enkel heeft bepaald dat de controlearts moet oordelen of de persoon voor 66% arbeidsongeschikt is of niet. De aard van de ziekte speelt hierbij geen enkele rol.

Questions orales

Question orale de M. Philippe Mahoux au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «la reconnaissance du handicap spécifique de l'aphasie» (n° 2-715)

M. Philippe Mahoux (PS). – L'aphasie est consécutive à un dommage au cerveau dans la zone du langage, qui se situe généralement dans l'hémisphère gauche pour les droitiers et dans l'hémisphère droit pour les gauchers.

Cette lésion cérébrale résulte le plus souvent d'un traumatisme, d'une tumeur ou d'un accident vasculaire cérébral ; l'individu atteint perd totalement ou partiellement la capacité de communiquer, de parler ou de comprendre ce qu'on lui dit.

Notons que, selon la localisation de la lésion et la présence de différents symptômes, on distingue plusieurs types d'aphasie.

La Communauté européenne compte quelque deux millions d'aphasiques ; la maladie frappe plus de 30.000 personnes en Belgique et certains médecins avancent le chiffre de 50.000 cas.

Dans de rares cas de réinsertion professionnelle, le déclassement entraîne également une baisse de revenus. Les personnes n'ayant pas mené une activité de salarié avant l'accident ne perçoivent pas de pension d'invalidité et voient un arrêt inéluctable aux perspectives de toute carrière professionnelle.

L'absence de couverture sociale pour bon nombre de personnes concernées est dramatique, l'aphasie n'étant pas reconnue comme handicap spécifique.

En outre, la conjugaison des problèmes financiers, médicaux et psychologiques entraîne inévitablement un état de dépendance de l'aphasique.

Votre département a été sensibilisé à ce dossier particulièrement pénible. Quelles sont les mesures envisagées pour prendre en charge ce problème ?

La problème principal provient de ce qu'il faudrait déterminer la nature du handicap de manière globale et non pas analytique et parcellaire.

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – Les problèmes et les besoins rencontrés par les personnes souffrant d'aphasie me tiennent aussi particulièrement à cœur. Les initiatives que j'ai prises en faveur de personnes souffrant d'affections graves et à coûts médicaux importants en sont des illustrations. Je vous renvoie à mon initiative concernant le maximum à facturer ainsi qu'aux différents projets mis sur pied pour des groupes cibles spécifiques.

L'honorable membre me demande d'accorder une reconnaissance spécifique pour les personnes aphasiques. Je rappelle qu'il n'existe au sein de l'assurance maladie aucune reconnaissance de maladie ou d'affection spécifique. C'est valable tant pour le secteur des soins de santé pour lequel les remboursements sont basés sur des actes médicaux ou des numéros de nomenclatures « agréés » que pour le secteur de l'invalidité ou de l'incapacité de travail, régime dans lequel le

Op de vraag van de heer Mahoux of deze aandoening formeel dient te worden erkend, moet ik dus negatief antwoorden.

Wel kunnen voorstellen worden gedaan binnen het kader van specifieke projecten voor chronische ziekten. De betrokken personen of verenigingen moeten daartoe een dossier indienen bij professor Fruling, voorzitter van de afdeling "chronische ziekten" van de Wetenschappelijke raad van het RIZIV.

De heer Philippe Mahoux (PS). – *Ik zal de suggestie van de minister opvolgen.*

Bij de evaluatie van een invaliditeit wordt nog al te vaak uitgegaan van een strikte verwijzing naar de OBSI. Dit brengt een analytische benadering van de verschillende getroffen organen met zich mee waarbij geen rekening wordt gehouden met het geheel van de aandoening. Bij hersenletsels is het zeer moeilijk om de invaliditeit te bepalen aan de hand van lichamelijke kenmerken.

Ik pleit dan ook voor een meer globale aanpak van afasie tengevolge van een cerebrovasculair ongeval. Ik vraag ook dat het RIZIV en het departement met deze specifieke aandoening rekening houden.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 24 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, met betrekking tot de verklaring over de asbestemming (van mevrouw Jeannine Leduc c.s., Stuk 2-762)

Algemene bespreking

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – De toepassing van de wet van 8 februari 2001 doet, zoals onze fractie had voorspeld, talrijke vragen rijzen. Volgens de indieners is de wet zelfs de aanleiding voor een uitvoerige briefwisseling van ongeruste burgers. Wij hebben steeds gewezen op de gebreken van de wet van 8 februari 2001. Het is nu eenmaal de taak van de Senaat om gebrekkige wetten te verbeteren, alle beweringen van de regering ten spijt.

Na enkele maanden moet de wet nu al worden gewijzigd. De vraag is of het legistiek verantwoord is om zo snel een wet te wijzigen zonder dat eerst een praktijk van toepassing is kunnen ontstaan. In dit opzicht deel ik het voorbehoud dat minister Duquesne in de commissie heeft geformuleerd.

Onze inhoudelijke kritiek is van tweeërlei aard. Juridisch-technisch ondermijnt dit nieuwe voorstel het beginsel dat alleen rechtsgeldig kan worden gehandeld wanneer blijk wordt gegeven van een rechtmatig belang. De mogelijkheid om te beschikken of de wijze waarop wordt omgegaan met

législateur prévoit uniquement que le médecin contrôleur doit se prononcer sur le fait que la personne a ou non atteint un taux de 66% d'incapacité. Dans ce cas, le type de maladie dont la personne est atteinte ne joue aucun rôle.

Si M. Mahoux pose la question de savoir s'il faut reconnaître formellement cette pathologie, je suis contraint de répondre négativement.

Si la question porte sur l'opportunité d'émettre des propositions dans le cadre de projets spécifiques relatifs à des maladies chroniques, la réponse pourrait être positive. Il conviendrait que les personnes ou les associations concernées introduisent un dossier auprès du Professeur Fruling qui préside la section « maladies chroniques » du Conseil scientifique de l'INAMI.

M. Philippe Mahoux (PS). – Je ne manquerai pas de donner suite à la suggestion du ministre.

Il est important de souligner que l'évaluation de l'invalidité se fonde encore trop souvent en référence stricte au BOBI qui implique une approche analytique des différents organes atteints et qui ne prend pas en compte la globalité de la pathologie. Or, dans le cas de problèmes cérébraux, il est extrêmement compliqué de se référer à ce qui est somatiquement visible pour déterminer l'invalidité. D'autres règles additionnent les handicaps, avec bien entendu des éléments de pondération.

Une partie de ma démarche consiste à demander une approche plus globale de la problématique de l'aphasie, conséquence d'un accident vasculaire cérébral. En outre, je demande que l'INAMI et votre département prennent en compte cette pathologie spécifique.

Proposition de loi modifiant l'article 24 de la loi du 20 juillet 1971 sur les funérailles et sépultures, en ce qui concerne la déclaration de destination des cendres (de Mme Jeannine Leduc et consorts, Doc. 2-762)

Discussion générale

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – *Comme notre groupe l'avait prévu, l'application de la loi du 8 février 2001 suscite beaucoup de questions. Selon ses auteurs, elle donne lieu à un abondant courrier émanant de citoyens inquiets. Nous avons toujours attiré l'attention sur les défauts de cette loi. Quoi qu'en pense le gouvernement, c'est bien la tâche du Sénat de corriger les lois présentant des lacunes.*

Après quelques mois, la loi doit déjà être modifiée. Peut-on justifier, sur le plan légistique, la modification aussi rapide d'une loi qui n'a pas encore connu d'application pratique ?

Sur le plan juridico-technique, cette nouvelle proposition érode le principe selon lequel on ne peut agir valablement que lorsqu'on peut justifier d'un intérêt légitime est prouvé. La possibilité de décider du sort à réserver à une dépouille mortelle est par définition un droit subjectif étroitement lié à la personne défunte. Elle seule peut déterminer ce qu'il adviendra de son corps après sa mort.

het stoffelijk overschot is per definitie een subjectief recht dat nauw verbonden is met de persoon van de overledene. Hij of zij alleen kan bepalen wat met het stoffelijk overschot gebeurt na de dood. Het recht om over het lichaam te beschikken is zo verweven met de persoon van de overledene dat dit recht volgens ons ook uitdooft met het overlijden van de betrokkene. Dit recht kan met andere woorden niet worden overgedragen op de erfgenamen van de overledene, laat staan op de nabestaanden.

Het is ook onjuist te stellen dat er een discriminatie bestaat tussen minderjarigen en meerderjarigen. De minderjarige wordt door de wet onbekwaam geacht om rechtsgeldig zijn wil te uiten. Dat is de objectieve reden waarom de ouders van een overleden minderjarige in naam van hun overleden zoon of dochter een wilsverklaring kunnen afleggen. Er is dus geen sprake van discriminatie omdat de ouders gewoon hun taak van wettelijke voogd uitoefenen. Het voorstel van collega Leduc roept wel een nieuwe discriminatie tussen meerderjarigen in het leven. Meerderjarigen die vóór hun overlijden een schriftelijke wilsverklaring hebben neergelegd, behouden na hun overlijden de totaliteit van hun juridische bekwaamheid. Degenen die dat niet hebben gedaan, worden juridisch gedegradeerd tot minderjarigen.

Deze juridisch-technische beschouwingen zijn ook de oorzaak van praktische moeilijkheden. In de praktijk zal dit voorstel immers onwerkbaar zijn. Het risico op nieuwe conflicten bestaat. Wat gebeurt er bijvoorbeeld bij een twist tussen de nabestaanden? Wie zal het conflict moeten arbitreran? Volgens welke procedure? Daarover wordt in het wetsvoorstel niets gezegd.

Wij zijn van oordeel dat het wijzer is om af te wachten hoe de wet in de praktijk wordt toegepast. Wat zal er gebeuren indien bijvoorbeeld een persoon niet in een urne wil worden bewaard, maar de familie het gemakshalve toch doet, om niet te moeten voorzien in het onderhoud van het graf of het columbarium. Er moet toch een verwijzing zijn naar een wilsverklaring van de persoon die overlijdt, anders komen we in situaties terecht waar de wil van de betrokkene niet hoeft gerespecteerd te worden. Voor ons staat de wens van de overledene centraal.

Bovendien is het zeer onduidelijk wie in concreto in naam en voor rekening van de overledene moet optreden. In de commissie hebben we gehoord dat voor het begrip "nabestaande" geen juridische definitie bestaat. Het risico bestaat dus dat bepaalde personen zich beschouwen als nabestaanden van de overledene. In bepaalde gemeenten wordt de persoon die de formaliteiten na het overlijden aan het loket van het gemeentehuis vervult, als nabestaande beschouwd. Soms treedt het OCMW dan als nabestaande op. Het risico bestaat dat de dood en het rouwproces in een onaanvaardbare anonimiteit terechtkomen.

De verruiming van de toepassingsfeer van de wet kan dus tot misbruiken leiden. De autonomie en de waardigheid van de menselijke persoon worden op de helling gezet. De lijkbezorging heeft als eerste taak het lijden van de naasten te verlichten en aan de dood, indien mogelijk, een iets menselijker gelaat te geven. Wij hebben uiteraard begrip voor het leed van de mensen die op een onverwachte wijze een naaste verliezen. Vanzelfsprekend is het de plicht van de gemeenschap dat leed waar mogelijk te verlichten, maar het

Le droit de disposer du corps est tellement lié à la personne du défunt que, selon nous, ce droit s'éteint avec le décès de l'intéressé. Il n'est donc pas transmissible aux héritiers et encore moins aux proches.

Il est erroné de dire qu'il y a une discrimination entre mineurs et majeurs. Le mineur est déclaré par la loi incapable d'exprimer valablement sa volonté. C'est pourquoi les parents d'un défunt mineur peuvent faire une déclaration de volonté au nom de leur enfant décédé. Il n'y a donc pas de discrimination, les parents exerçant leur rôle de tuteur légal.

La proposition de Mme Leduc introduit cependant une nouvelle discrimination entre personnes majeures. Les personnes majeures ayant fait une déclaration de volonté écrite avant leur décès conservent après celui-ci la totalité de leur capacité juridique, tandis que celles qui n'en ont pas rédigé sont considérées comme des mineurs.

Dans la pratique, cette proposition sera impraticable. Que se passe-t-il par exemple en cas de querelle entre proches ? Qui arbitrera le conflit ? Selon quelle procédure ? La proposition ne contient aucune indication à ce propos.

Nous estimons qu'il serait plus sage d'attendre de savoir comme la loi sera appliquée en pratique. Que se passera-t-il si une personne ne souhaite pas que ses cendres soient conservées dans une urne, mais que la famille passe outre à cette volonté pour éviter l'entretien d'une tombe ou d'un columbarium ? Il faut se référer à une déclaration de volonté de la personne décédée, sinon on risque d'aboutir à des situations où la volonté de l'intéressé n'est pas respectée. Or, pour nous, le souhait de la personne est essentiel.

De plus, on ne précise pas clairement qui doit intervenir au nom et pour le compte du défunt. On a dit en commission qu'il n'existait aucune définition juridique de la notion de « proche ». Le risque existe donc de voir certaines personnes se considérer comme les proches du défunt. Dans certaines communes, la personne qui remplit les formalités au guichet de la maison communale est considérée comme un proche. Il s'agit parfois du CPAS.

L'élargissement du champ d'application de la loi peut donc donner lieu à des abus. L'autonomie et la dignité de la personne humaine sont compromises.

Nous comprenons la souffrance des personnes qui perdent inopinément un proche. La société a le devoir de soulager cette peine dans la mesure du possible, mais le législateur ne peut et ne doit pas mettre en péril des valeurs essentielles comme l'autonomie et la dignité du corps humain.

Cet élargissement du champ d'application de la loi – déjà élaborée de manière irréfléchie – témoigne une fois encore de la précipitation et de l'inconséquence du travail législatif réalisé. Notre groupe ne veut pas s'associer à un tel procédé.

kan en mag niet de bedoeling van de wetgever zijn om essentiële waarden van onze samenleving, zoals autonomie en waardigheid van het menselijk lichaam, op de helling te zetten.

Deze verruiming van de – reeds ondoordachte – wet getuigt nogmaals van overhaasting en ondoordacht wetgevend werk. Aan een dergelijke werkwijze wil onze fractie niet meewerken.

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *Ik wil kort het standpunt verantwoorden van de PSC-Senaatsfractie. Dit wetsvoorstel strekt ertoe in artikel 24 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, reeds gewijzigd bij de wet van 8 februari 2001, de woorden “of op verzoek van de nabestaanden” in te voegen.*

De PSC-Senaatsfractie had al tegen de wetswijziging van 8 februari 2001 gestemd, die het mogelijk maakt de as van de overledene in een urne te bewaren om ze daarna te begraven of uit te strooien op een plaats die de overledene na aan het hart lag.

Dit wetsvoorstel geeft nog altijd geen antwoord op de vragen die kunnen rijzen omtrent de private bewaring van de as. Wie is verantwoordelijk voor de urne? Welk juridisch statuut krijgt de as? Kan over de as worden beschikt als over een voorwerp in de juridische zin van het woord?

De minister van Binnenlandse Zaken had een hele reeks bedenkingen bij dit wetsvoorstel.

Een medisch getuigschrift zou de waarde van een wilsverklaring krijgen op voorwaarde dat de arts erin verklaart dat de overledene niet meer in staat was zijn laatste wil op papier te zetten en erin aangeeft welke bestemming de overledene, volgens de verklaringen van de nabestaanden, aan zijn as had willen geven.

In het voorstel wordt de overledene in zekere zin gelijkgesteld met een minderjarige, wat mij weinig verdedigbaar lijkt.

De analogie met de wet op de lijkverbranding klopt niet. In geval van begraving mogen alleen de naaste familieleden of de begrafenisondernemer aan de ambtenaar van de burgerlijke stand verlov vragen om de stoffelijke resten van een overledene te begraven.

De minister zei ook dat het voorstel te ver gaat. De nabestaanden beslissen uiteindelijk over de bestemming van de as van de overledene. Het risico bestaat dus dat de werkelijke wil van de overledene wordt geëxtrapoleerd.

Verschillende problemen die rijzen naar aanleiding van het wetsvoorstel zijn niet opgelost.

Wat wordt verstaan onder “nabestaanden”? Van dat begrip bestaat geen juridische definitie. Gaat het om een levensgezel, een goede vriend, de conciërge van het gebouw waarin de overledene woonde en die hij in vertrouwen had genomen? Beschouwde de overledene die persoon wel als een nabestaande? En wat als de nabestaanden van mening verschillen? Wie beslist dan?

In de commissie heeft de minister gezegd dat, als de overledene geen schriftelijke wilsverklaring heeft nagelaten en de nabestaanden het niet eens raken over de bestemming van de stoffelijke resten, het conflict zijn beslag moet krijgen

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *Je voudrais justifier rapidement la position adoptée par le groupe PSC du Sénat sur la présente proposition de loi tendant à insérer à l’article 24 de la loi du 20 juillet 1971 sur les funérailles et sépultures, déjà modifiée le 8 février 2001, les mots « ou à la demande de ses proches ».*

Je rappelle que le groupe PSC du Sénat avait déjà voté contre la modification législative du 8 février 2001 qui prévoit la possibilité de conserver les cendres du défunt dans une urne afin de les inhumer ou de les disperser dans un lieu qui était cher au disparu.

La présente proposition de loi ne répond toujours pas aux questions qui pourraient être soulevées par la conservation privée des cendres. A qui incombe la responsabilité de l’urne ? Quel statut juridique donner aux cendres ? Peut-on disposer des cendres comme d’un objet au sens juridique du terme ?

Une fois encore, différents problèmes se posent à la lecture de cette proposition de loi. Je ne suis d’ailleurs pas la seule à les avoir relevés.

Comme l’a dit Mme De Schamphelaere, le ministre de l’Intérieur, après avoir marqué ses réticences face à cette proposition, a formulé différentes remarques que je relaie ici par courtoisie à son égard.

Un certificat médical pourrait tenir lieu de dernières volontés pour autant que le médecin y atteste que le défunt n’était plus en mesure d’exprimer ses dernières volontés par écrit et qu’il y indique, à l’appui des déclarations qui lui ont été faites par les proches du défunt, la destination que celui-ci entendait donner à ses cendres après son décès.

Dans la proposition, le défunt est, d’une certaine manière, assimilé à un mineur d’âge, ce qui est, me semble-t-il, peu justifiable.

L’analogie avec la législation sur la crémation est erronée. En cas d’inhumation, seuls les proches parents ou l’entrepreneur des pompes funèbres doivent solliciter la délivrance de l’autorisation par l’officier de l’état civil pour l’inhumation des restes mortels d’une personne décédée.

Enfin, le ministre a exprimé aussi que la proposition va trop loin. Ce sont les proches qui décident in fine de la destination des cendres du défunt et il existe un risque d’extrapolation de la réelle volonté de ce dernier.

De plus, certains problèmes posés par la proposition ne sont pas résolus même s’il en a été discuté en commission.

Qu’entend-on par la notion de proches ? Elle n’est pas définie stricto sensu du point de vue juridique. Est-ce un compagnon, un meilleur ami, la conciërge de l’immeuble où le défunt habitait et à qui il s’était par exemple confié ? Était-ce

voor de rechtbank van eerste aanleg of in dringende gevallen in kort geding. Het wetsvoorstel maakt het echter mogelijk dat, als er geen geschrift bestaat, de nabestaande, die niet noodzakelijk verwant moet zijn met de overledene, ervoor kan kiezen de as op een andere plaats dan de begraafplaats te begraven of te bewaren.

Gelet op het voorbehoud van de minister van Binnenlandse Zaken, de onduidelijkheden in de tekst en de niet opgeloste vragen over de bewaring van de as heeft de PSC-Senaatsfractie beslist tegen dit wetsvoorstel te stemmen.

Ik wijs erop dat er in de commissie vijf stemmen voor waren, één stem tegen en drie onthoudingen. Ik hoop dat er geen meerderheid is voor dit voorstel.

Mevrouw Jeannine Leduc (VLD). – Ondanks de bewering van Yves Desmedt in *De Morgen* van vandaag dat de huidige Senaat “een olifantenkerkhof is voor politici die voelen dat ze gaan sterven” wil ik het vandaag eens te meer hebben over lijkbezorging en vooral over de asbestemming. Ik voel mij geen olifant en ik denk niet aan sterven. Toch moeten we beseffen dat de grens tussen leven en dood vaak zo’n dunne lijn is en zo onverwacht wordt overschreden. Denken we maar aan de tragische gebeurtenissen die er onlangs zijn geweest. De Senaat heeft onder meer als taak de wetgeving af te stemmen op wat bij de burgers leeft. Geboren worden, leven en sterven behoren tot de grote thema’s waarmee mensen meer dan ooit bezig zijn. Sommige mensen denken ten onrechte dat alleen blijde gebeurtenissen, de geboorte en het leven zelf in al zijn aspecten de grote bekommernissen van mensen zijn. Al was de dood heel lang een taboe, toch zijn heel wat mensen dagelijks met dit onvermijdelijke gebeuren bezig, waarschijnlijk omdat de meeste families geregeld met de dood worden geconfronteerd. Het succes van het pas verschenen boek ‘*Wensen voor na de dood. Een realiteit en geen taboe*’ is daarvan een bewijs. De jongste wijziging van de wetgeving over het vrijgeven van de as van een overleden persoon was aanleiding tot heel wat reacties en vragen over de praktische organisatie van deze terbeschikkingstelling. Rekening houdend met de lange tijd die aan de realisatie van deze wet tot het vrijgeven van de as voorafging, verkeerden heel wat mensen in de mening dat de wet een retroactief karakter had en dat de mondelinge mededeling aan hun geneesheer of een familielid van de wens dat hun as zou worden vrijgegeven voldoende zou zijn en dat ze op de door hen uitverkoren plaats zouden terechtkomen.

De administratieve diensten, het kabinet en de minister zelf – we zijn daar zelf mee de oorzaak van – hebben een ongelijkheid in het leven geroepen. Mevrouw De Schampheleere beweert dat dit niet zo is, maar ik geef u een voorbeeld. Een gezin gaat op uitstap en ze hebben een ongeluk waarbij één kind en één van beide ouders overlijden. De huidige wetgeving laat toe dat de overblijvende ouder wel

réellement un proche pour le défunt ? Que se passera-t-il en cas de problèmes entre proches qui ne partageraient pas le même avis ? Qui tranchera et jouera les arbitres ?

Lors de la commission, le ministre a bien précisé qu’en l’absence d’un écrit des dernières volontés du défunt à cet égard, si un désaccord surgissait entre les proches quant au sort des restes mortels, le conflit devait être arbitré par le tribunal de Première instance ou, en cas d’urgence, en référé. Or, avec la proposition « en l’absence d’écrit », le proche qui n’aurait pas essentiellement un lien de parenté avec le défunt pourrait opter pour l’inhumation ou la conservation des cendres ailleurs qu’au cimetière.

Étant donné les différentes réserves émises par le ministre de l’Intérieur et les imprécisions de ce texte, qui s’ajoutent aux questions non résolues sur la conservation des cendres, le groupe PSC du Sénat a décidé de voter contre cette proposition de loi.

Je vous rappelle que les résultats en commission ont donné cinq voix pour, une contre et trois abstentions. À moins qu’il y ait eu vraiment des règles de majorité extrêmement strictes sur un sujet délicat, je souhaite de tout mon cœur que cette proposition ne soit pas votée par une majorité.

Mme Jeannine Leduc (VLD). – *Bien qu’Yves Desmedt écrive aujourd’hui dans De Morgen que le Sénat actuel est « un cimetière d’éléphants pour des politiciens qui sentent qu’ils vont mourir », je veux une fois de plus intervenir au sujet des funérailles et surtout de la destination des cendres. Je ne me sens nullement un éléphant et je ne songe pas à mourir. Nous devons cependant nous rendre compte que la limite entre la vie et la mort est souvent très mince et peut être franchie de façon inattendue. Pensons aux événements tragiques qui viennent de se produire.*

Le Sénat a entre autres pour tâche de mettre la loi en phase avec le vécu des citoyens. Naître, vivre et mourir sont des grands thèmes qui préoccupent les gens.

Bien que la mort ait longtemps été un tabou, beaucoup de personnes doivent quotidiennement faire face à cet événement inéluctable, parce que la plupart des familles y sont régulièrement confrontées.

La modification la plus récente de la loi sur la remise des cendres d’une personne décédée a donné lieu à de nombreuses réactions et questions quant à l’organisation pratique de cette mise à disposition.

Compte tenu du temps qu’a pris la réalisation de cette loi relative à la remise des cendres, beaucoup de personnes ont pensé que la loi avait un caractère rétroactif et que la notification verbale à leur médecin ou à un membre de leur famille de leur souhait de remise des cendres et de leur dispersion en un lieu choisi par eux était suffisante.

Les services administratifs, le cabinet et le ministre lui-même ont dénoncé une inégalité. Voici un exemple. Une famille a un accident au cours duquel un enfant et l’un des parents meurent. La législation actuelle permet au parent survivant de recevoir les cendres de son enfant mais pas celles de son conjoint majeur. Pour mettre fin à cette inégalité et offrir une solution en cas de décès inopiné, je demande expressément que les mots « ou à la demande des proches » soient insérés entre les mots « si le défunt l’a spécifié par écrit » et les mots

de as van zijn of haar kind ter beschikking krijgt, maar niet de as van de meerderjarige partner. Om een einde te maken aan deze ongelijkheid en een oplossing te bieden voor het onverwachte overlijden vraag ik uitdrukkelijk, dat is immers de wens van vele burgers die wij hier vertegenwoordigen, om de woorden "of op verzoek van de nabestaanden" in te voegen tussen de woorden "indien de overledene dit schriftelijk heeft bepaald" en de woorden "of op verzoek van de ouder".

– **De algemene bespreking is gesloten.**

(Voorzitter: de heer Armand De Decker.)

Artikelsgewijze bespreking

(De tekst aangenomen door de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden is dezelfde als de tekst van het wetsvoorstel. Zie stuk 2-762/2.)

- **De artikelen 1 en 2 worden zonder opmerking aangenomen.**
- **Over het wetsvoorstel in zijn geheel wordt later gestemd.**

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 7 mei 2000 houdende toekenning van een jaarlijkse dotatie aan Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Filip en van een jaarlijkse dotatie aan Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Astrid (Stuk 2-833) (Evocatieprocedure)

Voorstel tot terugzending

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Ik stel vast dat niet alleen de heer Thissen en ikzelf maar ook een andere collega amendementen heeft ingediend. Het lijkt me zeer moeilijk om deze amendementen in plenaire vergadering te bespreken.

Daarom stel ik de terugzending naar de commissie voor. Als die volgende week dinsdag of woensdag een definitieve tekst uitwerkt, kan het ontwerp donderdag in plenaire vergadering worden behandeld, desnoods na een mondeling verslag.

Op deze wijze kan iedereen zijn intenties verduidelijken. We moeten natuurlijk afwachten hoe het debat in de commissie verloopt.

Ik vraag dus de terugzending naar de commissie.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – De regering en de meerderheidspartijen hebben erop aangedrongen dat het wetsontwerp zo snel mogelijk zou worden afgehandeld. De tekst van het ontwerp werd na de goedkeuring van een amendement in de commissie gewijzigd. Ik stel voor dat we thans de algemene bespreking aanvatten

« ou à la demande des parents ».

– **La discussion générale est close.**

(M. Armand De Decker, président, prend place au fauteuil présidentiel.)

Discussion des articles

(Le texte adopté par la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives est identique au texte de la proposition de loi. Voir document 2-762/2.)

- **Les articles 1er et 2 sont adoptés sans observation.**
- **Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.**

Projet de loi modifiant la loi du 7 mai 2000 attribuant une dotation annuelle à Son Altesse Royale le Prince Philippe et une dotation annuelle à Son Altesse Royale la Princesse Astrid (Doc. 2-833) (Procédure d'évocation)

Proposition de renvoi

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Je constate qu'indépendamment de l'amendement que j'ai déposé avec M. Thissen, un autre collègue a également déposé des amendements. Je pense qu'il serait très difficile de discuter aujourd'hui même, en séance publique, de la portée de ces amendements.

C'est la raison pour laquelle je propose de les renvoyer en commission afin que nous puissions élaborer un texte définitif. J'insisterai simplement, monsieur le président, pour que la commission se réunisse la semaine prochaine, mardi ou mercredi, de sorte que, s'il y avait accord, le dossier ainsi traité puisse revenir en séance publique la semaine prochaine, grâce peut-être à un rapport oral.

Je crois qu'il s'agit d'un calendrier suffisamment acceptable pour tout le monde, permettant à chacun de préciser ses intentions. Nous verrons évidemment en commission comment les débats évolueront.

Je demande donc aujourd'hui le renvoi en commission.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Le gouvernement et les partis de la majorité ont instamment demandé que le projet de loi soit traité le plus rapidement possible. Après l'adoption d'un amendement en commission, le texte du projet a été modifié. Je propose que nous entamions la discussion générale et que nous passions au vote.*

en overgaan tot de stemming.

– Tot terugzending wordt besloten bij zitten en opstaan.

Voorstel tot wijziging van artikel 71 van het reglement van de Senaat (van mevrouw Jeannine Leduc c.s., Stuk 2-688)

Algemene bespreking

De voorzitter. – De heer Vandenberghe, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

– De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

(Voor de tekst aangenomen door het Bureau, zie stuk 2-688/3.)

– Het enig artikel wordt zonder opmerking aangenomen.

– Over het voorstel in zijn geheel wordt later gestemd.

Regeling van de werkzaamheden

De voorzitter. – Het Bureau stelt voor volgende week deze agenda voor:

Dinsdag 16 oktober 2001

's ochtends om 10 uur

's namiddags om 15.30 uur

Bespreking van de regeringsverklaring.

Vraag om uitleg van de heer René Thissen aan de eerste minister over “de hervorming van het tweekamerstelsel” (nr. 2-564).

Donderdag 18 oktober 2001

's ochtends om 10 uur

Vragen om uitleg:

- van de heer Alain Destexhe aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over “de algemene socio-economische enquête 2001” (nr. 2-561);
- van mevrouw Magdeleine Willame-Boonen aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over “de algemene socio-economische enquête 2001” (nr. 2-562);
- van de heer Hugo Vandenberghe aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over “de algemene socio-economische enquête 2001” (nr. 2-563);
- van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over “de algemene socio-economische enquête 2001 en gender” (nr. 2-569).

Voorstel van resolutie over een universeel moratorium op de doodstraf (van mevrouw Sabine de Bethune c.s.); Stuk 2-521/1 tot 4.

Voorstel van resolutie over de sancties in het internationaal recht (van mevrouw Marie-José Laloy c.s.); Stuk 2-561/1 tot

– Le renvoi est ordonné par assis et levé.

Proposition de modification de l'article 71 du règlement du Sénat (de Mme Jeannine Leduc et consorts, Doc. 2-688)

Discussion générale

M. le président. – M. Vandenberghe, rapporteur, se réfère à son rapport écrit.

– La discussion générale est close.

Discussion des articles

(Pour le texte adopté par le Bureau, voir document 2-688/3.)

– L'article unique est adopté sans observation.

– Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition.

Ordre des travaux

M. le président. – Le Bureau propose l'ordre du jour suivant pour la semaine prochaine :

Mardi 16 octobre 2001

le matin à 10 heures

l'après-midi à 15 heures 30

Discussion de la déclaration du gouvernement.

Demande d'explications de M. René Thissen au premier ministre sur « la réforme du système bicaméral » (n° 2-564).

Jeudi 18 octobre 2001

le matin à 10 heures

Demandes d'explications :

- de M. Alain Destexhe au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur « l'enquête socio-économique générale 2001 » (n° 2-561) ;
- de Mme Magdeleine Willame-Boonen au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur « l'enquête socio-économique générale 2001 » (n° 2-562) ;
- de M. Hugo Vandenberghe au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur « l'enquête socio-économique générale 2001 » (n° 2-563) ;
- de Mme Sabine de Bethune au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur « l'enquête socio-économique générale 2001 et la dimension hommes-femmes » (n° 2-569).

Proposition de résolution concernant un moratoire universel de la peine de mort (de Mme Sabine de Bethune et consorts) ; Doc. 2-521/1 à 4.

Proposition de résolution sur les sanctions en droit international (de Mme Marie-José Laloy et consorts) ; Doc.

5.

's namiddags om 15 uur

Inoverwegingneming van voorstellen.

Mondelinge vragen.

Wetsontwerp houdende instemming met het amendement op het Verdrag van Bazel van 22 maart 1989 inzake de beheersing van de grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan, aangenomen op de derde vergadering van de Conferentie van de Partijen, gehouden te Genève op 22 september 1995; Stuk 2-824/1 en 2.

Wetsontwerp houdende instemming met het Zetelakkoord tussen het Koninkrijk België en het Internationaal Comité van het Rode Kruis, ondertekend te Brussel op 19 april 1999; Stuk 2-839/1 en 2.

Wetsontwerp houdende instemming met de volgende internationale akten:

1. De Overeenkomst, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, gedaan te Brussel op 26 juli 1995;
2. Het Protocol, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, bij de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, gedaan te Dublin op 27 september 1996;
3. Het Tweede Protocol, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, bij de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en de Gezamenlijke Verklaring, gedaan te Brussel op 19 juni 1997;
4. Het Protocol, opgesteld op grond van artikel K.3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, betreffende de prejudiciële uitlegging, door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, van de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en de Verklaring, gedaan te Brussel op 29 november 1996;
5. De Overeenkomst, opgesteld op basis van artikel K.3, lid 2, onder C), van het Verdrag betreffende de Europese Unie, ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschappen of van de lidstaten van de Europese Unie betrokken zijn, gedaan te Brussel op 26 mei 1997; Stuk 2-885/1 en 2.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Socialistische Republiek Vietnam inzake luchtvervoer, en met de bijlage, ondertekend te Brussel op 21 oktober 1992; Stuk 2-893/1 en 2.

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van Macau inzake luchtvervoer, en met de bijlage, ondertekend te Brussel op 16 november 1994; Stuk 2-894/1 en 2.

Vanaf 16.30 uur: Naamstemmingen over de afgehandelde agendapunten in hun geheel.

Vragen om uitleg:

2-561/1 à 5.

l'après-midi à 15 heures

Prise en considération de propositions.

Questions orales.

Projet de loi portant assentiment à l'amendement à la Convention de Bâle du 22 mars 1989 sur le contrôle des mouvements transfrontières de déchets dangereux et de leur élimination, adopté à la troisième réunion de la Conférence des Parties à Genève le 22 septembre 1995 ; Doc. 2-824/1 et 2.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord de siège entre le Royaume de Belgique et le Comité international de la Croix-Rouge, signé à Bruxelles le 19 avril 1999 ; Doc. 2-839/1 et 2.

Projet de loi portant assentiment aux actes internationaux suivants :

1. La Convention, établie sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne, relative à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, faite à Bruxelles le 26 juillet 1995 ;
2. Le Protocole, établi sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne, à la Convention relative à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, fait à Dublin le 27 septembre 1996 ;
3. Le deuxième Protocole, établi sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne, à la Convention relative à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, et la Déclaration conjointe, faits à Bruxelles le 19 juin 1997 ;
4. Le Protocole, établi sur la base de l'article K.3 du Traité sur l'Union européenne, concernant l'interprétation, à titre préjudiciel, par la Cour de Justice des Communautés européennes de la Convention relative à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, et la Déclaration, faits à Bruxelles le 29 novembre 1996 ;
5. La Convention, établie sur la base de l'article K.3, paragraphe 2, point C), du Traité sur l'Union européenne, relative à la lutte contre la corruption impliquant des fonctionnaires des Communautés européennes ou des fonctionnaires des États membres de l'Union européenne, faite à Bruxelles le 26 mai 1997 ; Doc. 2-885/1 et 2.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la République socialiste du Vietnam relatif au transport aérien, et à l'annexe, signés à Bruxelles le 21 octobre 1992 ; Doc. 2-893/1 et 2.

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de Macao relatif au transport aérien, et à l'annexe, signés à Bruxelles le 16 novembre 1994 ; Doc. 2-894/1 et 2.

À partir de 16 heures 30 : Votes nominatifs sur l'ensemble des points à l'ordre du jour dont la discussion est terminée.

Demandes d'explications :

- de M. Michel Barbeaux au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur « le refinancement des services salariés de soins à domicile » (n° 2-552) ;

- van de heer Michel Barbeaux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over “de herfinanciering van de diensten thuisverpleging die een beroep doen op loontrekkend personeel” (nr. 2-552);
 - van de heer Jan Steverlynck aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid en aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen en aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand over “het sociaal statuut voor de meewerkende echtgenoot” (nr. 2-558);
 - van de heer Jan Steverlynck aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, belast met Middenstand over “E-government in België” (nr. 2-559);
 - van de heer Olivier de Clippele aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over “de bepaling van de pachtprizen voor landbouwgronden en hoevegebouwen” (nr. 2-565);
 - van mevrouw Sabine de Bethune aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over “de ratificatie van het Verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie over de bescherming van het moederschap” (nr. 2-566);
 - van de heer Philippe Monfils aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over “het door de regering aangekondigde mobiliteitsbeleid” (nr. 2-567);
 - van de heer Philippe Mahoux aan de minister van Binnenlandse Zaken over “de geautomatiseerde stemming” (nr. 2-568);
 - van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Justitie over “commandant Massoud” (nr. 2-570).
- **De Senaat is het eens met deze regeling van de werkzaamheden.**

De heer Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – *Het was mij ontgaan dat beslist was om aan de bespreking twee vragen om uitleg, waaronder de mijne, toe te voegen.*

Als ik zoals alle fractievoorzitters een kwartier krijg om mijn mening uiteen te zetten over het voorstel van de eerste minister en dan nog wat extra tijd, ben ik bereid mijn vraag om uitleg 's morgens te stellen.

Ik zal me bij uw beslissing neerleggen, mijnheer de voorzitter, maar ik wou graag weten waar ik aan toe ben.

De voorzitter. – *Ik heb vernomen dat de minister dinsdag niet op uw vraag om uitleg kan antwoorden, maar dat zij donderdag aanwezig zal zijn.*

Stemmingen

(De naamlijsten worden in de bijlage opgenomen.)

- de M. Jan Steverlynck au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi et au ministre des Affaires sociales et des Pensions et au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes sur « le statut social du conjoint aidant » (n° 2-558) ;
- de M. Jan Steverlynck au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques, chargé des Classes moyennes sur « l'administration électronique en Belgique » (n° 2-559) ;
- de M. Olivier de Clippele au ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur « la fixation des fermages des terres et des bâtiments agricoles » (n° 2-565) ;
- de Mme Sabine de Bethune au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi sur « la ratification de la Convention sur la protection de la maternité de l'Organisation internationale du travail » (n° 2-566) ;
- de M. Philippe Monfils au vice-premier ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur « la politique de mobilité annoncée par le gouvernement » (n° 2-567) ;
- de M. Philippe Mahoux au ministre de l'Intérieur sur « le vote automatisé » (n° 2-568) ;
- de Mme Anne-Marie Lizin au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au ministre de la Justice sur « le commandant Massoud » (n° 2-570).

– **Le Sénat est d'accord sur cet ordre des travaux.**

M. Philippe Monfils (PRL-FDF-MCC). – Quand j'ai vu l'ordre du jour, j'ignorais que vous aviez décidé de joindre deux interpellations, dont la mienne, dans le cadre de la discussion générale.

S'il en est ainsi et si, comme tout chef de groupe, je dispose d'un quart d'heure pour développer mes idées en ce qui concerne la proposition du premier ministre et en sus d'un certain temps pour ma demande d'explications, j'accepte de la maintenir le matin.

J'ignore la position que vous adoptez. C'est pourquoi je vous interroge. Tout ce que vous déciderez sera bon. Encore faut-il que je sache exactement dans quelle situation je me trouve.

M. le président. – En ce qui concerne votre demande d'explications, on me dit que la ministre ne pourra être présente mardi mais qu'elle sera parmi nous jeudi.

Votes

(Les listes nominatives figurent en annexe.)

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 24 van de wet van 20 juli 1971 op de begraafplaatsen en de lijkbezorging, met betrekking tot de verklaring over de asbestemming (van mevrouw Jeannine Leduc c.s., Stuk 2-762)

Stemming 1

Aanwezig: 51
Voor: 38
Tegen: 9
Onthoudingen: 4

- **Het wetsvoorstel is aangenomen.**
- **Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.**

Voorstel tot wijziging van artikel 71 van het reglement van de Senaat (van mevrouw Jeannine Leduc c.s., Stuk 2-688)

Stemming 2

Aanwezig: 52
Voor: 52
Tegen: 0
Onthoudingen: 0

- **Het voorstel tot wijziging van het reglement is aangenomen.**

(Voorzitter: de heer Jean-Marie Happart, ondervoorzitter.)

Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid, aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen en aan de minister van Financiën over «het statuut van de onthaalmoeders» (nr. 2-555)

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Mijn vraag om uitleg volgt op mijn mondelinge vraag van 21 juni aan de minister van Financiën omtrent hetzelfde onderwerp. Op dat ogenblik was het statuut van de onthaalmoeders volop in de aandacht. Er kon worden gesproken van een nepstatuut. De minister heeft toen geantwoord dat er omtrent dit onderwerp geen vaste rechtspraak bestaat. Het Arbeidshof te Gent heeft op 19 september een belangrijk arrest geveld en geoordeeld dat onthaalmoeders onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 1978 op de arbeidsovereenkomsten. Een onthaalmoeder is dus een werknemster. Volgens de rechtbank verricht ze arbeid tegen een loon onder gezag en toezicht van een dienst. Het Hof stelde ook dat onthaalmoeders in hoofdzaak hoofdarbeid verrichten en dus het statuut van bediende hebben. Hierdoor hebben ze recht op alle bijbehorende arbeidsrechtelijke en sociale zekerheden. De minister van Financiën zei bijkomende informatie te zullen inwinnen of onthaalouders al dan niet werknemers zijn. Hij deed opmerken dat er duidelijke rechtspraak moest komen om een ondubbelzinnige beslissing te kunnen nemen. Hij stelde dat op fiscaal vlak de vergoeding die per kind en per plaatsingsdag via de erkende diensten aan de opvanggezinnen

Proposition de loi modifiant l'article 24 de la loi du 20 juillet 1971 sur les funérailles et sépultures, en ce qui concerne la déclaration de destination des cendres (de Mme Jeannine Leduc et consorts, Doc. 2-762)

Vote n° 1

Présents : 51
Pour : 38
Contre : 9
Abstentions : 4

- **La proposition de loi est adoptée.**
- **Elle sera transmise à la Chambre des représentants.**

Proposition de modification de l'article 71 du règlement du Sénat (de Mme Jeannine Leduc et consorts, Doc. 2-688)

Vote n° 2

Présents : 52
Pour : 52
Contre : 0
Abstentions : 0

- **La proposition de modification du règlement est adoptée.**

(M. Jean-Marie Happart, vice-président, prend place au fauteuil présidentiel.)

Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi, au ministre des Affaires sociales et des Pensions et au ministre des Finances sur «le statut des gardiennes d'enfants à domicile» (n° 2-555)

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Ma demande d'explications fait suite à la question orale que j'ai adressée le 21 juin sur le même sujet au ministre des Finances. Ce dernier avait alors répondu qu'il n'existait pas de jurisprudence établie en la matière. Le 19 septembre, la Cour du travail de Gand a jugé que les gardiennes d'enfants tombaient sous l'application de la loi de 1978 sur les contrats de travail et que ces personnes étaient donc salariées. Selon le tribunal, elles travaillent sous l'autorité et le contrôle d'un service. La Cour indique aussi que les gardiennes ont un statut d'employé étant donné que leur travail est essentiellement intellectuel. Elles ont donc le droit de bénéficier de tous les acquis sociaux relatifs au travail.*

Le ministre des Finances devait examiner la question de savoir si les gardiennes d'enfants sont des travailleurs salariés. Il indiquait aussi que les montants versés par les services aux familles d'accueil étaient considérés comme des indemnités non imposables. Par conséquent, les gardiennes n'ont pas droit à des indemnités en cas de maladie ou d'accident, ni à des congés payés, ni à la pension, ni à des allocations de chômage.

wordt toegekend, momenteel niet als een belastbaar beroepsinkomen wordt beschouwd, maar als een onkostenvergoeding met alle gevolgen van dien. Vergoedingen bij ziekte of ongeval, vakantiegeld, pensioenrechten en werkloosheidsuitkeringen worden bijgevolg niet toegekend.

Zijn de ministers bereid het huidige statuut van de onthaalouders, waarbij zij geen loon krijgen doch een fiscaal vrijgestelde kostenvergoeding, te herzien in het licht van het belangrijke arrest van het Arbeidshof? Zo neen, kunnen zij dan uitvoerig toelichten hoe dit valt te rijmen met het antwoord op mijn mondelinge vraag?

Erkennen de ministers dat onthaalouders hoofdzakelijk hoofdarbeid verrichten en dus het statuut van bediende hebben? Zijn zij bereid het arrest onverwijld toe te passen en erop toe te zien dat de werkgevers het minimumloon, de kosten en de wettelijke sociale zekerheidsbijdragen betalen, eventueel in overleg met de gemeenschappen? Bekomen de onthaalouders waarop zij recht hebben, namelijk vergoedingen bij ziekte of ongeval, vakantiegeld, pensioenrechten en werkloosheidsuitkeringen? Erkennen de ministers dat voor de toekomst de wet op de arbeidsovereenkomsten van toepassing is op de onthaalouders? Zo neen, kunnen zij dit dan uitvoerig toelichten? Zijn ze bereid de onthaalouders van bij hun aanwerving te regulariseren? Zijn daarvoor de nodige fondsen aanwezig?

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – Wat de juridische inschatting van dit probleem betreft, wil ik zeer correct blijven en dus genuanceerd antwoorden. Met betrekking tot het arrest van het Arbeidshof van Gent van 19 september 2001 over de betwisting tussen de gemeente Bredene en een erkende en gesubsidieerde onthaalmoeder, merk ik op dat de juridische procedure eigenlijk nog niet volledig is uitgeput. Indien er geen verder beroep wordt aangetekend, zoals de gemeente Bredene heeft aangekondigd, of indien de uiteindelijke uitspraak in beroep eveneens deze specifieke arbeidsrelatie zou omschrijven als een arbeidsovereenkomst als bediende, dan dient de gemeente Bredene haar verplichtingen als werkgever tegenover de betrokken onthaalmoeder na te komen. Dit heeft financiële gevolgen voor die gemeente. Het betekent eveneens dat deze onthaalmoeder sociaalrechtelijk als bediende wordt beschermd. In deze individuele situatie oordeelde het Arbeidshof te Gent dat een gezagsrelatie tussen beide partijen bestond. Het is mogelijk dat in andere situaties de rechter tot het besluit zou komen dat er niet voldoende elementen aanwezig zijn om te spreken van een gezagsrelatie. Het is niet zo eigenaardig dat er verschillende kwalificaties ontstaan bij verschillende gerechtelijke uitspraken. Dat is ook het geval in andere sectoren. Ook met betrekking tot het arbeids- en sociaal zekerheidsrechtelijk statuut van andere beroepsgroepen, zoals journalisten, kunstenaars of kantoorhouders van verzekerings- of bankmaatschappijen, ontstond in het verleden een rechtspraak die geval per geval de relatie tussen de contractanten onderzocht. Dit leidde tot uiteenlopende beoordelingen. Dit ene arrest geeft dus geen aanleiding om automatisch alle erkende en gesubsidieerde onthaalmoeders als bedienden te beschouwen. In die situaties echter waarin er wel degelijk wordt geoordeeld dat er een gezagsrelatie en bijgevolg een werknemersovereenkomst met

Les ministres sont-ils prêts à revoir le statut des gardiennes d'enfants à la lumière de l'arrêt de la Cour du travail ? Dans la négative, peuvent-ils expliquer comment ils peuvent concilier leur position et la réponse à ma question orale ?

Les ministres reconnaissent-ils que les gardiennes exercent principalement un travail intellectuel et qu'elles ont donc un statut d'employé ? Sont-ils disposés à appliquer l'arrêt immédiatement et à veiller à ce que les employeurs paient le salaire minimum et les cotisations légales de sécurité sociale, éventuellement en concertation avec les communautés ? Les gardiennes auront-elles droit à des indemnités en cas de maladie ou d'accident, aux congés payés, à la pension et aux allocations de chômage ? La loi sur les contrats de travail sera-t-elle d'application pour les gardiennes ? Dans la négative, les ministres peuvent-ils expliquer pourquoi ? Sont-ils prêts à régulariser la situation des gardiennes depuis leur entrée en service ? Dispose-t-on des moyens financiers nécessaires à cet effet ?

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – L'arrêt de la Cour du travail de Gand du 19 septembre porte sur un conflit entre la commune de Bredene et un gardienne d'enfant agréée et subsidiée. La procédure n'est pas terminée. S'il n'y a pas appel ou s'il est établi en appel que cette relation spécifique de travail s'inscrit dans le cadre d'un contrat de travail, la commune de Bredene devra faire face à ses obligations à l'égard de la gardienne concernée. Celle-ci aura donc la même protection sociale qu'une employée.

Il est possible que, dans d'autres situations, le juge estime que les éléments sont insuffisants pour parler d'une relation d'autorité. Pour d'autres professions, comme celles de journalistes, d'artistes ou de bureaux d'assurances par exemple, une jurisprudence a vu le jour au cas par cas, ce qui a mené à des jugements contradictoires.

Cet arrêt n'entraînera donc en aucun cas une reconnaissance automatique des gardiennes agréées et subsidiées comme employées.

Mais si, dans un autre cas, un juge estime qu'il existe un contrat de travail avec la gardienne agréée et subsidiée, le service doit respecter ses obligations en tant qu'employeur. La gardienne bénéficie alors d'une protection sociale et les cotisations sociales doivent être payées.

Il appartient aux communautés d'appliquer éventuellement la mesure relative aux gardiennes agréées et subsidiées. Dans un rapport établi pour la Fondation Roi Baudouin, l'accueil des enfants est considéré comme un travail semi-agoral, se situant entre le bénévolat et le travail professionnel.

C'est précisément parce que l'accueil des enfants n'est pas considéré comme un travail professionnel que les gardiennes

de erkende en gesubsidieerde onthaalmoeder bestaat, is het evident dat de dienst zijn verplichtingen als werkgever nakomt.

In deze situatie geniet de erkende en gesubsidieerde onthaalmoeder een volledige sociale bescherming en dienen er ook sociale bijdragen te worden betaald. Dan heeft de onthaalmoeder, naast eventuele onkostenvergoedingen, eveneens recht op loon. De vraag of en hoeveel financiële middelen de erkende diensten hiervoor nodig hebben, behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen.

Het behoort trouwens volledig tot de bevoegdheid van de gemeenschappen om eventueel anticiperend op andere gerechtelijke uitspraken, het beleid inzake de erkende en gesubsidieerde onthaalmoeders al dan niet aan te passen. In de wetenschappelijke literatuur, bijvoorbeeld het rapport dat Van Buggenhout en Bouckaert in opdracht van de Koning Boudewijnstichting hebben opgesteld, wordt deze vorm van kinderopvang als semi-agorale arbeid omschreven, dat wil zeggen ergens op het continuüm tussen vrijwilligerswerk en professionele beroepsarbeid. Ik spreek me daarover niet uit omdat dit tot de bevoegdheid van de gemeenschappen behoort. Precies omdat de arbeid van de onthaalouders vandaag niet wordt gekwalificeerd als professionele beroepsarbeid, blijven ze sociaal onbeschermd. Om precies dezelfde reden is ook fiscaalrechtelijk de vergoeding van semi-agorale arbeid beperkt tot een onkostenvergoeding. Omdat deze mensen vandaag echter sociaal onbeschermd werken, wil ik samen met de gemeenschappen een specifieke vorm van sociale bescherming voor hen uitwerken.

Momenteel rondt de werkgroep, die werd opgericht tussen de verantwoordelijke federale en gemeenschapsministers, zijn werkzaamheden af en zullen de voorstellen eerstdaags aan de interministeriële conferentie worden voorgelegd.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Het antwoord van de minister stelt me teleur. Het verschilt niet van wat hij vóór het arrest van 19 september 2001 verklaarde. Het zou om een individueel geval gaan waarover de rechtbank een individueel oordeel heeft geveld.

Nochtans kan een uitspraak van een arbeidshof toch een belangrijke indicatieve waarde hebben. Ik vrees dat de minister er met zijn antwoord op aanstuurt dat werknemers, die voor hun rechten willen opkomen, best naar de rechtbank stappen. De vraag rijst dan hoeveel onthaalouders er naar de rechtbank moeten gaan en hoeveel arresten er moeten worden geveld vooraleer ze een duidelijk statuut krijgen.

Gezien de budgettaire problemen, zowel op federaal als op gemeenschapsvlak, wordt het steeds moeilijker om in een degelijk statuut te voorzien. Dat mag de minister evenwel niet ontslaan van de verplichting om in een statuut te voorzien.

Naar aanleiding van een vraag over het statuut van advocaten, antwoordde de minister van Justitie, na een belangrijk arrest van het Hof van Beroep van Brussel, dat een statuut voor de advocaat en de advocaat-medewerker moest worden uitgewerkt. Dat is blijkbaar niet het spoor dat de minister in verband met de onthaalouders wenst te volgen. Ik betreur dat. Er zullen wellicht nog andere arresten volgen, dit in tegenspraak met wat de minister van Financiën op 21 juni verklaarde, namelijk dat er geen vaste rechtspraak bestaat. Het feit dat de gemeente Bredene zich bij het arrest neerlegt,

n'ont aucune protection sociale. Une forme spécifique de protection sociale est en préparation, en concertation avec les communautés. Le groupe de travail mis sur pied à cet effet termine ses travaux et des propositions seront soumises dans les prochains jours à la conférence interministérielle.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *La réponse du ministre me déçoit car elle ne diffère pas de ce qu'il a dit avant l'arrêt du 19 septembre. Il s'agirait d'un cas individuel pour lequel le tribunal a rendu un jugement individuel.*

Pourtant, le jugement d'une cour de travail peut avoir une valeur indicative importante. Je crains que le ministre ne renvoie les gardiennes d'enfants devant les tribunaux pour faire valoir leurs droits. La question se pose de savoir combien d'arrêts devront encore être rendus avant que ces personnes aient un statut clair.

Les problèmes budgétaires ne doivent pas délier le ministre de son obligation de prévoir un statut pour les gardiennes.

À la suite d'un arrêt de la Cour du travail de Bruxelles, le ministre de la Justice a décidé d'élaborer un statut pour les avocats et leurs collaborateurs. Je regrette qu'il n'en soit pas de même pour les gardiennes d'enfants. D'autres arrêts établiront sans doute une jurisprudence en la matière. Le fait que la commune de Bredene s'incline devant l'arrêt indique que ce dernier concerne bien le statut de salarié.

geeft aan dat het arrest wel degelijk het statuut van werknemer betreft.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Justitie over «het verband tussen de rol van het Comité P en die van de Dienst vreemdelingenzaken» (nr. 2-557)

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Naar aanleiding van een incident waarop een mensenrechtenvereniging mijn aandacht heeft gevestigd wens ik de minister een vraag te stellen over de specifieke rol van het Comité P en de Dienst Vreemdelingenzaken. Een persoon die het slachtoffer was van mishandeling door politieagenten werd gevraagd zich bij het Comité P te melden. De betrokken persoon was van vreemde origine, beschikte niet over papieren of een statuut en had een valse naam en nationaliteit opgegeven, maar daar gaat het niet over.

Is het grondwettelijk gezien normaal dat een persoon zonder papieren die zich bij het Comité P aanmeldt, na de hoorzitting door de politiediensten wordt opgepakt om te worden uitgewezen? Moet hier geen juridisch vacuüm worden opgevuld? Ik heb over deze zaak gesproken met vertegenwoordigers van de vereniging en het Comité P. Die laatsten vertelden me dat de zaak binnen het comité was besproken en nog verder zou worden besproken. Als een persoon wordt gehoord door een instelling die tot doel heeft toe te zien op de politiediensten, mag dat toch geen valstrik zijn of een kans om de betrokkene op te pakken, naar een gesloten centrum over te brengen en uitvoering te geven aan het bevel het grondgebied te verlaten.

Het gaat hier dus niet over het statuut van een persoon zonder papieren of over een de regularisatie van iemand die de procedure heeft misbruikt. De vraag is, of het normaal is dat een oproeping door het Comité P de gelegenheid biedt om iemand op te pakken en uit het land te zetten.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Het verhoor van de betrokkene door het Comité P was gemotiveerd door een apostille van een magistraat, in het kader van de klacht die de betrokkene had ingediend. De omstandigheden van het verhoor, de inhoud en de eventuele gevolgen die het Comité P eraan zal geven, maken deel uit van de gerechtelijke opdrachten.

Ook de houding die het Comité P aanneemt bij de uitoefening van gerechtelijke opdrachten tegenover personen die beweren slachtoffer te zijn, ook al zijn ze illegalen, moet worden gesitueerd in de context van de wetgeving die op het Comité P van toepassing is.

Op 26 september 2001 heeft het Comité P aan de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers alle informatie bezorgd over de omstandigheden waarin aan de overheid advies werd gegeven aangaande een persoon die werd

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens au ministre de l'Intérieur et au ministre de la Justice sur «l'articulation des rôles respectifs du Comité P et de l'Office des étrangers» (n° 2-557)

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Je souhaite interroger le ministre sur les rôles respectifs du Comité P et de l'Office des étrangers. Une association de défense des droits de l'homme m'a fait part de son étonnement concernant les faits suivants. Une personne ayant été victime de maltraitance de la part d'agents de la force publique a déposé plainte et a été invitée à se présenter devant le Comité P. Je précise qu'il s'agit d'une personne d'origine étrangère, sans papiers, sans statut, se présentant sous un faux nom et une fausse nationalité. Mais ce n'est pas là l'objet de ma demande.

Je voudrais simplement savoir s'il est normal, d'un point de vue institutionnel, qu'un sans-papiers qui se présente devant le Comité P soit «cueilli» par la force publique à la sortie de son audition pour être expulsé. N'y a-t-il pas un vide juridique à combler ou des pratiques à régulariser? J'ai eu des entretiens tant avec l'association qui m'a informée qu'avec le Comité P lui-même. Celui-ci m'a répondu que ce problème avait été discuté au sein du comité et allait encore faire l'objet de réunions. Il semble en effet anormal que l'audition d'une personne par une institution qui a pour mission de contrôler des comportements policiers, puisse constituer un piège, un guet-apens, en tout cas une occasion de saisir ladite personne et d'exécuter un ordre de quitter le pays, une occasion d'envoyer l'intéressée dans un centre fermé dans l'attente de son expulsion imminente.

Il ne s'agit pas ici de la question du statut d'un sans-papiers ou de la régularisation d'une personne qui aurait abusé de procédures. Je demande s'il est normal que le fait de se présenter devant le Comité P constitue l'occasion, par un échange d'informations entre des services, de cueillir quelqu'un pour le renvoyer.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – L'audition de l'intéressée par le Comité P a été motivée par une apostille d'un magistrat, dans le cadre de la plainte déposée par ladite personne. Les circonstances de cette audition, son contenu et les éventuels devoirs exécutés subséquentement par le Comité P sont à situer dans le cadre des devoirs judiciaires.

De même, l'attitude à adopter par le Comité P lors de l'exécution de devoirs judiciaires vis-à-vis de personnes qui, tout en se déclarant victimes, se trouvent elles-mêmes dans l'illégalité, doit être située dans le contexte de la législation applicable au Comité P.

Le comité permanent P a transmis le 26 septembre 2001 au président de la Chambre des représentants toutes les informations relatives aux circonstances ayant entouré l'avis donné à l'autorité à propos d'une personne qui avait été invitée à se présenter au service d'enquêtes du

uitgenodigd om zich bij de onderzoeksdienst van het Comité P te melden. Deze uitnodiging was een gevolg van een opdracht die een onderzoeksrechter had gegeven in het kader van een gerechtelijk onderzoek dat was geopend nadat de betrokkene zich burgerlijke partij had gesteld.

Tijdens zijn plenaire vergadering van 24 september 2001 heeft het Comité P besloten zich te buigen over het probleem dat door het OCIV werd aangekaart zodat het dossier zo snel mogelijk kan worden doorgestuurd naar de Bijzondere Commissie belast met de Parlementaire Begeleiding van het Vast Comité van toezicht op de politiediensten.

De administratieve maatregelen die de Dienst Vreemdelingenzaken neemt tegenover illegale vreemdelingen moeten los staan van de gerechtelijke procedure.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – Ik constateer dat de ze vraag om uitleg niet zonder gevolg blijft en dat het Comité P dit fundamentele probleem ernstig neemt. Ik denk dat de overheden gepaste maatregelen zullen nemen.

Dergelijke praktijken van een politiedienst zijn onaanvaardbaar. Ik zal de minister eventueel opnieuw ondervragen wanneer het Comité P de kwestie heeft uitgediept. Misschien moet in de reglementering op het Comité P een juridisch vacuüm worden opgevuld.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Ik stel voor de beslissing af te wachten. Het is perfect mogelijk daarvan kennis te nemen via de controle door de begeleidingscommissie van het Comité P.

Dan kunnen eventueel nieuwe stappen worden gezet.

– Het incident is gesloten.

De voorzitter. – De agenda van deze vergadering is afgewerkt.

De volgende vergaderingen vinden plaats dinsdag 16 oktober 2001 om 10 uur en om 15.30 uur.

(De vergadering wordt gesloten om 17.50 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Ceder, wegens andere plichten, de heer Istasse, in het buitenland, en de heer Barbeaux, om gezondheidsredenen.

– Voor kennisgeving aangenomen.

comité permanent P, en exécution d'un devoir prescrit par un juge d'instruction dans le cadre d'une instruction judiciaire ouverte à la suite de sa propre constitution de partie civile.

Le comité permanent P a décidé, lors de sa réunion plénière du lundi 24 septembre 2001, de se pencher sur la problématique soulevée par le CIRE afin qu'elle puisse être soumise dans les meilleurs délais à la commission spéciale chargée de l'accompagnement parlementaire du comité permanent de contrôle des services de police.

Enfin, les mesures administratives prises par l'Office des étrangers à l'égard d'une personne en situation illégale doivent être isolées de la procédure judiciaire.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Je note que cette demande d'explications ne restera pas sans suite et que le comité P a pris au sérieux la question fondamentale qui se pose. Les autorités réfléchiront au problème et prendront, je suppose, les décisions adéquates.

On ne peut admettre qu'un service de police connaisse de tels agissements. Je me permettrai éventuellement d'interroger à nouveau le ministre lorsque le Comité P aura approfondi la question. Peut-être un vide juridique doit-il être comblé sur le plan des pratiques, voire des règles régissant le Comité P ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Je propose d'attendre que la décision soit prise. Il est tout à fait possible de connaître celle-ci par le biais du contrôle effectué par le comité d'accompagnement du comité P.

A ce moment-là, un nouveau pas pourra éventuellement être franchi.

– L'incident est clos.

M. le président. – L'ordre du jour de la présente séance est ainsi épuisé.

Les prochaines séances auront lieu le mardi 16 octobre 2001 à 10 h et à 15h 30.

(La séance est levée à 17 h 50.)

Excusés

M. Ceder, pour d'autres devoirs, M. Istasse, à l'étranger, et M. Barbeaux, pour raisons de santé, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– Pris pour information.

Bijlage

Annexe

Naamstemmingen

Stemming nr. 1

Aanwezig: 51
 Voor: 38
 Tegen: 9
 Onthoudingen: 4

Voor

Sfia Bouarfa, Yves Buysse, Jean Cornil, Frank Creyelman, Armand De Decker, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Alain Destexhe, Jacques Devolder, André Geens, Jean-Marie Happart, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Philippe Moureaux, Fatma Pehlivan, Didier Ramoudt, Jan Remans, François Roelants du Vivier, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Jacques Timmermans, Chris Vandembroeke, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille.

Tegen

Georges Dallemagne, Mia De Schamphelaere, Jacques D'Hooghe, Clotilde Nyssens, Jan Steverlynck, Erika Thijs, René Thissen, Hugo Vandenberghe, Magdeleine Willame-Boonen.

Onthoudingen

Josy Dubié, Paul Galand, Marc Hordies, Patrik Vankrunkelsven.

Stemming nr. 2

Aanwezig: 52
 Voor: 52
 Tegen: 0
 Onthoudingen: 0

Voor

Sfia Bouarfa, Yves Buysse, Jean Cornil, Frank Creyelman, Georges Dallemagne, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Mia De Schamphelaere, Alain Destexhe, Jacques Devolder, Jacques D'Hooghe, Josy Dubié, Paul Galand, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Jean-François Istasse, Mimi Kestelijn-Sierens, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Philippe Monfils, Philippe Moureaux, Clotilde Nyssens, Fatma Pehlivan, Didier Ramoudt, Jan Remans, François Roelants du Vivier, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Jan Steverlynck, Martine Taelman, Erika Thijs, René Thissen, Jacques Timmermans, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Patrik Vankrunkelsven, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Magdeleine Willame-Boonen, Paul Wille.

Indiening van voorstellen

De volgende voorstellen werden ingediend:

Wetsvoorstellen

Votes nominatifs

Vote n° 1

Présents : 51
 Pour : 38
 Contre : 9
 Abstentions : 4

Pour

Contre

Abstentions

Vote n° 2

Présents : 52
 Pour : 52
 Contre : 0
 Abstentions : 0

Pour

Dépôt de propositions

Les propositions ci-après ont été déposées :

Propositions de loi

Artikel 77 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf en de verwijdering van vreemdelingen en van artikel 596 van het Gerechtelijk Wetboek om een voogdijregeling in te stellen voor niet begeleide minderjarigen in opvangcentra voor vluchtelingen (van mevrouw Anne-Marie Lizin c.s.; Stuk **2-881/1**).

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot wijziging van de Gemeentekieswet en de nieuwe Gemeentewet, met betrekking tot het stemrecht en de verkiesbaarheid van niet-Belgen bij gemeente- en provincieraadsverkiezingen (van mevrouw Fatma Pehlivan en de heer Louis Tobback; Stuk **2-880/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 12 januari 1989 tot regeling van de wijze waarop de Brusselse Hoofdstedelijke Raad wordt gekozen (van mevrouw Marie Nagy c.s.; Stuk **2-882/1**).

Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 578 van het Gerechtelijk Wetboek, wat de uitoefening van het stakingsrecht betreft (van mevrouw Anne-Marie Lizin; Stuk **2-887/1**).

Wetsvoorstel tot het instellen van een jaarlijkse rapportage over de toepassing van het Verdrag inzake de rechten van het kind (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **2-890/1**).

Wetsvoorstel betreffende het reglementeren van het gebruik van telecommunicatiemiddelen op de werkplaats (van de heer Alain Destexhe; Stuk **2-891/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 7, §2bis, 2°, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, ingevoegd door de wet van 10 december 1997 houdende verbod op de reclame voor tabaksproducten (van de heren Philippe Monfils en Jean-Marie Happart; Stuk **2-895/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek (van mevrouw Sabine de Bethune; Stuk **2-899/1**).

Wetsvoorstel tot aanvulling van artikel 31 van de wet op het politieambt (van de heer Olivier de Clippele; Stuk **2-903/1**).

Wetsvoorstel ter bestrijding van de sociale marginalisering van personen die aan prostitutie worden onderworpen (van de heer Philippe Monfils; Stuk **2-906/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging, wat de hoofdstenen betreft, van artikel 57 van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's, hun aanhangwagens, hun onderdelen en hun veiligheidstoebehoren moeten voldoen (van de heer Jacques D'Hooghe; Stuk **2-912/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 504 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (van de heer Olivier de Clippele; Stuk **2-913/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 915bis van het Burgerlijk Wetboek (van de heer Olivier de Clippele; Stuk **2-914/1**).

Article 77 de la Constitution

Proposition de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers ainsi que l'article 596 du Code judiciaire, en vue d'organiser un régime de tutelle en faveur des mineurs non accompagnés dans les centres d'accueil pour réfugiés (de Mme Anne-Marie Lizin et consorts ; Doc. **2-881/1**).

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi modifiant la loi électorale communale et la nouvelle loi communale en ce qui concerne le droit de vote et d'éligibilité aux élections communales et provinciales des ressortissants non belges (de Mme Fatma Pehlivan et M. Louis Tobback ; Doc. **2-880/1**).

Proposition de loi modifiant les articles 16 et 18 de la loi du 12 janvier 1989 réglant les modalités de l'élection du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale (de Mme Marie Nagy et consorts ; Doc. **2-882/1**).

Proposition de loi complétant l'article 578 du Code judiciaire en ce qui concerne l'exercice du droit de grève (de Mme Anne-Marie Lizin ; Doc. **2-887/1**).

Proposition de loi instaurant l'établissement d'un rapport annuel sur l'application de la Convention relative aux droits de l'enfant (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **2-890/1**).

Proposition de loi visant à réglementer l'utilisation des moyens de télécommunication sur le lieu du travail (de M. Alain Destexhe ; Doc. **2-891/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 7, §2bis, 2°, de la loi du 24 janvier 1977 relative à la protection de la santé des consommateurs en ce qui concerne les denrées alimentaires et les autres produits, inséré par la loi du 10 décembre 1997 interdisant la publicité pour les produits du tabac (de MM. Philippe Monfils et Jean-Marie Happart ; Doc. **2-895/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 70 du Code civil (de Mme Sabine de Bethune ; Doc. **2-899/1**).

Proposition de loi complétant l'article 31 de la loi sur la fonction de police (de M. Olivier de Clippele ; Doc. **2-903/1**).

Proposition de loi visant à lutter contre la marginalisation sociale des personnes prostituées (de M. Philippe Monfils ; Doc. **2-906/1**).

Proposition de loi modifiant, en ce qui concerne les appuie-tête, l'article 57 de l'arrêté royal du 15 mars 1968 portant règlement général sur les conditions techniques auxquelles doivent répondre les véhicules automobiles et leurs remorques, leurs éléments ainsi que les accessoires de sécurité (de M. Jacques D'Hooghe ; Doc. **2-912/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 504 du Code des impôts sur les revenus 1992 (de M. Olivier de Clippele ; Doc. **2-913/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 915bis du Code civil (de M. Olivier de Clippele ; Doc. **2-914/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 577-8 en 577-11 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de taken van de syndicus (van de heer Olivier de Clippele; Stuk **2-915/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (van de heer Jean Cornil en mevrouw Marie-José Laloy; Stuk **2-916/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 12 van de nieuwe gemeentewet (van mevrouw Erika Thijs; Stuk **2-917/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 1385*bis* van het Gerechtelijk Wetboek teneinde de toepassing van dwangsommen te verbieden bij geschillen die zijn gerezen naar aanleiding van collectieve arbeidsconflicten (van mevrouw Marie Nagy c.s.; Stuk **2-921/1**).

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 283 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (van de heer Philippe Monfils; Stuk **2-922/1**).

Voorstellen van resolutie

Voorstel van resolutie betreffende de ondertekening of de ratificatie van de statuten van het Internationaal Strafhof door de Lidstaten van de Europese Unie en de staten die kandidaat zijn voor toetreding tot de Europese Unie (van de heren Paul Galand en Josy Dubié; Stuk **2-901/1**).

Voorstel van resolutie betreffende de vierde ministeriële conferentie van de Wereldhandelsorganisatie (van mevrouw Marie Nagy en de heer Michiel Maertens; Stuk **2-918/1**).

Voorstel tot oprichting van een onderzoekscommissie

Voorstel tot oprichting van een parlementaire onderzoekscommissie belast met het onderzoek naar de aanwezigheid van terroristische organisaties op het Belgisch grondgebied en hun relatie met de georganiseerde misdaad (van de heer Frans Lozie; Stuk **2-907/1**).

In overweging genomen voorstellen

Wetsvoorstellen

Artikel 77 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale Staatsstructuur (van de heer Jean-François Istasse c.s.; Stuk **2-858/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 116 en 126 van het Kieswetboek (van de heer Jean-François Istasse c.s.; Stuk **2-859/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel betreffende de invordering van alimentatievorderingen (van mevrouw Clotilde Nyssens; Stuk **2-659/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Proposition de loi modifiant les articles 577-8 et 577-11 du Code civil en ce qui concerne les missions du syndic (de M. Olivier de Clippele; Doc. **2-915/1**).

Proposition de loi modifiant la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (de M. Jean Cornil et Mme Marie-José Laloy; Doc. **2-916/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 12 de la nouvelle loi communale (de Mme Erika Thijs; Doc. **2-917/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 1385*bis* du Code judiciaire en vue d'interdire l'application d'astreintes lors de contestations qui résultent de conflits collectifs du travail (de Mme Marie Nagy et consorts; Doc. **2-921/1**).

Proposition de loi modifiant l'article 283 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe (de M. Philippe Monfils; Doc. **2-922/1**).

Propositions de résolution

Proposition de résolution relative à la signature ou à la ratification des statuts de la Cour pénale internationale par les États membres de l'Union européenne, ainsi que par les États candidats à l'adhésion à l'Union européenne (de MM. Paul Galand et Josy Dubié; Doc. **2-901/1**).

Proposition de résolution relative à la quatrième conférence ministérielle de l'Organisation mondiale du commerce (de Mme Marie Nagy et M. Michiel Maertens; Doc. **2-918/1**).

Proposition visant à instituer une commission d'enquête

Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur la présence d'organisations terroristes sur le territoire belge et leurs relations avec le crime organisé (de M. Frans Lozie; Doc. **2-907/1**).

Propositions prises en considération

Propositions de loi

Article 77 de la Constitution

Proposition de loi modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'État (de M. Jean-François Istasse et consorts; Doc. **2-858/1**).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi modifiant les articles 116 et 126 du Code électoral (de M. Jean-François Istasse et consorts; Doc. **2-859/1**).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi relative au recouvrement des créances alimentaires (de Mme Clotilde Nyssens; Doc. **2-659/1**).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Wetsvoorstel tot onthaasting van het autoverkeer (van de heer Johan Malcorps; Stuk 2-724/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel betreffende de opvangcentra voor asielzoekers (van de heer Jean Cornil; Stuk 2-737/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel betreffende de administratiefrechtelijke afdoening van bepaalde inbreuken op de wetgeving inzake het wegverkeer (van de heer Didier Ramoudt; Stuk 2-756/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en van artikel 162 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, wat betreft de procedure voor het verlenen van betalingsfaciliteiten inzake consumentenkrediet (van mevrouw Marie-José Laloy en de heer Francis Poty; Stuk 2-772/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot wijziging van de uitvoeringsmaatregelen inzake de sociale identiteitskaart (van de heren Francis Poty en Jean Cornil; Stuk 2-810/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van de nieuwe gemeentewet, wat betreft de bevoegdheden van de districtsraden en de voorzitters van de districtsbureaus (van de heer Wim Verreycken; Stuk 2-812/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van de nieuwe gemeentewet, wat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van gemeenteambtenaren betreft (van de heer Johan Malcorps; Stuk 2-815/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 36 en 38 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, wat de vergoeding van slachtoffers van opzettelijke gewelddaden betreft (van de heer Jean-Pierre Malmendier; Stuk 2-816/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, met betrekking tot de sociale reïntegratie van prostituees (van mevrouw Magdeleine Willame-Boonen c.s.; Stuk 2-818/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot invoeging van een artikel 233bis in het Burgerlijk Wetboek en tot wijziging van artikel 1 van de wet van 27 juni 1960 op de toelaatbaarheid van de echtscheiding wanneer ten minste een van de echtgenoten een vreemdeling is (van mevrouw Anne-Marie Lizin c.s.; Stuk 2-820/1).

Proposition de loi visant à décélérer la circulation automobile (de M. Johan Malcorps ; Doc. 2-724/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi relative aux centres d'accueil pour demandeurs d'asile (de M. Jean Cornil ; Doc. 2-737/1).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi relative au règlement administratif de certaines infractions à la législation sur la circulation routière (de M. Didier Ramoudt ; Doc. 2-756/1).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi modifiant le Code judiciaire et l'article 162 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, en ce qui concerne la procédure d'octroi de facilités de paiement en matière de crédit à la consommation (de Mme Marie-José Laloy et M. Francis Poty ; Doc. 2-772/1).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi modifiant les mesures d'exécution de la carte d'identité sociale (de MM. Francis Poty et Jean Cornil ; Doc. 2-810/1).

– **Envoi à la commission des Affaires sociales.**

Proposition de loi modifiant la nouvelle loi communale en ce qui concerne les compétences des conseils de district et des présidents des bureaux de district (de M. Wim Verreycken ; Doc. 2-812/1).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi modifiant la nouvelle loi communale en ce qui concerne la responsabilité civile des fonctionnaires municipaux (de M. Johan Malcorps ; Doc. 2-815/1).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de loi modifiant les articles 36 et 38 de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres en ce qui concerne l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence (de M. Jean-Pierre Malmendier ; Doc. 2-816/1).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi modifiant le Code des impôts sur les revenus 1992, en ce qui concerne la réinsertion des prostitué(e)s (de Mme Magdeleine Willame-Boonen et consorts ; Doc. 2-818/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi insérant un article 233bis dans le Code civil et modifiant l'article 1er de la loi du 27 juin 1960 sur l'admissibilité du divorce lorsqu'un des conjoints au moins est étranger (de Mme Anne-Marie Lizin et consorts ; Doc. 2-820/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsvoorstel tot wijziging van de regeling van de woningbouw en de verkoop van te bouwen of in aanbouw zijnde woningen (van de heer Didier Ramoudt; Stuk 2-822/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 14 augustus 1974 betreffende het statuut in België van de Noord-Atlantische Vergadering (van mevrouw Christine Cornet d'Elzuis c.s.; Stuk 2-843/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsvoorstel betreffende de markering en de registratie van lichte en kleine wapens, munitie en explosieven. (van de heer Josy Dubié c.s.; Stuk 2-846/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming wat de plaatsing van minderjarigen betreft (van mevrouw Clotilde Nyssens; Stuk 2-854/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Voorstel van bijzondere wet

Artikel 77 van de Grondwet

Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van artikel 28 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (van de heer Jean-François Istasse c.s.; Stuk 2-857/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Voorstellen van resolutie

Voorstel van resolutie over de ruimte voor rokers in de treinen van de NMBS (van de heer Francis Poty c.s.; Stuk 2-845/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Voorstel van resolutie over experimenten met snelheidsbegrenzers voor wagens (van de heer Johan Malcorps; Stuk 2-852/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Voorstel van resolutie over de ministeriële conferentie van de Wereldhandelsorganisatie in Doha (van mevrouw Marie-José Laloy c.s.; Stuk 2-869/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Voorstel van resolutie betreffende de vierde ministeriële conferentie van de Wereldhandelsorganisatie (van mevrouw Marie Nagy en de heer Michiel Maertens; Stuk 2-918/1).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi modifiant la réglementation relative à la construction d'habitations et à la vente d'habitations à construire ou en voie de construction (de M. Didier Ramoudt ; Doc. 2-822/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de loi modifiant la loi du 14 août 1974 relative au statut en Belgique de l'Assemblée de l'Atlantique Nord (de Mme Christine Cornet d'Elzuis et consorts ; Doc. 2-843/1).

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Proposition de loi relative au marquage et à l'enregistrement obligatoires des armes légères et de petit calibre, munitions et explosifs. (de M. Josy Dubié et consorts ; Doc. 2-846/1).

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Proposition de loi modifiant la loi du 8 avril 1965 relative à la protection de la jeunesse en ce qui concerne le placement des mineurs (de Mme Clotilde Nyssens ; Doc. 2-854/1).

– **Envoi à la commission de la Justice.**

Proposition de loi spéciale

Article 77 de la Constitution

Proposition de loi spéciale modifiant l'article 28 de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles (de M. Jean-François Istasse et consorts ; Doc. 2-857/1).

– **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Propositions de résolution

Proposition de résolution relative aux espaces fumeurs dans les trains de la SNCB (de M. Francis Poty et consorts ; Doc. 2-845/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de résolution relative aux expériences avec des limiteurs de vitesse pour voitures (de M. Johan Malcorps ; Doc. 2-852/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Proposition de résolution relative à la conférence ministérielle de l'Organisation mondiale du commerce à Doha (de Mme Marie-José Laloy et consorts ; Doc. 2-869/1).

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Proposition de résolution relative à la quatrième conférence ministérielle de l'Organisation mondiale du commerce (de Mme Marie Nagy et M. Michiel Maertens ; Doc. 2-918/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Voorstellen tot herziening van het Reglement

Voorstel tot wijziging van de artikelen 23 en 27 van het Reglement van de Senaat (van de heer Hugo Vandenberghe c.s.; Stuk 2-829/1).

– **Verzonden naar het Bureau.**

Voorstel tot wijziging van artikel 26 van het Reglement van de Senaat (van de heer Philippe Monfils; Stuk 2-872/1).

– **Verzonden naar het Bureau.**

Kamer van volksvertegenwoordigers

Bij boodschap van 9 oktober 2001 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat laten weten dat zij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Vragen om uitleg

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

van de heer René **Thissen** aan de eerste minister over “*de hervorming van het tweekamerstelsel*” (nr. 2-564)

van de heer Olivier **de Clippele** aan de minister toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, belast met Landbouw over “*de bepaling van de pachtprizen voor landbouwgronden en hoevegebouwen*” (nr. 2-565)

van mevrouw Sabine **de Bethune** aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over “*de ratificatie van het Verdrag van de Internationale Arbeidsorganisatie over de bescherming van het moederschap*” (nr. 2-566)

van de heer Philippe **Monfils** aan de vice-eerste minister en minister van Mobiliteit en Vervoer over “*het door de regering aangekondigde mobiliteitsbeleid*” (nr. 2-567)

van de heer Philippe **Mahoux** aan de minister van Binnenlandse Zaken over “*de geautomatiseerde stemming*” (nr. 2-568)

van mevrouw Sabine **de Bethune** aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over “*de algemene socio-economische enquête 2001 en gender*” (nr. 2-569)

van mevrouw Anne-Marie **Lizin** aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Justitie over “*commandant Massoud*” (nr. 2-570)

– **Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.**

Evocaties

De Senaat heeft bij boodschappen van 2 en 10 oktober 2001 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op die datum, van:

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Propositions de révision du Règlement

Proposition modifiant les articles 23 et 27 du Règlement du Sénat (de M. Hugo Vandenberghe et consorts ; Doc. 2-829/1).

– **Envoi au Bureau.**

Proposition de modification de l'article 26 du Règlement du Sénat (de M. Philippe Monfils ; Doc. 2-872/1).

– **Envoi au Bureau.**

Chambre des représentants

Par message du 9 octobre 2001, la Chambre des représentants fait connaître au Sénat qu'elle s'est constituée en sa séance de ce jour.

– **Pris pour notification.**

Demandes d'explications

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

de M. René **Thissen** au premier ministre sur « *la réforme du système bicaméral* » (n° 2-564)

de M. Olivier **de Clippele** à la ministre adjointe au ministre des Affaires étrangères, chargée de l'Agriculture sur « *la fixation des fermages des terres et des bâtiments agricoles* » (n° 2-565)

de Mme Sabine **de Bethune** au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi sur « *la ratification de la Convention sur la protection de la maternité de l'Organisation internationale du travail* » (n° 2-566)

de M. Philippe **Monfils** au vice-premier ministre et ministre de la Mobilité et des Transports sur « *la politique de mobilité annoncée par le gouvernement* » (n° 2-567)

de M. Philippe **Mahoux** au ministre de l'Intérieur sur « *le vote automatisé* » (n° 2-568)

de Mme Sabine **de Bethune** au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur « *l'enquête socio-économique générale 2001 et la dimension hommes-femmes* » (n° 2-569)

de Mme Anne-Marie **Lizin** au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et au ministre de la Justice sur « *le commandant Massoud* » (n° 2-570)

– **Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.**

Évocations

Par messages des 2 et 10 octobre 2001, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation :

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 5 augustus 1991 betreffende de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik dienstig materieel en daaraan verbonden technologie (Stuk **2-851/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp betreffende de anonimiteit van de getuigen (Stuk **2-876/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Non-evocatie

Bij boodschap van 21 juli 2001 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het volgende niet geëvoceerde wetsontwerp:

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 53*octies* van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (Stuk **2-835/1**).

- **Voor kennisgeving aangenomen.**

Boodschappen van de Kamer

Bij boodschappen van 19 juli 2001 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van dezelfde dag werden aangenomen:

Artikel 77 van de Grondwet

Wetsontwerp tot wijziging van artikel 211 van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, voor wat de plaatsvervangende raadsheren betreft (Stuk **2-878/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Wetsontwerp tot vaststelling van een tijdelijke personeelsformatie van raadsheren ten einde de gerechtelijke achterstand bij de hoven van beroep weg te werken (Stuk **2-879/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Artikel 78 van de Grondwet

Wetsontwerp tot wijziging van de nieuwe gemeentewet, wat de terbeschikkingstelling van het personeel betreft (Stuk **2-875/1**).

- **Het ontwerp werd ontvangen op 20 juli 2001; de uiterste datum voor evocatie is dinsdag 23 oktober 2001.**

Wetsontwerp tot wijziging van de faillissementswet van 8 augustus 1997, het Gerechtelijk Wetboek en het Wetboek van vennootschappen (Stuk **2-877/1**).

- **Het wetsontwerp werd ontvangen op 20 juli 2001; de uiterste datum voor evocatie is dinsdag 23 oktober 2001.**

Projet de loi modifiant la loi du 5 août 1991 relative à l'importation, à l'exportation et au transit d'armes, de munitions et de matériel devant servir spécialement à un usage militaire et de la technologie y afférente (Doc. **2-851/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi relatif à l'anonymat des témoins (Doc. **2-876/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.**

Non-évocation

Par message du 21 juillet 2001, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, le projet de loi non évoqué qui suit :

Projet de loi modifiant l'article 53*octies* du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (Doc. **2-835/1**).

- **Pris pour notification.**

Messages de la Chambre

Par messages du 19 juillet 2001, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance du même jour :

Article 77 de la Constitution

Projet de loi modifiant l'article 211 du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire en ce qui concerne le cadre des conseillers suppléants (Doc. **2-878/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.**

Projet de loi fixant un cadre temporaire de conseillers en vue de résorber l'arriéré judiciaire dans les cours d'appel (Doc. **2-879/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.**

Article 78 de la Constitution

Projet de loi modifiant la nouvelle loi communale en ce qui concerne la mise à disposition de personnel (Doc. **2-875/1**).

- **Le projet a été reçu le 20 juillet 2001 ; la date limite pour l'évocation est le mardi 23 octobre 2001.**

Projet de loi modifiant la loi du 8 août 1997 sur les faillites, le Code judiciaire et le Code des sociétés (Doc. **2-877/1**).

- **Le projet de loi a été reçu le 20 juillet 2001 ; la date limite pour l'évocation est le mardi 23 octobre 2001.**

Artikel 80 van de Grondwet

Wetsontwerp betreffende de anonimiteit van de getuigen (Stuk **2-876/1**).

- **Het wetsontwerp werd ontvangen op 20 juli 2001; de uiterste datum voor evocatie is maandag 15 oktober 2001.**
- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Indiening van wetsontwerpen

De Regering heeft volgende wetsontwerpen ingediend:

Wetsontwerp houdende instemming met het Akkoord gesloten door wisseling van brieven gedagtekend te Brussel op 23 december 1998 en 19 februari 1999 tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de voorrechten en immuniteiten van de Belgische naar Europol afgevaardigde verbindingsofficieren. (Stuk **2-883/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de volgende internationale akten:

1. De Overeenkomst betreffende de bouw en de exploitatie van een Europese Synchrotronstralingsinstallatie, en Bijlagen I, II, III en IV, opgemaakt te Parijs op 16 december 1988;
2. De Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden betreffende de gezamenlijke deelname aan de Europese Synchrotronstralingsinstallatie alsook de wijze van uitvoering daarvan, en uitwisseling van brieven, ondertekend te Brussel op 12 november 1990;
3. Protocol van toetreding van het Koninkrijk der Nederlanden tot de Overeenkomst van 16 december 1988 betreffende de bouw en de exploitatie van een Europese Installatie voor synchrotronstraling, en Bijlage I, opgemaakt te Parijs op 9 december 1991. (Stuk **2-884/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Article 80 de la Constitution

Projet de loi relatif à l'anonymat des témoins (Doc. **2-876/1**).

- **Le projet de loi a été reçu le 20 juillet 2001 ; la date limite pour l'évocation est le lundi 15 octobre 2001.**
- **Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.**

Dépôt de projets de loi

Le Gouvernement a déposé les projets de loi ci-après :

Projet de loi portant assentiment à l'Accord conclu par échange de lettres datées à Bruxelles les 23 décembre 1998 et 19 février 1999 entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas concernant les privilèges et immunités des officiers de liaison belges détachés auprès d'Europol. (Doc. **2-883/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment aux actes internationaux suivants :

1. Convention relative à la construction et à l'exploitation d'une Installation européenne de rayonnement synchrotron, et Annexes I, II, III et IV, faites à Paris le 16 décembre 1988 ;
2. Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas concernant leur participation commune à l'Installation européenne de rayonnement synchrotron ainsi que ses modalités d'exécution, et échange de lettres, signées à Bruxelles le 12 novembre 1990 ;
3. Protocole d'adhésion du Royaume des Pays-Bas à la Convention du 16 décembre 1988 relative à la construction et l'exploitation d'une Installation européenne de rayonnement synchrotron, et Annexe I, faits à Paris le 9 décembre 1991. (Doc. **2-884/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Wetsontwerp houdende instemming met de volgende internationale akten:

1. De Overeenkomst, opgesteld op grond van artikel K. 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, gedaan te Brussel op 26 juli 1995;
2. Het Protocol, opgesteld op grond van artikel K. 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, bij de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, gedaan te Dublin op 27 september 1996;
3. Het Tweede Protocol, opgesteld op grond van artikel K. 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, bij de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en de Gezamenlijke Verklaring, gedaan te Brussel op 19 juni 1997;
4. Het Protocol, opgesteld op grond van artikel K. 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, betreffende de prejudiciële uitlegging, door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, van de Overeenkomst aangaande de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen, en de Verklaring, gedaan te Brussel op 29 november 1996;
5. De Overeenkomst, opgesteld op basis van artikel K. 3, lid 2, onder C), van het Verdrag betreffende de Europese Unie, ter bestrijding van corruptie waarbij ambtenaren van de Europese Gemeenschappen of van de lidstaten van de Europese Unie betrokken zijn, gedaan te Brussel op 26 mei 1997. (Stuk 2-885/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden tot regeling van het scheepvaartverkeer en van de recreatie op de gemeenschappelijke Maas, ondertekend te Brussel op 6 januari 1993. (Stuk 2-886/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Bijlage V en met het Aanhangsel 3 bij het Verdrag van Parijs van 22 september 1992 inzake de bescherming van het marien milieu van de Noordoostelijke Atlantische Oceaan, aangenomen te Sintra op 23 juli 1998 (Stuk 2-888/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag aangaande de wederzijdse rechtshulp in strafzaken, gedaan te Straatsburg op 17 maart 1978. (Stuk 2-889/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Projet de loi portant assentiment aux actes internationaux suivants :

1. La Convention, établie sur la base de l'article K. 3 du Traité sur l'Union européenne, relative à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, faite à Bruxelles le 26 juillet 1995 ;
2. Le Protocole, établi sur la base de l'article K. 3 du Traité sur l'Union européenne, à la Convention relative à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, fait à Dublin le 27 septembre 1996 ;
3. Le deuxième Protocole, établi sur la base de l'article K. 3 du Traité sur l'Union européenne, à la Convention relative à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, et la Déclaration conjointe, faits à Bruxelles le 19 juin 1997 ;
4. Le Protocole, établi sur la base de l'article K. 3 du Traité sur l'Union européenne, concernant l'interprétation, à titre préjudiciel, par la Cour de Justice des Communautés européennes de la Convention relative à la protection des intérêts financiers des Communautés européennes, et la Déclaration, faits à Bruxelles le 29 novembre 1996 ;
5. La Convention, établie sur la base de l'article K. 3, paragraphe 2, point C), du Traité sur l'Union européenne, relative à la lutte contre la corruption impliquant des fonctionnaires des Communautés européennes ou des fonctionnaires des États membres de l'Union européenne, faite à Bruxelles le 26 mai 1997. (Doc. 2-885/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et le Royaume des Pays-Bas portant réglementation de la navigation et des activités de loisirs sur la Meuse mitoyenne, signée à Bruxelles le 6 janvier 1993. (Doc. 2-886/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Annexe V et à l'Appendice 3 de la Convention de Paris du 22 septembre 1992 pour la protection du milieu marin de l'Atlantique du Nord-Est, adoptés à Sintra le 23 juillet 1998 (Doc. 2-888/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment au Protocole additionnel à la Convention européenne d'entraide judiciaire en matière pénale, fait à Strasbourg le 17 mars 1978. (Doc. 2-889/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst inzake luchtvervoer tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Russische Federatie, en met de bijlage, ondertekend te Brussel op 8 december 1993 (Stuk **2-892/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Socialistische Republiek Vietnam inzake luchtvervoer, en met de bijlage, ondertekend te Brussel op 21 oktober 1992 (Stuk **2-893/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van Macau inzake luchtvervoer, en met de bijlage, ondertekend te Brussel op 16 november 1994 (Stuk **2-894/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Akkoord tussen het Koninkrijk België en de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling inzake de vestiging in België van een verbindingsbureau van deze organisatie, ondertekend te Brussel op 26 april 1999 (Stuk **2-896/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de veiligheid van VN-personeel en geassocieerd personeel, gedaan te New York op 9 december 1994 (Stuk **2-904/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Ecuador tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen en naar het vermogen, en met het Protocol, gedaan te Quito op 18 december 1996 (Stuk **2-905/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol tot aanpassing van de institutionele aspecten van de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Bulgarije, anderzijds, teneinde rekening te houden met de toetreding van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie, en met de Bijlagen 1 en 2, gedaan te Brussel op 30 juni 1999 (Stuk **2-908/1**).

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la Fédération de Russie relatif au transport aérien, et à l'annexe, signés à Bruxelles le 8 décembre 1993 (Doc. **2-892/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de la République socialiste du Vietnam relatif au transport aérien, et à l'annexe, signés à Bruxelles le 21 octobre 1992 (Doc. **2-893/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le gouvernement du Royaume de Belgique et le gouvernement de Macao relatif au transport aérien, et à l'annexe, signés à Bruxelles le 16 novembre 1994 (Doc. **2-894/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à l'Accord entre le Royaume de Belgique et la Banque Internationale pour la Reconstruction et le Développement sur l'établissement en Belgique d'un bureau de liaison de cette organisation, signé à Bruxelles le 26 avril 1999 (Doc. **2-896/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention sur la sécurité du personnel des Nations Unies et du personnel associé, fait à New York le 9 décembre 1994 (Doc. **2-904/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment à la Convention entre le Royaume de Belgique et la République de l'Équateur tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et sur la fortune, et au Protocole, faits à Quito le 18 décembre 1996 (Doc. **2-905/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment au Protocole portant adaptation des aspects institutionnels de l'Accord européen établissant une association entre les Communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et la République de Bulgarie, d'autre part, afin de tenir compte de l'adhésion de la République d'Autriche, de la République de Finlande et du Royaume de Suède à l'Union européenne, et les Annexes 1 et 2, faits à Bruxelles le 30 juin 1999 (Doc. **2-908/1**).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol tot aanpassing van de institutionele aspecten van de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Slowakije, anderzijds, teneinde rekening te houden met de toetreding van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie, en met de Bijlagen 1 en 2, gedaan te Brussel op 25 juni 1999 (Stuk **2-909/1**).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol tot aanpassing van de institutionele aspecten van de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en Roemenië, anderzijds, teneinde rekening te houden met de toetreding van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie, en met de Bijlagen 1 en 2, gedaan te Brussel op 28 juni 1999 (Stuk **2-910/1**).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Wetsontwerp houdende instemming met het Protocol tot aanpassing van de institutionele aspecten van de Europa-Overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Tsjechië, anderzijds, teneinde rekening te houden met de toetreding van de Republiek Oostenrijk, de Republiek Finland en het Koninkrijk Zweden tot de Europese Unie, en met de Bijlagen 1 en 2, gedaan te Brussel op 24 juni en 29 november 1999 (Stuk **2-911/1**).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Indiening van een ontwerp van bijzondere wet

De Regering heeft volgend ontwerp van bijzondere wet ingediend:

Ontwerp van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof (Stuk **2-897/1**).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.**

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment au protocole portant adaptation des aspects institutionnels de l'Accord européen établissant une association entre les Communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et la République Slovaque, d'autre part, afin de tenir compte de l'adhésion de la République d'Autriche, de la République de Finlande et du Royaume de Suède à l'Union européenne, et les Annexes 1 et 2, faits à Bruxelles le 25 juin 1999 (Doc. **2-909/1**).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment au Protocole portant adaptation des aspects institutionnels de l'Accord européen établissant une association entre les Communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et la Roumanie, d'autre part, afin de tenir compte de l'adhésion de la République d'Autriche, de la République de Finlande et du Royaume de Suède à l'Union européenne, et aux Annexes 1 et 2, faits à Bruxelles le 28 juin 1999 (Doc. **2-910/1**).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Projet de loi portant assentiment au Protocole portant adaptation des aspects institutionnels de l'Accord européen établissant une association entre les communautés européennes et leurs États membres, d'une part, et la République Tchèque, d'autre part, afin de tenir compte de l'adhésion de la République d'Autriche, de la République de Finlande et du Royaume de Suède à l'Union européenne, et aux Annexes 1 et 2, faits à Bruxelles le 24 juin et le 29 novembre 1999 (Doc. **2-911/1**).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Dépôt d'un projet de loi spéciale

Le Gouvernement a déposé le projet de loi spéciale ci-après :

Projet de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage (Doc. **2-897/1**).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Affaires institutionnelles.**